

Fanfare in kresovi v Krškem

Na slovesnosti v počastitev 500-letnice Krškega bo v soboto govoril Stane Dolanc

Zdaj v Krškem ne štejejo več dnevi, ampak ure in minute, ki jih še ločijo od največjega trenutka v letu, od osrednje slovesnosti v počastitev petstoletnice mestnih pravic. Fanfare se bodo oglasile v soboto, 15. oktobra, natanko ob 18. uri in oznanile na Gubčevem trgu zbranemu občinstvu slovesen začetek prireditve.

Slavnostni govor bo imel sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. On je namreč 5. junija lani položil temeljni kamen za delavski dom in on bo dom tudi odprl. Krčani so ponosni na to pridobitev, saj se jim po dolgih desetletjih želja odpirajo vrata prelepega kulturnega hrama, ki naj bi razgibal duhovno življenje krajanov ter jih združeval pri družbenopolitičnem in samoupravnem udejstvanju. Takoj zatem bodo odkrili spomenik Matiju Gubcu.

Praznik petstoletnice je vez med preteklostjo in sedanjostjo, mejnik, ob katerem bodo ocenili prehojeno pot, dosežke delovnih ljudi pri vsesplošnem napredku in preobrazbi družbenih odnosov.

Na trgu pred domom se bodo med programom na enem odru vrstili nastopajoči, na drugem pa bodo žive scenske slike ponazarjale puntarske čase, izgnanstvo in narodnoosvobodilni boj, mladinske delovne brigade in obdobje izgradnje, radost mladih rodov danes ter nazadnje še

čestitko Krškemu za njegov jubilej. Program so pripravili pevski zbori 500-LETNICA MESTA

Krško, 15. oktobra 1977
osnovnih šol iz Kostanjevice, Leskova, Senovega in Krškega, mešani

zbor Viktor Parma iz Krškega, moški zbor iz Brestanice ter mešana zborstva s Senovega in Zdol. Spored bosta popestrili obe domači pihalni godbi. Slavje bodo zaključili z ognjemetom in kresovi, z ogledom delavskega doma ter razstavo Štovičkovih plaket „Heroji naše revolucije“.

J. TEPPEY

Padlim v spomin

Nekdanji borci Kozjanskega in Zagorskega odreda, kalniškega vojnega področja ter predstavniki šestih občin, v katerih je dobil Kozjanski odred domovinsko pravico, so se v soboto, 8. oktobra, zbrali na spominski svečanosti na bedeniškem pokopališču. Tam je upokojeni polkovnik Franc Godler—Blisk odkril spomenik osmim kozjanskim borcem, ki so 12. aprila 1945 padli v Prepolnem nad Žtomirom med pohodom Kozjanskega odreda v Prekmurje. Franc Godler je bil tedaj komandant 2. bataljona Kozjanskega odreda.

Pred spomenik, katerega avtor je inž. Franc Filipčič iz Brežic, so med slovesnostjo položili vence predstavniki kozjanskih borcev in družbenopolitičnih organizacij iz občin Zelene in Brežic. V bogatem kulturnem sporedu so sodelovali šolarji in kulturne skupine iz obeh republik. Govornik Vinko Brlek, predsednik skupščine mesta Zagreba, je obudil spomine na bratske vezi med slovenskimi in hrvaškimi partizani, ki jih ljudje na obeh straneh Sotle še naprej gojijo in utirajo v skupno dobro. Pomočnik komisarja Kozjanskega odreda Ljubo Jovan—Saša pa je množici na nedeljski slovesnosti opisal naporen pohod 800 borcev Kozjanskega odreda, ki je še tik pred nastopom svobode zahteval žrtve. Med njimi je bilo tudi osem borcev, ki so jim tokrat odkrili spomenik.

POSAVSKI POSVET

Za ponedeljek, 17. oktobra, je v Krškem sklican širok medobčinski posvet, ki se ga bodo razen članov medobčinskega sveta ZK udeležili predsedniki vseh medobčinskih družbenopolitičnih organov v Posavju, predstavnik medobčinskega odbora gospodarske zbornice, družbeni pravobranilec samoupravljanja, predsedniki in sekretarji občinskih konferenc SZDL ter predsedniki občinskih skupščin in izvršnih svetov. V prisotnosti predsednika komisije za družbeno ekonomsko vprašanja in socialno politiko pri CK ZKS Albina Mlinarja bodo obravnavali uresničevanje sklepov CK ZKS in njegovega predsedstva. V popoldanskem delu bo sledila razprava o dohodkovnih odnosih med tozdi v sevnški Jutranjki, v kmetijskem kombinatu Zasavje v Sevnici, tovarni Celuloze in v Imperialu v Krškem ter v brežiškem Posavju in zdravilišču v Čateških Toplicah.

BRATSKE TABLE

Kočevju oktobrsko nagrada

Na svečani seji ob prazniku občine Prokuplje, ki ga slave vsako leto 9. oktobra, so letos podelili najvišje občinsko priznanje, oktobrsko nagrado „Osvoboditev mesta Prokuplje“, krajevni skupnosti Kočevje.

Kočevje in Prokuplje sta pobrateni že tri leta. Čeprav sta oddaljeni, vedno tesneje sodelujeta na raznih področjih. Letos pa je mladina obeh mest osnovala skupno MDB, ki je sodelovala na gradnji avtoceste Beograd—Niš in se vrnila z akcije kot 5-krat udarna.

Na svečano sejo občinske skupščine v Prokuplju je odpovala iz Kočevja posebna delegacija KS, ki jo je vodil Božidar Tomič, in je prevzela visoko priznanje.

Krajevna skupnost Kočevje je za praznik Prokuplja na vseh cestah, vpadnicah v mesto, odkrila napisne table, da je mesto Kočevje pobrateno s Prokupljem in Škofjo Loko.

J. PRIMC

JUTRI V KRŠKEM

V mali dvorani delavskega doma v Krškem bo jutri ob 16. uri slavnostna seja zborov delegatov krške krajevne skupnosti. Jubileju mesta posvečen nagovor bo imel predsednik zbora delegatov Stane Nunčič. Na dnevnem redu je še kulturni program in podelitev priznanj zaslužnim občanom.

Proti koncu tedna se bo vreme izboljšalo in nekoliko topleje bo.

Gozd se poslovi s kostanjem

Velja pravadna, nenapisana pravica, da so suhljad, gozdni sadeži, gobe in polhi v gozdu za vsakogar po mili volji. No, nabiralca suhljadi skorajda več ne srečaš. Tudi polharjev je bolj malo, z boljšim življenjem je skorajda izumrlo tudi nabiranje borovnic, malin in jagod. Gobe in kostanj pa so ostali. Še več, gobarjenje in nabiranje kostanja sta postala sodobna slovenska obsedenost. Na srečo sproščujoča in koristna. Nabiralsko sezono konča kostanj. Bodeči ježek se odpre, v dlani ostaneta debelušna kostanja. Žarkorjava. Dar narave, ki je dala vse od sebe, zdaj pa lega k počitku. (Foto: Janez Pavlin)

VČERAJ ZAČETEK POSVETA — Vsejugoslovanskega posveta se udeležujeta tudi Marjan Rožič, sekretar zvezne konference SZDL in Franc Šetinc, sekretar IK predsedstva CK ZKS. (Foto: J. Pavlin)

Kultura v „službi“ SLO

Včeraj se je v Novem mestu začel tridnevni jugoslovanski posvet o kulturi in SLO — Posvet je začel Franc Šetinc

Več sto družbenih delavcev in strokovnjakov iz številnih mest naše domovine se udeležuje prvega vsejugoslovanskega posvetovanja o kulturi in splošni ljudski obrambi, ki se je včeraj dopolne začelo v Novem mestu. To delovno srečanje z referati, koreferati in prostimi razpravami poteka v veliki prireditveni dvorani Doma JLA, ki tako še enkrat dokazuje svojo večnamembnost.

Posvetovanje je začel Franc Šetinc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Slovenije, z razmišljanjem o kulturnem boju med narodnoosvobodilnim bojem in kulturnem razvoju v socialistični samoupravni družbi. Dejal je, da moramo v sistem SLO vključiti vse dejavnike od delovnih ljudi in organizacij do ustanov in skupnosti, vsa področja družbenega življenja, torej tudi kulturo v najširšem pomenu te besede. To izhaja že iz bistva našega družbenega sistema, iz vseh starih prvin, s katerimi se ljudstvo organizira kot obo-

rožen narod. Gotovo niso to samo teritorialne enote ali civilna zaščita, to je tudi visoka kulturna zavest, pripravljenost vsakogar in vseh, da branijo, kar smo sprejeli kot sistem vrednosti, brez česar ne bi bili samosvoji, pokončni, neodvisni.

„Kultura je torej neločljiva sestavina splošnega ljudskega odpora in si brez nje oboroženega boja ne moremo zamisliti,“ je poudaril sekretar izvršnega komiteja CK ZKS.

„Tak pa je bil že naš narodnoosvobodilni boj,“ je nadaljeval tovariš Šetinc, „saj brigade ne bi nič pomenile, če ne bi imele korenin v zavesti množic, če ne bi bilo terencev, kurirjev, žensk, mladinske in pionirske organizacije, časnikov, ustnih časopisov, prostega gledališča, pesmaric, grafik, partizanskih šol in vsega drugega raznovrstnega kulturnega ustvarjanja.“

Danes in jutri se bo posvetovanje nadaljevalo. Danes popoldne bodo udeleženci obiskali Bazo 20.

PADLI NA POHODU. S sobotne slovesnosti na pokopališču v Bedenici, kjer so odkrili spomenik padlim Kozjancem. (Foto: V. Podgoršek)

Rešitve mimo delavcev niso sprejemljive

Presajevanje zakona o združenem delu s papirja v življenje ni opravilo za levo roko: na to so opozorili tudi na celodnevem regijskem posvetu 6. oktobra v Novem mestu

Vsebinska 8. seja slovenskega centralnega komiteja Zveze komunistov in 29. seja njegovega predsedstva se je v dobri meri prelila v življenje in delo zadnjih mesecev na Dolenjskem. Če je moral medobčinski svet ZK še na majski seji ugotovljati, da „stari odnosi niso našli na okopih“, kažejo jesenske ocene, da je takih odnosov in odporov pri uresničevanju zakona o združenem delu vse manj.

Na celodnevem posvetu najodgovornejših predstavnikov dolenjskih občin in medobčinskih političnih organizacij 6. oktobra v Novem mestu so ugotovili, da je Dolenjska pomena, nezaupanje pa je bilo često „opleniteno“ z lokalizmi in drugimi z zakonom, medobčinskim sodelovanjem in politiko ZK nezdružljivimi težnjami.

Precej tega navajajo tudi občinske partijske ocene. Iz teh je tudi razbrati, da so delavci še vedno premalo vključeni v spreminjanje odnosov in sploh premalo sodelujejo pri obil-

kovanju politike v organizacijah združenega dela. Posebej se to kaže pri planiranju, saj usmeritve za naprej dostikrat ne nastajajo na podla-

gi pobud neposrednih proizvajalcev. Seveda pa je možno govoriti, da je

(Nadaljevanje na 4. strani)

FRATA: ZBOROVANJE AKTIVISTOV

Avgusta je minilo 35 let od zborovanja aktivistov OF na partizanski Frati. Na tem zborovanju je govoril revolucionar Boris Kidrič. V spomin na omenjeni dogodek bo v soboto, 15. oktobra, ob 11. uri na Frati skromno srečanje kativistov podokrožnega odbora OF Mirna peč — Žuzemberk.

Brž ko je postalo znano, da obišče predsednik republike Josip Broz Tito Francijo na povabilo predsednika Valeria Giscarda d'Estainga, so to v francoski metropoli poimenovali političen obisk leta.

Pri tem je francoski tisk postregel z informacijami o življenju in delu jugoslovanskega predsednika v obsegu, ki je nekateri presenetil, večini pa potrdil izjemen ugled, ki ga uživa Josip Broz Tito tudi v Franciji.

Tito v Franciji

Pri tem poudarjajo, da jugoslovanski predsednik ni samo znana osebnost iz odporiškega gibanja v Evropi in torej medvojni zaveznik vseh tistih naprednih francoskih sil, ki so se bojevale proti nacistični Nemčiji, marveč tudi neponovljiv tvorec vsega, kar predstavlja sedanjo neuvrščeno in samoupravno Jugoslavijo.

Odnosi med državama so dobri, toda v Beogradu kot v Parizu ne skrivajo prepričanja, da jih bo obisk jugoslovanskega predsednika v Franciji še izboljšal in jim dal nove razsežnosti.

Toda sodelovanje na gospodarskem področju je, žal, obremenjeno z našo neugodno bilanco: medtem ko smo, denimo, lani izvozili v Francijo za 127 milijonov dolarjev blaga, samo ga iz te države uvozili kar za 318 milijonov dolarjev. In letošnji podatki potrjujejo, da se tako gibanje nadaljuje, kar vzbuja pri jugoslovanskem partnerju resno zaskrbljenost.

A kljub temu prevladuje prepričanje, da bo mogoče z obojestransko pripravljenostjo to izboljšati in spravi ti gospodarsko sodelovanje v bolj razumne in obojestransko sprejemljive okvire.

Pri tem poudarjajo, da bi kazalo zlasti razvijati višje oblike gospodarskega sodelovanja - denimo industrij-

ske kooperacije, prenos tehnologije, skupna vlaganja in nastopanja v tretjih deželah in podobno.

KONČAN PRVI DEL BEOGRAJSKEGA SESTANKA

V beograjskem kongresnem centru „Sava“ se je medtem končal prvi del beograjskega sestanka evropske konference o varnosti in sodelovanju, ki se je po splošnem prepričanju začel v vzdušju razumevanja in strpnosti.

Ta prvi del (ki je bil odprt za javnost) je potrdil splošno in prevladujočo željo, da bi se popuščanje napetosti nadaljevalo kljub še vedno pomembnim razlikam pri ocenjevanju posameznih sporovnih točk.

V vseh minuli teden slišanih govorih je bilo čutiti, da se predstavniki 33 evropskih držav, Združenih držav Amerike in Kanade želijo izogniti konfrontaciji, da pa hkrati nočejo razvodniti razpravo z vljudnostnimi frazami, ki ne bi ničesar prispevale k vsebinskemu razvoju detenta.

Razorožitev, torej vojaški vidiki popuščanja napetosti, je bila ob človeških pravicah, se pravi enem izmed političnih vidikov - osrednja točka vseh razprav. Pri tem so bila stališča v razpravah nujna in razumljivo različna, saj imajo o obojem, zlasti pa o sedanjem, zahodne države drugačno mnenje kot vzhodne.

Toda te razlike niso bile ovira za strpen dialog, dialog, ki se je sicer šele začel in se ta teden nadaljuje za zaprtimi vrati in ki bo, kot pričakujejo v Beogradu, nekoliko zvišal temperaturo v osrednji dvorani kongresnega centra „Sava“.

Ne kaže tudi spregledati izjemno laskavih priznanj, ki jih je dobila z govorniškega odra Jugoslavija ne samo za svoj prispevek k uspešni organizaciji tega srečanja, marveč tudi za mesto in vlogo, ki jo ima v današnjem svetu.

JANEZ ČUČEK

NOVI OBRAZI NASILJA - Na tem drevesu so podivjani desničarji pred letom dni obesili več študentov bangkoške univerze, ki so terjali več svobode in boljše življenjske pogoje. Od tedaj se je položaj na Tajskem spremenil le v toliko, da vsaj ni več odkritega nasilja na ulicah, zato pa se režim zateka k drugim, manj odkritim oblikam prisile in nasilja. (Telefoto: UPI)

Zastraševanje kmetov s stroški

Pred delavci pač ni mogoče tako manipulirati s številkami in „stroški“

Temeljne zadrugne organizacije so predrage, da bi si jih lahko privoščili več. To je postalo nekakšno geslo tistih, ki bi radi obdržali staro organizacijo. Z njim ni težko prepričati kmetov. Kaj pa ti vedo o stroških zadrug in temeljne organizacije? Kako naj se kosajo z računovodskimi strokovnjaki?

Tako kaže, da ne bodo uresničeni niti tisti programi, ki so jih v nekaterih kmetijskih zadrugah in kombinatih začeli pripravljati med javno razpravo o razvoju kmetijstva in vasi. Tisti, ki ne marajo sprememb, menijo, da je vihar šel mimo. Če pa kmetje le ne odnehajo, jim postrežejo z natančnim računom kot pred dnevi med zelo resno razpravo, da bi vsaka nova temeljna zadrugna organizacija imela letno 600.000 din stroškov. Torej izvolite, kmetje, če ste pripravljeni kriti take stroške!

Pri ustanavljanju novih temeljnih organizacij je precej odpora tudi v drugih gospodarskih organizacijah, ne le v kmetijstvu. Nikjer pa nimajo tako natančnih računov o stroških novih tozdov kot v kmetijstvu. Ne da ne bi imeli strokovnjakov za take račune - pač pa delavcem ni moč natresti takih zastrašujočih števil kot kmetom, ker se nekateri spoznajo nanje.

Ali stroški temeljnih zadrugnih organizacij niso odvisni od dela zaposlenih v njih? Če neka organizacija združuje več kmetov zadrugnikov ali kooperantov, potrebuje menda več

strokovnjakov in drugih zaposlenih kot manjša. Mora jih imeti, sicer članom ne more koristiti ali, kot nekateri radi rečejo, pomagati. Sicer pa bi v novih temeljnih zadrugnih organizacijah morali člani odločiti, koliko in kakšne ljudi zaposliti.

V kmetijskem kombinatu, ki nasprotuje ustanovitvi temeljnih zadrugnih organizacij, se pripravajo, ker obrat za kooperacijo ne dobi natančnega poročila, kakšna dela opravljajo zanj skupne službe. Pripravljen je plačati opravljeno delo, ne pa prispevati za kritje skupnih stroškov po nekem ključu. Tako bi tudi moralo biti.

Skupne službe ali osrednje vodstvo pa najprej skrbijo zase. Šele potem pride vse drugo.

TELEGRAMI

BEOGRAD - Predsednik republike Josip Broz Tito je v Belem dvoru sprejel voditelje delegacij in voditelje diplomatskih misij držav, udeležence beograjskega sestanka v okviru kontinuitete KVSE. Na sprejemu so bili tudi izvršni sekretar ekonomske komisije za Evropo pri OZN Janez Stanovnik, generalni direktor UNESCO Amadur Mahatar m'Bow, izvršni sekretar beograjskega sestanka KVSE Milorad Božinović in drugi predstavniki mednarodnih organizacij in centrov.

TEL AVIV - Izrael je zgradil nova židovska naselja na zasedenem bregu reke Jordan. Večina novih naselij je na arabskem ozemlju, ki ga je zasedel Izrael; nova naselja so zrastle prejšnji teden in sodijo v uresničevanje programa, ki ga je sprejela bivša vlada.

BEOGRAD - Z ukazom predsednika republike je za izrednega in pooblaščenega veleposlanika SFRJ v republiki Indiji imenovan Anđelko Blažević, dosedanj svetovalec predsednika republike za zunanjepolitična vprašanja.

DUNAJ - Avstrijski kancler dr. Bruno Kreisky je izjavil, da bodo poklicali na odgovornost vse tiste, ki so krivi, da so v enem tednu spravili v tujino velikanska devizna sredstva. To bo veljalo za ljudi, je rekel Kreisky, ki delajo v organih družb, ki pripadajo državi, ali v podržavljenih bankah. Odgovarjali bodo za povzročene izgube, ker so špekulirali z denarjem državnih podjetij.

STOCKHOLM - Institut za seizmologijo v Uppsali je zaznamoval močan potres na območju otoka Tonga v južnem Pacifiku. Potres je imel moč 7,2 stopnje po Richterjevi lestvici.

NEW YORK - V desetletju 1980 do 1990 bo proizvodnja premoga v vzhodnoevropskih državah, v številni Sovjetsko zvezo, rasla za 2 odstotka na leto. Tako napoveduje poročilo ekonomske komisije OZN za Evropo (ECE), ki navaja, da je konec sedemdesetih let proizvodnja premoga na tem območju rasla 2,7 odstotka na leto. Računajo, da bodo v vzhodnoevropskih državah v prihodnjem desetletju nakopali skupno več kot 1,2 milijardi ton na leto.

Tudi razvoj kmetijstva in vasi. Kako bi jih sicer moglo biti od 3000 zasebnih posestnikov med družbenimi in kooperanti le 400 ali 500? Po nekaterih podatkih naj bi bil zajej v organizirano proizvodnjo vsak drugi kmet. Mnogi pa so podpisali le pogodbe za mleko, da so si zagotovili premijo. A koliko pšenice, koruze, krompirja in drugega pridelajo kmetje organizirano?

Hektarski pridelki pšenice vojvodinskih kmetov so se letos močno približali pridelkom na družbenih poljih. Podobno je pri koruzi in še nekaterih pridelkih. Kaj pa pri nas? Kdo skrbi za to, da zasebna posestva ne bi zaostajala za razvojem družbenega kmetijstva? Količkokrat je bilo že povedano, da se kmetje lahko povezujejo v najrazličnejših oblikah, ki jim ustrezajo, da bi se vsi vključili v sodobnejšo proizvodnjo. Nekateri pa se jim še vedno posmejujejo, češ kdor ni zadovoljen s sedanjo organizacijo, naj ostane zunaj.

JOŽE PETEK

NEKDANJI VPLIVNI DIREKTOR zvezne uprave za proračun Združenih držav Amerike Bert Lance, ki se je umaknil po hudih obtožbah, da je zlorabljal svoj položaj še v časih, ko je bil zasebni poslovni človek, se je sicer moral posloviti od ugleda, ne pa tudi od denarja. Tako je vsaj mogoče soditi po novicah, da ga kar oblegajo z vabilili za predavanja. Za vsako predavanje dobiva 2500 dolarjev, plačajo mu tudi prevozne stroške v hotel - zanj in za njegovo soprogo... Kdor se zna, mu ne more iti slabo...

PRIBLIŽNO TEGA SE JE DRŽAL tudi kitajski železniški delavec Tian Li, ki se je nesmrtno zaljubil v ljubko Parižanko Odile Perquin, študentko na pekarski univerzi. Ampak pot do sreče je bila dolga, zakaj Parižanka je potekla kitajska vira in morala bi oditi, pa se dekle ni vdalo. S pomočjo znanecv na francoskem veleposlaništvu v Pekingu je na slovila prošnja na predsednika komunistične partije Huo Kuo-Fenga in na splošno presenečenje dobila dovoljenje, da ostane v LR Kitajski, dokler hoče. „Do smrti“ dejala vesela študentka, ki odprla steklenico šampanjca.

IN PRAV TAKO TUDI NE MODROST, toda vprašanje je, če bo pametna nasvet, ki ga je dal izraelskiemu premieru Menahemu Beginu njegov panamski gost, predsednik Omar Torrijos, kaj pomagal. Tako je dejal nekdanjemu voditelju židovske odporiške organizacije in sedanjemu prvemu državljanu Izraela „Zakaj se bojujete proti Jaserju Arafatu? Arafat bodoči Begin arabskega sveta, natanko tako kot ste bili nekoč Arafat Izraelskega sveta“... Z nekaj pretiranjem njena dokaj točna ugotovitev...

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

OBISKI

V pripravah na osmi kongres slovenskih komunistov, ki bo, kot je predvideno, v začetku aprila prihodnjega leta, nadaljujejo predstavniki CK ZKS obiske po posameznih območjih Slovenije. Kritična analiza razmer je bila tokrat zastavljena na Gorenjskem, obravnavali pa so predvsem prakso uveljavljanja določil zakona o združenem delu v delovnih organizacijah.

ISKANJE REŠITEV

Minuli teden je obiskal celjsko občino predsednik predsedstva SRS tovariš Sergej Kraigher. V pogovorih so razpravljali o dosedanjih izkušnjah pri uresničevanju zakona o združenem delu, družbenih dogovorov ter sporazumov ter uveljavljanju delegatskega sistema in podobnem. Tovariš Sergej Kraigher se je zavzel za iskanje takšnih rešitev, ki bodo le utrjevale položaj delavca v združenem delu in pripomogle k razreševanju medsebojnih dohodkovnih odnosov.

PROSLAVA

Na proslavi ob tridesetletnici študija biotehniških ved v Sloveniji je zbranim spregovoril tudi predsednik slovenskega izvršnega sveta, tovariš Andrej Marinc. Predvsem je izpostavil potrebo po hitrejšem ter načrtnejšem razvoju našega kmetijstva, pri čemer je vloga biotehniških ved neprecenljiva.

POTROŠNIŠKI SVET

Izvršni odbor RK SZDL je obravnaval nekatera odprta vprašanja v zvezi z uveljavljanjem svetov potrošnikov v krajevnih skupnostih ter pri tem kot nezadovoljivo ocenil dejstvo, da ima komaj vsaka tretja krajevna skupnost potrošniški svet. Doslej so v 57 občinah oblikovali le 365 teh svetov, ki bi se morali energičneje zavzemati za interese potrošnikov v določenem okolju.

SEJEM ELEKTRONIKE

Zaprto je bil 24. mednarodni „Sejem sodobne elektronike 77“, ki je bil v Ljubljani. Obiskovalcev te zanimive sejemske prireditve je bilo 65.000, sklenjene kupčije za nekaj deset milijonov dinarjev pa pričajo, da si je ta naša že tradicionalna sejemska prireditve utrla pota tudi v svet poslovnosti.

„TOVARNA ELEKTRIKE“

Blizu Kladova, kjer že obratuje naša največja hidrocentrala Djerdap, bodo pričeli že sredi tega meseca graditi novo „tovarno elektrike“ - Djerdap 2. Dela naj bi končali že do leta 1984, na leto pa bo ta nova „tovarna elektrike“ dajala skoraj tri milijarde kilovatnih ur električne energije. Tečejo že tudi priprave na gradnjo Djerdapa 3, ki naj bi bil zgrajen leta 1990.

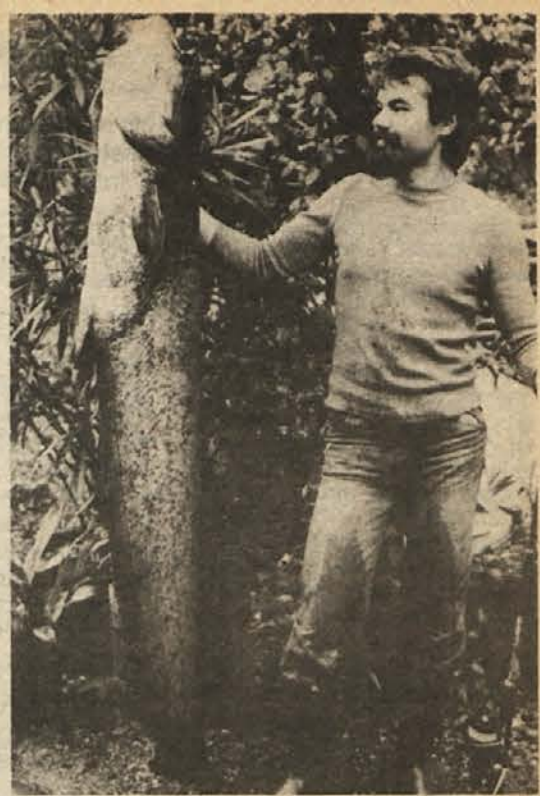
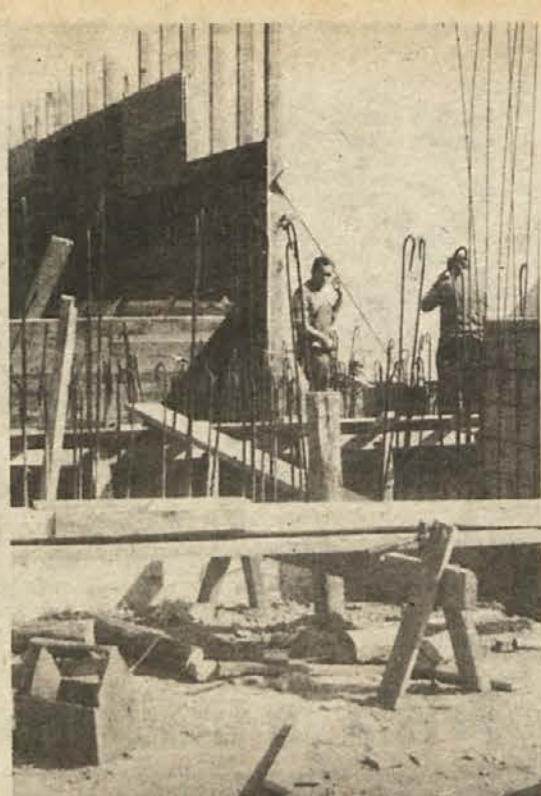
MILAN MEDEN

Iz zadnjega Pavliše
- Ježeš, tovariš Janez, už vam leze po vratu!
- O, ti hudič ti, pa sem že stokrat rekel, da ne bom več hodil na te preklete roditeljske sestanke!

- ALI BOSTE CESTO LJUBLJANA-ZAGREB KAJ UREDILI,
ALI SI MORAM NABAVITI MOTORNO KOSILNICO?

SPET S POLNO PARO — Konec minulega tedna so v mirenski Kolinski ob pomoči dveh francoskih monterjev ponovno nameščali 17-tonski sušilni valj. Le-ta je bil to poletje na popravilu v Franciji. Po zagotovilih strokovnjakov naj bi ga bili včeraj že pognali. (Foto: Železnik)

METLIŠKA ČISTILNA NAPRAVA — Ob cesti proti Rosalnicam raste v Metliki centralna čistilna naprava, skozi katero bo spreljana vsa mestna kanalizacija; prečiščene odpadne vode bodo potem tekle v Obrh in naprej v Kolpo. Čistilna naprava bo zgrajena do novega leta. (Foto: Bartelj)

VALVAZORJEVA HIŠA V KRŠKEM. Za petstoletnico mestnih pravic so ji vrnili staro obleko. Na hiši so našli štiri fasadne obdelave, sledove različnih obdobj. Odločili so se za drugo fasado, da bi tako ponazorili podobo hiše iz Valvazorjevih časov. (Foto: Jožica Teppey)

TROFEJA VREDNA SVOJEGA IMENA — Takile korenjaki so še vedno doma v globinah zelenega bisera Dolenjske. 29. septembra se je nasmešnila lovka sreča Sandiju Šviglju iz Krškega, ko je z mnogo truda in ribiške spretnosti komaj spravil na suho 170 cm dolgega in 28 kg težkega soma. (Foto: Ivo Ovčar)

NOVA BANKA — PRIDOBITEV ZA DOLENJSKO

10. oktobra 1977 je pričela poslovati Poslovna enota Beograjske banke v Novem mestu na Cesti komandanta Staneta 12. Občani bodo lahko vlagali dinarska in devizna sredstva na hranilne knjižice in žiro račune, na tekoče račune pa osebne dohodke in druga sredstva. Banka bo odobravalala tudi posojila in kredite.

Delovni čas banke je vsak dan razen sobote od 7. do 13. ure, ob sredah pa od 7. do 15. ure.

Sejmišča

NOVO MESTO: na ponedeljkovem sejmu so kupci lahko izbirali med pripravljenimi prašiči, med katerimi je bilo 297 pujskov, starih do 12 tednov. Prodanih je bilo skupno 242, pujski so veljali od 500 do 750 din, od tri do pet mesecev stari prašiči pa od 760 do 1.100 din.

BREŽICE: na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 410 pujskov, prodanih pa 297 po 31 do 32 din za kologram žive teže.

Kmetijski nasveti

Sneti zatreti „v kali“

Na naših poljih se za traktorji že črtajo dolge brazde, zakaj oktober je čas setve pšenice. Ali bo zdravo kal poglano seme, tega sejelec ne ve. Ali pač?

Pšenica je deležna vse večje pozornosti tudi v slovenskih „nežitorodnih predelih“, kamor štejemo tudi Dolenjsko. Zal pa je mogoče opaziti, da poljedelci podcenjujejo pomen in vpliv semena na dobro žetev. Zlasti v deževnih poletjih sneti, te najboljše pšenične bolezni, slabšajo pridelek. Je že tako, da se skorododne, selekcionirane kulturne rastline težje upirajo boleznim in škodljivcem, ki jim strežejo po življenju.

Prvi, zelo odločilen ukrep je razkuževanje žitnega semena. Seme s sneti ne sme niti biti brezpogojno deležno. Pa še v tem primeru ni mogoče zanesljivo reči, da bo naslednji posevek zdrav. Ločimo dve vrsti sneti, ki se med seboj precej razlikujeta. Pomembno je zlasti, da je pri tako imenovani prašnati sneti gljivica skrita v notranjosti kalčka in je zato ni mogoče uničiti z nobenim običajnim pripravkom za razkuževanje. V tem primeru je najbolje seme v celoti zamenjati.

Na srečo pa ozimna pšenica, ki jo pri nas daleč največ sejejo, ni podvržena prašnati sneti tako, kot je, denimo, jara pšenica. Če jo od prašnate ločimo tudi po tem, da smrdljiva zrna povečini ostanejo v klasu in se ob mlačvi „kadijo“. Vsako od takih zrn uničimo do 9 milijonov strosov sneti! In kar je najvažnejše: trdo semeno prašnati sneti je mogoče uničiti z razkuževanjem semena, ki mora postati obvezno opravilo pred setvijo.

Za razkuževanje uporabljamo živosrebne pripravke, kot sta nadosan in zorosan. Ker so živosrebni pripravki zelo strupeni, manjšajo pa tudi lahko kaljivost, če se seme navlaži, je treba posebno upoštevati navodila glede količine, pa tudi glede vrstnega postopka razkuževanja.

Za praznik najsodobnejša obrata

„Na Kočevskem uspešno uredničujete zamenjavo starih kmetijskih obratov z najsodobnejšimi. Vaša prašičja farma predstavlja eno najsodobnejših rešitev na svetu,“ je poudaril na proslavi ob praznovanju 25-letnice Združenega KGP Kočevje 8. oktobra republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milovan Zidar.

Nadalje se je spominjal, kako so na Kočevskem ustanavljali po vojni prve družbene kmetijske in gozdarske delovne organizacije v Jugoslaviji. Danes je Kočevska eden najpomembnejših oskrbovalcev z mlekom in mesom Ljubljane in okolice. Nadalje je Milovan Zidar poudaril, da se stari časi, ko je vse izgube v kmetijstvu: trpel je proizvajalec, ne smejo več povrniti. Vse rizike, pa tudi dohodke je treba pošteno porazdeliti med proizvajalce, predelovalce in trgovino. V govoru se je zavzel tudi za to, da je treba ohraniti in razvijati ne le nižinski svet, ampak tudi višinska območja in tako zadržati kmete tudi na vsem Kočevskem.

Proslavljanje 25-letnice ZKGP se je začelo, ko je predsednica delavskega sveta ZKGP Berta Popit prerezala trak in tako odprla novi hlev za 240 krav-molnic v Koblarjih. Ob tej priložnosti je o kmetijstvu, nje-

govih težavah, uspehih in načrtih spregovoril direktor KD Savo Vovk.

Po otvoritvi hleva je bil sprevod kmetijske mehanizacije po ulicah Kočevja, nato pa se je začela osrednja proslava, na kateri je najprej spregovoril generalni direktor ZKGP Zdravko Šaubah, ki je poudaril, da ZKGP z vlaganji v zadnjem obdobju naravnost preskakuje čas. Spomnil se je tudi težav, ki pa so jih z odkritim in kritičnim obravnavanjem vedno premagali.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Alojz Petek pa je menil, da je treba pospešiti povezovanje lesne industrije in gozdarstva ter odstraniti vse ovire, ki se pojavljajo. To bo v korist ZKGP in vse skupnosti.

Na svečanosti je predsednik odbora za podeljevanje najvišjega občinskega priznanja, Šeškove nagrade, Anton Sercer podelil to priznanje Združenemu KGP, in sicer z utemeljitvijo: za izredne dosežke na področju razvoja samoupravljanja, za uspehe na področju proizvodnje in drugod.

J. PRIMC

K(la)D(e) po novem

Najprej: nobenega strahu ali panike! Nov izračun katastrskega dohodka (v praksi mu rečejo „kade“), ki se ga v Sloveniji po 13 letih spet lotevamo in ki mora biti, kot to zahteva sprejeti republiški odlok, opravljen do začetka prihodnjega leta, sam po sebi ne pomeni nobenega spreminjanja skupnih davčnih obveznosti kmetov. Potreben je enostavno zato, ker stari izračun po tolikih letih ne ustreza več resničnemu stanju, saj se je v tem času narodni dohodek kmetijstva povečal kar za devetkrat, seveda mnogo na račun višjih cen pridelkov in priraje.

Izračunati na novo katastrski dohodek za 4,5 milijona kmetijskih parcel, kolikor jih je v naši republiki, ni mačji kašelj. Vso to množico njiv in njivic, travnikov, pašnikov itd. je treba razvrstiti v osem katastrskih kultur, znotraj nje pa v osem bonitetnih razredov. Uvrščanje je

treba opraviti po merilih, ki veljajo za vsak katastrski okraj posebej.

Občinske komisije za ugotavljanje katastrskega dohodka čaka zatorej obilica opravil, kajti nove lestvice, ki morajo poprej še v javno razgrnitev, naj bi začele veljati s 1. januarjem 1978. Ker bo šlo za denar, za ugotavljanje dohodka z zemljišča, določanje povprečnih proizvodnih stroškov in drugih podatkov, ki lastnike zemljišč še kako zanimajo, lahko pričakujemo, da bo javna razprava živahna, če ne celo vroča.

Vnovično ugotavljanje katastrskega dohodka pomeni tudi, da bo povečini začkrat še vedno v veljavi plačevanje davčnih obveznosti kmetov na podlagi ugotovljenega katastrskega dohodka, ne pa na podlagi dejanskega dohodka kmeta. Vendar zakon o davkih občanov že sedaj omogoča občinskim skupščinam, da po svoji presoji vpeljujejo postopno tudi zahtevnejše, a v bistvu pravičnejše obdavčevanje po dejanskem dohodku, kjer se le-ta jasno izkazuje in je v očitnem nesorazmerju s katastrskim dohodkom (na primer pri reji piščancev, cvetličarstvu, drevničarstvu ipd.).

M. L.

METROPOL: V VSAKI SOBI RADIO

Novi Hotel Metropol v Novem mestu bo, kot vse kaže, odprt proti koncu novembra. Uvrščen bo v visoko B kategorijo, bo pa za Dolenjsko vsekakor objekt, v katerem bomo lahko sprejemali najzahtevnejše goste. Hotel s 147 ležišči bo imel 4 apartmaje, savno, banketno dvorano, veliko sejno sobo itd. Kavarna bo spremenjena v restavracijo, vse hotelske sobe pa bodo opremljene z vgrajenim radioaparatom in uro budilko.

(Marjan Bregar)

OBVESTILO O DERATIZACIJI (zastrupljanju podgan in miši) v občini KRŠKO

Po odloku o obvezni splošni deratizaciji v občini KRŠKO (Skupščinski Dolenjski list št. 23/70 in 10/76) bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto opravil OBVEZNO DERATIZACIJO (Nastavljanje zastrupljenih vab) na območju naselij KRŠKO, SENOVO, BRESTANICA, LESKOVEC, KOSTANJEVICA, PODBOČJE in RAKA v dneh od 20. oktobra do 2. novembra 1977.

Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnem mestu v krajih, kjer bomo opravljali deratizacijo.

Zavod za socialno medicino in higieno, Novo mesto, Mej vrti 5 — tel. št. 21—253

SKUPŠČINA OBČINE Črnomelj

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja

RAZPISUJE prosti delovni mesti:

1. RAVNATELJA osnovne šole Črnomelj
2. RAVNATELJA poklicne kovinarske šole Črnomelj

Pogoji:
pod 1: UPRU, P s strokovnim izpitom in vsaj 5-letno vzgojno-izobraževalno prakso;
pod 2: učitelj z najmanj višjo izobrazbo, strokovnim izpitom in vsaj 5-letno vzgojno-izobraževalno prakso.

Kandidati morajo izpolnjevati tudi splošne pogoje in imeti moralno-politične vrline za delo v pedagoški službi.

Prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa komisiji za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja Skupščine občine Črnomelj, Črnomelj, 6. 10. 1977.

ŽG — Spedicija za mednarodni in notranji promet FERSPED, p. o. Ljubljana

Ljubljana, Trg OF 7
razpisuje

1. prosto delovno mesto ŠEFA IZPOSTAVE NOVO MESTO

Pogoji:
— visoka strokovna usposobljenost ekonomske, komercialne, pravne ali tema strokama sorodne smeri
— 5 let delovnih izkušenj pri samostojnem delu v špediciji,
— aktivno znanje enega tujega jezika, ki ga uporablja najbližja sosedna država,
— zunanjetrgovinska registracija,
— preizkus, preden pridobi lastnost delavca,
— družbenopolitična neoporečnost.

2. prosto delovno mesto CARINSKEGA REFERENTA II. ranga

Pogoji:
— srednja strokovna usposobljenost ekonomske, upravne ali tema strokama sorodne smeri
— 3 leta delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece
— opravljen carinski izpit
— pasivno znanje enega tujega jezika, ki se pretežno uporablja na tem delovnem mestu.

Prijave na prosti delovni mesti pošljite v 15 dneh po dnevu objave Komisiji za delovna razmerja pri poslovalnici Ljubljana, Ljubljana, Trg OF 7.

(Nadaljevanje s 1. strani)

bil le narejen korak naprej pri tako imenovanem podružbljanju funkcije planiranja.

Član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Lučnik Golob, ki je samostojno spremljal uresničevanje zakona o združenem delu v dolenskih občinah ter je v ta namen večkrat obiskal delovne organizacije, krajevne skupnosti in politične organizacije, je poudaril, da se strinja z ocenami, ki obravnavajo položaj delovnega človeka, saj se le-te v bistvu ne razlikujejo od ocen izvršnega komiteja. Opazil je tudi, da na Dolenjskem občine različne uspešno in hitro uresničujejo zakon, ter opozoril, da se pri reševanju vprašanj ne bi smeli zapirati v ozke kroge, marveč bi morali v to pritegniti delavce. „Gre za to,“ je dejal, „da bodo rešitve zadovoljile le tedaj, če bodo obdelale interes in položaj delovnega človeka. Take pa bodo samo takrat, če bodo sprejete plebiscitarno, torej če bodo o vsebini odločali tudi delavci.“

Dohodkovnim odnosom je na tem posvetu veljala osrednja pozornost. Več razpravljalcev je menilo, da teh odnosov ne bi smeli graditi kot strokovne odnose, ker taka smer ni združljiva z duhom zakona o združenem delu. Razreševanje teh vprašanj mora postati prvenstvena skrb sindikatov. Naloge nikakor niso lahke, kar občutijo celo kadrovske najmočnejše delovne organizacije. Zato so menili, da samoupravnih aktov marsikje ne bodo mogli izdelati zlastnimi močmi, brez sodelovanja zunanjih sodelavcev, predvsem strokovnjakov iz vrst ekonomistov in pravnikov. Pomembno je namreč ta ali oni samoupravni sporazum ne le napisati, ampak vanj „vliti“ tudi pravo vsebino. Tega pa z nakupom v nekem centru izdelanega sistema in metode ne bo moč doseči. Bodi še povedano, da so se republiški sindikati od takega pojava že ogradili, mieneč, da nakup ali prepisovanje samoupravne interne zakonodaje ni pot k reševanju vprašanj, kakršna načena zakon o združenem delu. Na novomeškem posvetu so sklenili opozoriti komisije za spremljanje uresničevanja zakona, naj pri pregledovanju in ocenjevanju teh aktov pazijo predvsem na to, ali bo v njih ustrezna vsebina.

I. ZORAN

Novomeščani imajo možnosti, da pripravijo 10. jubilejni kongres ZSMS

Na II. konferenci občinske konference ZSMS Novo mesto (bila je posvečena pregledu dosedanjega dela, kadrovskim spremembam v predsedstvu občinske konference ter sprejemu delovnega programa in sprejemu akcij predvolilnih priprav) je predsednik novomeške mladine Bojan Fink seznanil delegate tudi z možnostjo, da bi pripravili v Novem mestu 10. jubilejni mladinski kongres.

„Neposredni predhodnik današnje Zveze socialistične mladine Slovenije, Zveza slovenske

mladine, je bil ustanovljen 10. oktobra 1943 na Dolenjskem, in sicer v Kočevski Reki,“ je dejal na konferenci Fink, „letos praznujemo 35-letnico ustanovnega sestanka iniciativnega odbora za ustanovitev slovenske mladinske organizacije, in zato menim, da bi 10. jubilejni kongres lahko pripravili mi.“

O organizaciji jubilejnega kongresa je razmišljalo predsedstvo občinske konference ZSMS Novo mesto že lani in je predlagalo odboru za pripravo kongresa pri republiški konferenci ZSMS, da bi sprožili akcijo za pripravo. Mladinski predlog podpirajo tudi novomeška občinska skupščina in družbenopolitične organizacije.

Bratsko sodelovanje

Odkrili table o pobratenu Doline in Kočevja

„Občina Kočevje je pobratena z občino Dolina pri Trstu“ – Take napisne table so letos odkrili na vseh cestah-vpadnicah v občino Kočevje, in sicer na Jasnici, Smuki, Brezovici in Pretrini pri Brodu na Kolpi, kjer je bila osrednja svečanost ob odkrivanju tabel.

Bratske svečanosti se je udeležila tudi 10-članska delegacija vseh šestih strank, ki so zastopane v občinskem svetu Doline (Italija). Tablo sta odkrila župan Doline Edvin Švab

VIŠJA ODKUPNA CENA KROMPIRJA

Metliška kmetijska zadruga odkupuje krompir od kmetov po 2,30 dinarjev za kilogram, čeprav je republiška poslovna skupnost za krompir določila nižjo odkupno ceno – 2 din za kg. Cena, po kateri zadruga prodaja krompir, je 2,80 dinarja, v to pa niso vštetih prevoznih stroški. Če bo prodaja ugodna, se lahko kmetje nadejajo doplačila, saj so dohodkovni odnosi v zadrugi zgledno urejeni.

in predsednik občinske skupščine Kočevje Savo Vovk. Ob tej priložnosti so več sto ljudem z obeh

NOV DOKAZ BRATSTVA – Na vseh vpadnicah v občino Kočevje so odkrili napisane table, da sta občini Kočevje in Dolina pobrateni. Na fotografiji: s svečanosti v Petriini, kjer sta odkrila tablo župana oz. predsednika obeh občin. (Foto: Primc)

bregov Kolpe spregovorili predsednik občinske konference SZDL Kočevje Nace Karmičnik ter predstavnik občine Dolina dr. Lojze Tul in (v italijanski) Bevi Aqva.

V kulturnem delu svečanosti so nastopili s petjem in recitacijami učenci slovenske osnovne šole Vas-Fara in hrvatske osnovne šole Brod na Kolpi, ki so tako ponovno potrdili zgledno sodelovanje narodov na obeh bregovih Kolpe. Pionirka Boža Skok pa je nato v imenu pionirjev prevzela odkrito tablo v varstvo in obljubila, da jo bodo pionirji in mladina tudi varovali.

J. P.

V TRETJE Z BERTONCJEM

V Posavskem muzeju v Brežicah so petkov začetek likovne razstave kiparja in grafika Janeza Boljka povežali z glasbenim programom. V intimnem vzdušju polne dvorane sta ga izvedla doma in na tujem uveljavljena slovenska glasbena umetnika violinist Dejan Bravničar in pianist Aci Bertoncclj.

Z Acijem Bertonccljem se je občinstvo prvič srečalo na nedavnem koncertu v slavnosti grajski dvorani, za 26. oktober pa je odlični pianist obljubil naslednji samostojni koncert z novim programom. Za brežiške poslušalce bo tokrat nastopil brezplačno.

LE DVA KANDIDATA ZA TRI DIREKTORSKA MESTA

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve pri občinski skupščini Ribnica je že sredi avgusta razpisala prosta delovna mesta za tri direktorje, in sicer za delavsko univerzo, vzgojno-varstveni zavod „Majda Silc“ in glasbeno šolo. V zakonitem roku sta se na vsa tri razpisana mesta javila le dva kandidata, in sicer dosedanji direktorja VVZ in glasbene šole, medtem ko se za mesto direktorja delavske univerze nihče ne poteguje. Kakšni časi se obetajo, ko ni več dovolj zanimanja za direktorska delovna mesta?

Ko smo 6. oktobra na ljubljanskem pokopališču na Zalah na zadnji poti spremili pravnik Mirko Jakšeta, pomočnika glavnega direktorja tovarne Krka, predsednika Gospodarske zbornice SRS, predsednika sveta za ekonomske odnose s tujino pri Zvezni gospodarski zbornici, nosilca številnih odlikovanj, med drugim tudi reda jugoslovanske zastave za zlato leno, reda zaslug za narod, reda dela z rdečo zastavo itd., smo se zavedali, da je odšel od nas človek izjemnih sposobnosti.

Rodil se je v Novem mestu 25. junija 1917. V času najhujše prekajne se je že 1941 aktivno vključil v delo Osvobodilne fronte Slovenije in je bil od 1943 do osvoboditve tudi v NOB, leta 1947 pa je bil sprejet v Zvezo komunistov.

Po osvoboditvi je opravljal odgovorne dolžnosti v Ljubljani in Beogradu, 1950 pa ga je življenjska pot zanesla v diplomacijo. Do 1953 je bil trgovinski ataše jugoslovanske ambasade v Belgiji, zatem samostojni referent v državnem sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu, nato do 1958 prvi sekretar jugoslovanske ambasade za ekonomsko-vanske vprašanja v Etiopiji, od 1960 do 1963 svetnik ambasade Jugoslavije za ekonomska vprašanja v Franciji. Obogatel z znanjem na področju zunanje trgovine, je bil po prekinitvi dela v državni diplomaciji najprej direktor za zunanjo trgovino v Metalki, nato pomočnik generalnega direktorja Smelt v Ljubljani, leta 1966 pa je na Krkino željo postal pomočnik glavnega direktorja. Zaradi svoje delavnosti, vestnega znanja in predvsem idejnega prepričanja ter zaupanja v moč socialistične družbe si je vedno prizadeval napredne tokove slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva vključiti v ekonomske odnose s tujino, da bi se naše gospodarstvo hitreje uveljavilo v svetu.

Osebnost je bil brezkompromisen borec za pravico, zvest tovariš, pravičen vedno pomagati z naravnimi silami ali z akcijo. Kljub vsem funkcijam in priznanjem – bil je tudi imenovan za tretj tujih odlikovanj – je ostal skromen in močno navezan na domovni kraj. Še letos 1. julija je prejel svoj 60-letni odlikovanje predsednika Tita, Novomeščani pa so mu lani izročili Nagrado Novomesta.

SEVNICA: PRED POBRATENJEM S KOROŠCI

4. oktobra je Koroško občinska delegacija sevniške občine, ki jo je vodil predsednik občinske konference SZDL Franc Pipan. V tej skupini so bili še predstavniki občinskih kulturne skupnosti, izvršnega sveta in sevnškega gasilskega društva. Sevnščane so sprejeli znani voditelji koroških Slovencev, med njimi predsednik slovenskih organizacij dr. Franc Zwitter, tajnik slovenske kulturne zveze Andrej Kokot, predsednik gospodarskega odbora inž. Einspieler in drugi. Ugotovili so vrsto možnosti za sodelovanje, kjer bo verjetno mogoče najhitreje izmenjati gostovanje kulturnih skupin. Predvidoma novembra naj bi podpisali tudi listino o pobratenu med sevniško občino in enim od krajev, kjer prebivajo naši rojaki na Koroškem.

PREDLOG IZ ZAGREBA

Krajevna skupnost „Krešo Rakonjica“ iz Novega Zagreba-Trnsko je predlagala KS Kočevje-mesto, da bi navezali tesnejše prijateljske stike, naj bi kasneje pripeljali do pobratena. Izvršni svet KS Kočevje je oktobra razpravljal o tem predlogu in v načelu sprejel predlog. Članov Zagrebška KS se je na kratki predstavitvi tako: 14.000 prebivalcev (Kočevje 7.500), blizu je Zagrebu, veselejem, razen ostalih družbenopolitičnih organizacij imajo nogometni klub in kulturno-umetniško društvo.

METEOROLOGI V ČRNOMLJU

V torek, 4. oktobra, so Črnomoški obiskali predstavniki meteorološkega zavoda iz Ljubljane. Ob 30-letnici ustanovitve tega zavoda bodo 25. novembra v Črnomolju pripravili svečanost. Ob tej priložnosti bodo obkralili spominsko ploščo na Kranjčevi hiši, kjer je bil od 1944 sedež partizanske meteorološke službe, predhodnice sedanjega zavoda.

„DOBRODOŠLI V ŽUŽEMBERKU!“ Pri spomeniku na Cviblju so vdovo angleškega majorja Jonesa in njeno sestro pozdravili pionirji in predstavniki krajanov. „Doma v Kanadi bom povedala otrokom, kako lepo ste me sprejeli,“ je ganjena rekla gospa Jones.

Prišla je med prijatelje

Na Dolenjskem in v Beli krajini so prisrčno sprejeli vdovo znanega angleškega majorja Williama Jonesa

V Trebnjem pa v Žužemberku, v Dolenjskih Toplicah na Otočcu ter v Metliki in Črnomolju je Hellen Jones doživela topel sprejem. Gani jo je, ko je videla, s kakšnim spoštovanjem in ljubeznijo se pri nas mnogi spominjajo njenega pokojnega moža.

Angleški major William Jones je bil posebno med dolenjskimi in belokranjskimi partizani ter prebivalstvom zelo znana in priljubljena osebnost, ker je bil že takrat, ko NOB v svetu še ni bila priznana odločno na naši strani. Kot član angleške vojaške misije pri Glavnem štabu je veliko pripomogel, da je resnica o partizanih in njihovi borbi prila v svet.

Po vojni je major Jones zivel v Kanadi in je večkrat obiskal Jugoslavijo. Prišel je tudi z ženo in sinom. Tokrat je že priletna vdova prišla sama s svojo sestro v spremstvu Mare Rupene—Osolnic

kove, da bi še enkrat obšla kraje, ki jih je njen mož tako ljubil.

Gospa Jones ima izreden spomin, saj je o medvojnih dogodkih na Dolenjskem, kjer je sodeloval njen mož, vedela povedati celo podrobnosti. Zlasti pa je bila vesela srečanja z ljudmi, ki so majorja Jonesa poznali. Eno takih srečanj je bilo v soboto zvečer na Otočcu. Z gostjo so se poleg uradnih predstavnikov in gostitelja Marjana Simiča, predsednika občinske skupščine, pogovarjali še Martina Petrič, Milka Kolenc in Boris Plantan.

V nedeljo sta gostji bivali v Beli krajini, kjer je major Jones doživel nekaj nepozabnih trenutkov. Opisal jih je tudi v svoji knjigi Med Titovimi partizani. Tudi Belokranjci so vdovo njihovega prijatelja sprejeli na njim lasten gostoljuben in prisrčen način.

R. B.

Dr. Jože Kastelic

DRAGOCENOST – Novec z breziške razstave o denarništvu keltskih plemen v Sloveniji.

Po sledih zgodovine

Posavski muzej je kar z dvema razstavama oživil davno dobo, ko so v pokrajini še prebivali Kelti. Vključil ju je v mednarodni posvet arheologov o Keltih v Vzhodnih Alpah. Numizmatični kabinet Narodnega muzeja iz Ljubljane je razstavil keltske novce v Sloveniji, Posavski muzej in graški Joanneum pa arheološko podobno Libne. Z obema razstavama so povežali še tretjo, razstavo keltskih najdb v Novem mestu.

„Druga drugo so lepo dopolnjevale,“ je z zadovoljstvom dejal predsednik Slovenskega arheološkega društva prof. dr. Jože Kastelic in dodal, da je treba pohvaliti to, da je ob simpoziju izšel IV. zvezek Keltskih študij, in da so udeleženci dobili v roke tudi zvezek Libna. Na publikacije je ob takih priložnostih treba mnogokrat dolgo čakati.

Arheološko društvo je bilo tokrat le pokrovitelj, medtem ko je prej samo tudi organiziralo take kolokvije. Prof. Kastelic je bil vesel pobude, da je kot

organizator nastopil muzej s sedežem v središču keltskega terena, ki sega od Trebnjega do ravnice ob Krki, Savi in Sotli. Zlasti pa mu je bilo všeč, da se je na posvetu zbrala mlajša generacija, polna vneme in poguma, kar je zelo obetavna poteza.

Brežice so se izkazale kot gostoljubno mesto. To so potrdili udeleženci simpozija iz vseh sedmih držav, iz Italije, Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske, Poljske in Čehoslovaške.

J. T.

OBELEŽJE DELOVANJU SKOJ V KRUPI

Črnomoška mladina in borci pripravljajo skupaj z RK ZSMS za soboto, 29. oktobra, otvoritev spominskega obeležja pokrajinskemu komiteju SKOJ v Krupi, kjer je ta komitej SKOJ deloval v letih 1944 – 1945. Obeležje bo odkril predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič, ki bo imel tudi slavnostni govor.

Skupni cilji: boljši svet

Podelitev Šeškove nagrade občini Dolina

Nagrado in plaketo „Jožeta Šeška“, najvišje priznanje občine Kočevje, je letos razen Združenega KGP dobila še pobratena občina Dolina pri Trstu, in sicer za razvijanje prijateljstva in sožitja med narodi. V utemeljitvi je med drugim poudarjeno, da je sodelovanje obeh občin na raznih področjih utrjevalo rodoljubje in humanizem kot bistven pogoj za sožitje in razvijanje prijateljstva ter razumevanje med prebivalci matičnega naroda in obeh narodov dežele Furlanije in Julijske krajine. Občina Dolina je tako prispevala k prijateljstvu in razumevanju med vsemi narodi, ki žele mir.

Nagrado je prevzela delegacija Doline, v kateri so bili župan Edvin Švab, nekdanji župan Dušan Lovriha in podžupan Marino Pečenik. Ob prejemu nagrade se je za visoko priznanje zahvalil župan Doline Edvin Švab, ki je med drugim dejal:

„V petih letih pobratena smo doživeli pri vas in v naši Dolini številna srečanja na področju

kulture, športa, šolstva, politike, mladine, obujanja tradicij NOB in drugih. Zaradi njih vse močneje čutimo vez, ki nas druži, vez, ki postaja vedno trdnejša, vedno bogatejša.

To nerazdružljivo povezavo utrjujejo razen jezika in narodne pripadnosti, razen odprte meje med samoupravno socialistično Jugoslavijo in republiko Italijo tudi skupni ideali in cilji, ki so nam enaki, pa čeprav jih uveljavljamo, se zanje trudimo, delamo in se borimo v drugačnih razmerah. Ti cilji so: zavzemanje za mir, enakopravnost, bratstvo in sožitje med narodi; nadalje so to cilji v duhu sklepov zasedanja odposlancev slovenskega naroda, ki temelje na načelih pravičnejšega sveta in taki urejenosti človeške družbe, v kateri si narod in narodi gradijo samo svojo usodo; cilji za uveljavitev take družbe, v kateri bo vsak človek delavec in vsak delavec človek, kot poje naš kraški pesnik Srečko Kosovel.“

J. P.

NAGRADA POBRATENI OBČINI DOLINA – Občina Dolina pri Trstu zelo uspešno sodeluje na mnogih področjih s pobrateno občino Kočevje; ta ji je letos ob svojem prazniku podelila svojo najvišjo nagrado. Na fotografiji: delegacija pobratene Doline prevzema plaketo in nagrado. (Foto: Primc)

P.m. Uredništvo Dolenjskega lista

WADALJEVATI, KOT SMO ZAČELI

23. novembra je minilo natanko 25 let od ustanovitve naše Zveze pionirjev. Ta datum smo pionirji OŠ Savo Kladnik počastili s pionirsko konferenco.

BREDA GAČNIK dopisnica pionirskega oddela Savo Kladnik Sevnica

KONFERENCA IN IZLET

23. septembra, na dan pionirjev, smo imeli v šoli kar tri konference: mladiško in konferenco skupnosti. Izvolili smo nove vodje in o programih posameznih organizacij. Potem smo šli šolajti po okolici na Gorjance. Gozdna pot je bila dokaj naporna, ob pričetku smo se povzpeli celo na vrh, drugi pa so izpovedali svoje želje studencu na Gospodični. Na dan je bil res popolnoma naš.

KSENJA BREGAR OŠ SENTJERNEJ

ČESTITKA PIONIRJEV PETSTOLETNEMU MESTU

V Krškem se otroci in odrasli že dolgo pripravljamo na praznovanje 500-letnice mesta, ki bo 15. oktobra. Pionirji OŠ Jurij Dalmatin pridno vadimo za nastop pri praznovanju zboru v kulturnem domu pred novim dvoriščnim domom. Že dan prej bomo prišli v goste v mesto. Seznanili jih bomo z bogato zgodovino mesta, saj imamo na Gubčeve "stare pravde", ponosni smo na znamenite može, ki so bivali v mestu (Valvazor, Bohorič, Dalmatin), in borili se, ki so preprečevali izseljevanje ljudi in mnogi žrtvovali življenja za svobodo. Drajčevemu mestu Krško, pionirji ti čestitamo za tvoj veliki praznik.

ROMAN VOGRINC novinarski krožek

TRŠKO GORO - Čudovito jesensko soboto je izkoristilo 70 novomeških medvedkov in čebelic s taborniški vodnicami vred za izlet pod Trško goro. Godz je bil kot pravljica, poln skrivnosti, neugnana preprostost delala še prikupnejšo. Na sliki jih vidite, kako tekmujejo v zavedanju s storži. Spretnostne igre z žogo in iskanje "zaklada", pred odhodom domov pa piramidni ogenj in sredi drevov ter prepevanje taborniških pesmi ob spremljanju kitare - vse to jim je napolnilo srca in se ga bodo še dolgo spominjali. (Foto Anica Smole iz foto krožka osnovne šole Katja Rupena)

HVALEŽNOST: s pesmijo in plesom so Belokranjci pozdravili slovitoga partizanskega kirurga (prvi z desne).

Partizanski kirurg Barron v Semiču

Obisk britanskega kirurga, ki je med vojno operiral 10.000 naših ljudi

1. oktobra so obiskali Semič primarij Šabec, profesorja Derganc in Zdravič in drugi zdravniki ter sestre plastičnega oddelka Kliničnega centra v Ljubljani, z njimi pa so bili tudi prof. J. N. Barron s soprogo, prof. N. J. Glanville s soprogo in prof. G. Lister, ki je bil isti dan priletel iz New Yorka v Zagreb in prišel z letališča naravnost v Semič.

Gostje so si z zanimanjem ogledali muzeja v Semiču, domača folklorna skupina pa jim je priredila na trgu v

DAN PIONIRJEV OB STANETOVEM SPOMENIKU - Svoj dan so pionirji OŠ Komandanta Staneta iz Dragatuša praznovali pri spomeniku narodnega heroja. V kulturnem programu so obudili spomin na legendarnega komandanta, na bližnji jasi pa so imeli pionirsko konferenco. Pregledali so uspehe dela, jih kronali s podelitvijo plaketa, značk in pohval ter sprejeli z vso odgovornostjo in ogromno volje nove naloge. Pionirski praznik so končali z obiskom Muzeja NOB v Semiču.

Premalo prostora za CSS

V petek, 30. septembra, smo imeli učenci Centra srednjih šol Črnomelj redno letno konferenco OO ZSMS, ki so se je udeležili tudi naši profesorji in tajnik TTKS Črnomelj.

Po poročilu o delu OO se je razvila razprava, v kateri se je izkazalo, da smo bili precej aktivni. Pri idejnopolitičnem izobraževanju sta se izkazala klub OZN in marksistični krožek.

Dijaki smo izdajali informativno glasilo Mozaik ter literarno glasilo Plamen. Pevski in recitacijski krožek sta nastopila na mnogih proslavah. Zgodovinski krožek je med drugim pripravil nalogo z naslovom Partizanska gimnazija v Črnomlju. Komisija za varstvo okolja se je s svojim Zbomikom vključila v akcijo vinskihga kluba OZN Zeleni planet. Na šoli so delovali še: šahovski, strelski, foto krožek, enota prve pomoči in šolsko športno društvo. Razveseljivo je, da se je veliko število dijakov udeležilo MDA.

Na konferenci smo izvolili novo predsedstvo; predsednica je dijakinja 3. razreda gimnazije Mateja Horvat. Izvolili smo tudi komisije za kulturo, idejnopolitično delo, inforamcije, SLO, zabavo in šport. Sprejeli smo še program dela za tekoče leto.

Tare naš prostorska stiska, saj smo celo za konferenco morali najeti prostor v gasilskem domu. Gimnazija in ESS imata pouk v dijaškem domu, kar gotovo ne vpliva dobro na kvaliteto dela. Tudi telovadnico mora CSS najemati pri OŠ in je zato telesna vzgoja ob neprimernem času, kar je še posebej problem za vozače.

Zato vsi težko pričakujemo začetek gradnje novega šolskega centra. J. FORTUN ČSS ČRNOMELJ

Semiču sprejem s harmonikarjem Lojzom Željkom in spremljevalcem Tonetom Plutom iz Mladice. Po ogledu muzeja so plesali na trgu kolo in bili zelo sproščeni, saj so se takoj pomešali folkloristi in gostje in se zavrteli. Zatem so obiskali zidnico, kamor sta jih povabila Franc Jakša z Gabra in njegova žena, na Smuku nad Semičem pa so imeli piknik, ki je trajal do večera.

Profesor J. N. Barron je bil med vojno kirurg v bolnici v Bariju, kjer je operiral nešteto partizanskih ranjencev. Med temi jih je veliko prišlo z zasilnega letališča, ki je bilo med vojno med Krasincem in Gribljami v Beli krajini. Po osvoboditvi je prišel v Beograd, kjer so ga že čakali polni vlaki ranjencev. V tem času je operiral 10.000 ranjencev, toda prof. Barron pravi, da jih ni imel časa šteti, ve samo to, da je operiral od jutra do noči. Za svoje zasluge je bil odlikovan od predsednika republike Tita z redom jugoslovanske zastave z zlatim vencem.

Prof. J. N. Barron ima tudi velike zasluge za razvoj plastične kirurgije pri nas v Jugoslaviji, saj je prvi oddelek za plastično kirurgijo ustanovil ravno on v Beogradu, kmalu zatem pa še v drugih mestih, tako v Ljubljani in Mariboru.

Jugoslavijo zelo rad obišče in pravi, da če bi se še enkrat rodil, bi bil gotovo kirurg, toda ne britanski, pač pa jugoslovanski. Tudi to pot je obiskal Jugoslavijo z namenom, da s svojimi kolegi J. N. Glanville, G. Listrom, R. Aclandom in T. Cantrelom pokaže našim strokovnjakom na plastično kirurgijo nove dosežke na tem področju, predvsem pri operacijah roke.

FRANC DERGANČ

NOVE ZNAMKE

Poleg znamk na temo KVSE (Konferenca o evropski varnosti in sodelovanju, ki je v Beogradu) ki so že dane v promet, bo Skupnost jugoslovanskih PTT izdala letos:

25. oktobra priložnostno serijo 6 znamk pod naslovom "Muzejski eksponati - Ljudska glasbila". Prikazana bodo ljudska glasbila naših narodov. Cena serije bo 33,80 din. Znamke bodo natisnjene v Zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvne gravure v polah po 9 znamk.

26. novembra bo izšla v istem zavodu natisnjena serija 6 znamk pod imenom "Stoletna umetnost v Jugoslaviji - Avtoportreti slikarjev". Tudi tej seriji bo cena 33,80 din.

Za obe seriji bodo izdane ovojnice prvega dne (FDC).

To je vse, kar je predvideno, da bo izšlo letos, če ne bo spet kaj dodano, kakor je skoraj vsako leto. A. A. KOČEVJE

»Dolenjski list« v vsako družino

PROTESTNO PISMO

Učenci osnovne šole Kočevje so na svetovni dan varstva živali 4. oktobra letos poslali na ambasado republike Italije v Beograd protestno pismo. Protestirali so proti množičnemu ubijanju in mučenju ptic v Italiji.

Naš (ne)delovni dan

Pismo delavcev iz ITPP v Ribnici

Iz ITPP v Ribnici smo prejeli pismo naslednje vsebine, ki ga je podpisalo 21 članov kolektiva:

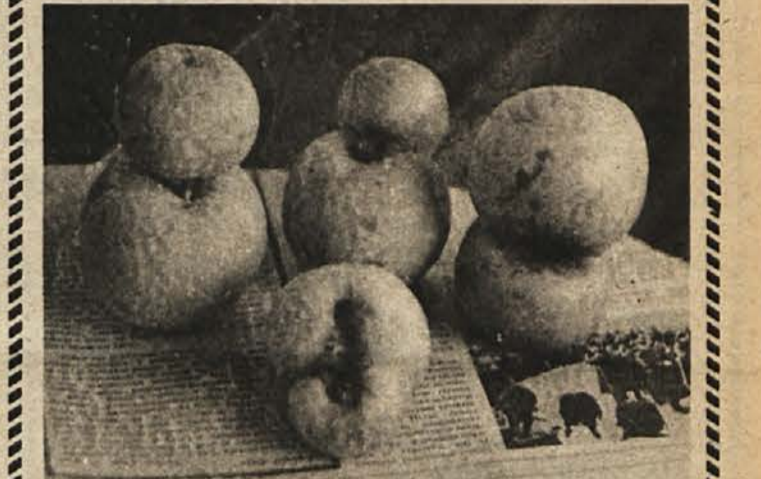
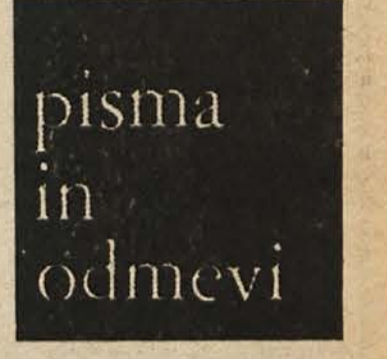
- Ves četrtek, to je bilo 29. septembra, smo vseh 8 ur sedeli. Okoli pol osmih smo sedele in sestavljale termostate za peči in štedilnike. Tega dela je bilo za kake pol ure. Ostali delovni čas smo izkoristile v „prazno“.

V petek, 30. septembra, smo menjali trak in to so se spomnili šele po malici. Ko je bil trak zamenjan, so ugotovili, da ni vrat (litine). In zopet nič. Poslali smo voznika viličarja na upravo po sekretarja. Ko se je vrnil, je povedal, da bodo prišli z uprave. Počakali smo pol ure. Ker ni bilo nobenega, smo voznika ponovno poslali, a se je komercialni začudil: „Kaj ni bilo še nikogar?“ Ko se je voznik viličarja drugič vrnil z uprave, ga je pričakal tov. Putre, predsednik sindikata, in ga lepo nadrl, zakaj hujska delavce, da bodo vse v zvezi s tem oni sami uredili, saj imajo dovolj šefov.

V soboto dopoldne smo pripravili in navrtali vrata. To so delali trije delavci. Ostali pa zopet nič - mešajo zrak. Popoldanska izmena je to uporabila in ostalo jim je nekaj še za ponedeljek dopoldne. Mi smo prišli v ponedeljek, 3. oktobra, popoldne. Ker so oni vse nare-

dili, kar je bilo materiala, smo mi zopet menjali trak. Dopol-danska izmena je danes, 4. oktobra, naredila 50 peči, čeprav jih, kadar je material, naredimo tudi po 80 do 90. Danes na srečo ne menjamo traku, ker ni materiala za noben artikel več. Prav zdaj, ob 17. uri, je pripeljal tovornjak emajl stranice za peči, da bomo malo postorili, da bo delovni dan prej minil. Za krajši delovni dan pa smo poskrbeli tako, da smo poslušali glasbo iz tranzistorja. Ker nimamo dovolj dela v proizvodnji, so delavce z osemletko začeli jemati iz hale v pisarno. Tam je potemtakem več dela kot pri nas v proizvodnji. Res je žalostno na našem Ugarju! Takšnih tednov je bilo že veliko in kaže, da jih bo še več.

Opomba uredništva: Vabimo odgovorne v ITPP, da glede na to pismo v časniku pojasnijo delavcem, zakaj ni materiala.

Igre narave

Narava je že ničkolikokrat dokazala, da je neprekosljiv mojster pri ustvarjanju, oblikovanju. Posnetki lepo kažejo, da je pri svojem delu lahko tudi hudomušna. Tako je Dularjeva jablana v Novem mestu otroke razveselila s sočnimi sadeži, ki po obliki še najbolj spominjajo na ruske babuške (na sliki zgoraj), mlad hruškov nasad v sadovnjaku novomeškega taksista Kotarja pa se je posul z nežnimi cvetovi. Naa sliki levo: Jani si ogleduje za ta čas kaj nenavaden spomladanski okras. (Foto: J. Pelzelj)

„PESA VELIKANKA“ bi lahko rekli pridelku Toneta Potočarja iz Bučne vasi. Ko je lastnik peso potegnul iz zemlje, je bila s cimo dolga precej čez meter, težka pa je bila kar 10,2 kilograma (Foto: M. Gošnik)

CVET IN SAD - Babje polje se je poigralo z naravo. Tako so se ponekod poleg zrelih jabolok pojavili na jablanah tudi cvetovi. Posnetek je iz Livolda pri Kočevju v sadovnjaku Alojza Kordiša. (Foto: France Brus)

Ljubljanska banka

Z ljubljansko banko do stanovanja

V Ljubljanski banki lahko dobite zakonca od letos še „dodatno družinsko posojilo“ do zneska 14.000 din za premostitev težav pri gradnji.

Izdatna injekcija v težavah

Ljubljanska banka, podružnica za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, je letos z nekaterimi ukrepi še bolj kot doslej olajšala pot do stanovanja vsem tistim, ki jih še vedno tarejo takšne ali drugačne stanovanjske težave. Pomislili boste, da dodatno družinsko posojilo ni nobena novost, ker že poznate najrazličnejše oblike bančnih posojil za reševanje stanovanjskih težav občanov. To je sicer res, vendar se je oblika in način odobravanja teh posojil spremenila in razširila, tako da lahko govorimo o bistvenih izboljšavah kreditnih pogojev.

Kakšna je torej letošnja prva in izdatna „injekcija“ Ljubljanske banke, ki naj kupcem novih stanovanj ali graditeljem hiš pomaga čez mnoge ostre čeri, zlasti seveda denarne? Sklep o dodatnih stanovanjskih posojilih občanom omogoča, da dobi največ 70.000 din dodatnega posojila vsak občan, ki sodeluje z banko tako, da ima pri njej vsaj 30.000 din stanovanjskega posojila na podlagi varčevanja, ali pa da je dobil vsaj 50.000 din stanovanjskega posojila na podlagi prodaje konvertibilne valute oziroma na podlagi vezave domače ali tuje valute.

Lahko pa dobijo takšno posojilo tudi občani, ki imajo v Ljubljanski banki v obdobju zadnjih petih let na hranilni knjižici, na tekočem ali deviznem računu vsaj šest mesecev v dinarjih ali devizah najmanj 20 % zaprosenega posojila. Še več ugodnosti pa ima tisti, ki prejema svoje osebne dohodke ali pokojnino pri LB, saj mu v tem primeru zadošča, da ima na hranilni knjižici ali na tekočem računu samo 10 % zaprosenega posojila. Na tak način banka pomaga s posojilom vsem tistim, ki jim je zmanjkalo denarja za dograditev hiše, če se je stanovanje, ki so ga nameravali kupiti, podražilo, pa tudi tistim občanom, ki bodo z rekonstrukcijo zgradbe pridobili nove stanovanjske površine.

Pomembna ugodnost pri dodatnih posojilih je tudi v tem, da lahko zakonca dobite družinsko posojilo, se pravi vsak po 70.000 din. Obresti za to posojilo so 6 %, vrniti pa ga je treba najkasneje v 10 letih. Vemo, da mladi, ki zidajo, kupujejo stanovanje ali obnavljajo hišo, težko zmorejo vse sami. Vedno je dobrodošla tudi pomoč staršev in sorodnikov. Na to smo mislili tudi v Ljubljanski banki. Pri najemanju dodatnih posojil vam lahko pomagajo tudi člani ožje družinske skupnosti, ki jim banka pod posebnimi pogoji odobri „dodatno posojilo“. Na tak način vam Ljubljanska banka ponuja pomoč v stiski, na vas pa je, da izberete najboljšo.

Vsa pojasnila dobite v vaši poslovni enoti Ljubljanske banke.

TECTYL CENTER

Vozniki!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z

„VALVOLINE TECTYLOM“

VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372
GARANCIJA
ZA OPRAVLJENO
DELO

TECTYL CENTER

POŽARNA SKUPNOST

Novo mesto,
Cesta herojev 27

objavlja prosto delovno mesto

TAJNIKA SKUPNOSTI

POGOJI:

- najmanj končana srednja šola ali poklicna gasilska šola,
- najmanj dve leti delovnih izkušenj,
- delo za nedoločen čas s 4-urnim delavnikom,
- poskusno delo traja tri mesece.

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

farmaceutika
kemija
kozmetika
zdravilišča

KRKA

n.sol.o. Novo mesto

SVET SKLADA KRKINIH NAGRAD

razpisuje NAGRADO KRKE za leto 1978

za dijake srednjih šol z geografskega področja Dolenjske

Namen nagrade KRKE je spodbuditi dijake k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

TEME ZA SREDNJEŠOLCE

1. Šege in narodni običaji na Dolenjskem
2. Neznano partizansko leposlovje
3. Upodabljalna umetnost na Dolenjskem
4. Sodoben način poslovne korespondence
5. Sinteze oziroma izolacije biološko-aktivnih snovi
6. Varstvo reke Krke in njenih pritokov
7. Možnosti kmečkega turizma na Dolenjskem
8. Modernizacija kmetijstva na Dolenjskem
9. Problematika delovne sile v novomeški občini
10. Zdravilne rastline na Dolenjskem
11. Čebelarstvo na Dolenjskem

B. POGOJI:

Na razpis se lahko prijavijo dijaki srednjih šol z geografskega področja Dolenjske. V nalogi morajo biti navedeni viri in uporabljena literatura, naloge morajo biti tipkane in vezane. Kandidati morajo poslati svoje naloge v 3 izvodih najkasneje do 5. aprila 1978 na naslov: „KRKA“, farmacevtika, kemija, kozmetika, zdravilišča – 68000 Novo mesto, Cesta herojev 45 (za Sklad Krkinih nagrad). Materialne stroške v zvezi z nalogami bomo na osnovi predhodnih dogovorov nagrajencem povrnili, če bodo naloge izdelali posebej za razpis. Nenagrajene naloge lahko Svet sklada Krkinih nagrad odkupi. Prosimo vse kandidate, ki se želijo odzvati razpisu, da se predhodno povežejo s Svetom sklada Krkinih nagrad zaradi podrobnejših informacij, opredelitve naloge in eventualne mentorske pomoči. Nagrajene naloge so last organizacije združenega dela. Avtor ima pravico, da nalogo objavi, mora pa obvezno navesti, da je bila naloga najgrajena z nagrado KRKE.

C. NAGRADE:

Višina nagrad:

1. nagrada	= 2.000 din
2. nagrada	= 1.800 din
3. nagrada	= 1.600 din

Slavnostna podelitev KRKINIH NAGRAD bo v aprilu ali maju 1978. leta

„LABOD“, tovarna oblačil
NOVO MESTO
TOZD „LOČNA“

Delavski svet TOZD „Ločna“ ponovno

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

DIREKTORJA TOZD

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomsko, tekstilne ali strojne smeri z najmanj 5 leti delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih;
- da ima take osebnostne in moralno-politične kvalitete, ki zagotavljajo uspešno delo in razvijanje zdravih odnosov v TOZD;
- da je s svojim dosedanjim delom dokazal sposobnost vodenja in organizacije dela.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

„LABOD“, tovarna oblačil
TOZD „LOČNA“
(Za razpis direktorja TOZD)
Cesta herojev 29
68000 Novo mesto

Ljubljanska banka

KADROVSKA KOMISIJA
LJUBLJANSKE BANKE,
PODRUŽNICE NOVO MESTO,

objavlja za nedoločen čas in s polnim delovnim časom naslednja prosta delovna mesta:

za enoto Novo mesto:

1. REFERENTA ZA DINARSKE POSLE s prebi-
valstvom

Pogoji:

ESS, gimnazija ali upravno-administrativna šola ali pedagoška gimnazija ali srednja komercialna šola in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj; delo je v izmenah;

2. DVA REFERENTA—VHODNA INFORMATOR-
JA

Pogoji:

ESS, gimnazija ali upravno-administrativna šola ali pedagoška gimnazija ali srednja hotelska šola ter tri leta ustreznih delovnih izkušenj ter pasivno znanje najmanj dveh tujih jezikov; delo je v izmenah;

3. REFERENT ŠTEVEC

Pogoj:

dokončana osemletka in do enega leta ustreznih delovnih izkušenj (pri moških kandidatih odslužen vojaški rok).

Prošnje za sprejem na delo z življenjepisom ter dokazilom o šolski izobrazbi pošljite Ljubljanski banki — podružnici Novo mesto, kadrovske komisiji. Rok prijave je 10 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 40 dneh po objavi.

LJUBLJANSKA BANKA —
PODRUŽNICA NOVO MESTO,
Kadrovska komisija,

objavlja za študijsko leto 1977/78

1 štipendijo na ekonomski fakulteti

Prednost imajo kandidati višjih letnikov. Prošnje za štipendije na obrazcih DZS 1,65 z overjenim prepisom zadnjega šolskega spričevala in kratkim življenjepisom naj kandidati v roku 15 dni po objavi pošljejo Ljubljanski banki — podružnici Novo mesto, Kadrovske komisiji.

ŠOLSKI CENTER
ZA GOSTINSTVO
NOVO MESTO

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

na osnovi sklepa z dne 29. 9. 1977

razpisuje

prosto delovno mesto

KNJIGOVODJA KUPCEV IN DOBAVITELJEV

ali

KNJIGOVODJA OSNOVNIH SREDSTEV

Osebnih dohodek po samoupravnem sporazumu OD centra.

Pogoji:

- ekonomska srednja šola in 2 — 3 leta delovnih izkušenj ali
- druga srednja šola in 5 let delovnih izkušenj na takem ali sorodnem delovnem mestu.

Pismene prijave s podatki o strokovni kvalifikaciji in delovnih izkušnjah — dosedanjih zaposlitvah pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Šolski center za gostinstvo, Novo mesto, Društveni trg 1.

NOVOTEKS,
tekstilna tovarna,
Novo mesto, n. sol. o.

TOZD TRGOVINA,
prodaja tekstila,
Novo mesto, o. sub. o.,
Foersterjeva 10, Novo mesto

PONO VNO
RAZPISUJE
prosto delovno mesto

— DIREKTORJA TOZD
(ni reelekcija)

Pogoji:

- da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,
- da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri,
- da ima tri ali pet let prakse, od tega vsaj polovico na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu,
- da je moralno in politično neoporečen.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela, dokazili o izobrazbi in praksi je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisni komisiji za imenovanje direktorja tozda Trgovina.

Udeleženci razpisa bodo obveščeni o izbiri v petnajstih dneh po odločitvi delavskega sveta tozda.

Leskovec: BERAC, relief - lipa, 1976. - Dela mirenskega kiparja Leskovca bodo tudi na razstavi, ki jo bodo drevo upravnice stavbe tovarne zdravil Krka v Ločni, vsa razstavljena dela pa so iz fonda trebanjske galerije.

Še letos šolska društva

V drugih republikah so šolska kulturno-umetniška društva že dolgo torišče načrtne in sistematične vzgoje, na Slovenskem pa se s podobnim ni moč hvaležnost razdobljena po krožkih, ki delujejo neusklaženo, zato bo v letu 1977-78 kulturno-umetniških društev v osnovnih in srednjih šolah. Kako se bodo lotili v novomeški občini, so predstavniki blizu pripravi pogovornih šol. Posvetovanje je pripravila Zveza kulturnih dejavnosti, bogate izkušnje pri organiziranju kulturnih dejavnosti v zbranim očrtal Zveza kulturnih dejavnosti, predsednik Zveze kulturnih dejavnosti D. R.

le na šolo, ampak bo moralo izhajati iz potrebe krajevne skupnosti, zato bo nujna povezanost z družbenopolitičnimi organizacijami in toždi. V okviru KS bo treba najti tudi možnosti za denarno podpiranje šolskih kulturno-umetniških društev.

Društva morajo ob ustanavljanju sprejeti rokovni program dela; že iz slednjega naj bi bilo razvidno, h kakšnim smotrom teži društvo. Prej ko ne bi moralo biti v osredju odkrivanje in razvijanje kulturno-umetniških nagnjenj učencev, pravilno vrednotenje umetnosti, razvijanje medsebojnih odnosov in doživljajska pripadnost amaterskemu delu na področju kulture, ki se ne bi smelo končati s šolanjem.

Kvartet je navdušil

in z izrednim zanimanjem sledili izvajanju del H. Villa-Lobosa, D. Šostakoviča in A. Borodina. Kljub temu da je razumevanje komorne glasbe za mlade poslušalce dokaj težavna stvar, je bilo v dvorani Doma kulture čutiti tiho zbranost. S svojim do skrajnosti izdelanim, čustvenim muziciranjem so se predstavili Mihail Sekler, Boris Kušnik, Igor Suliga in Aleksander Osokin. Do kraja disciplinirani kvartet je dokazal, da je njegova dognana ansambelska igra plod temeljitega dela.

TEMELJI ZA NOVI MUZEJ NOB - Pod novomeškim kapitljem s Tintoretovim „Miklavžem“ že od sredine letošnjega poletja brnijo gradbeni delovni stroji SGP Pionir. Izkopje so v glavnem opravljene in tla pripravljena za betoniranje temeljev, na katerih bo do prihodnje jeseni zrasedel novi muzej NOB in ljudske revolucije. Nad gradbiščem tudi že „poplesuje“ velikanski žerjav, ki ga uporabljajo pri gradnji tega kulturno-zgodovinskega objekta. (Foto: I. Zoran)

Pod eno streho Osnovne šole Blanca, Boštanj, Krmelj, Šentjanž, Trzin, Sevnica, posebna osnovna šola in poklicna konfekcijska šola bodo posledje delovne v okviru Šolskega centra, za katerega se je poleti odločilo skoraj 97 odstotkov prosvetnih delavcev sevnice občine. Center naj bi se ustanovila do konca leta, do ustanovitve pridružile še vzgojno-izobraževalne ustanove. Gre za OZD, kakršno je bilo ustanovljeno tudi po sklopu o združenem delu. Sklepi o spoznanju o združenem delu, ki jih je pripravil več nalogovnega pomena. Poenotil razreševanje pedagoških, strokovnih in gospodarskih nalog, prednost pa bo tudi v združenem delu strokovnih služb, pedagogov in psihologov.

Nadalje bo novi šolski center skrbel za smotno izvajanje učilnic in delavnic, za materialno zagotavljanje, finančno poslovanje, vzdrževanje objektov in na njegovih pristojnostih. Iz tega lahko razberemo, da se ne bo le poenotilo šolsko delo, marveč bo tudi pripravi tudi tako načrtnejše in bolj uspešne, kot so družbeno-politični delavci, določa šolskih okolišev in po-

Presajevalci vrednot

Ob 25-letnici obstoja svojega društva so se slovenski književni prevajalci prejšnji teden za dva dneva napotili v Koper na delovno srečanje. Na njem so ponovili, da šteje prevajalska dejavnost v bistvu za umetnost, vloga prevajanja pa je tudi, da razvija narodovo kulturo, širi njegovo obzorje in prinaša iz tujih logov zglede, ob katerih se lahko oplaja domača literarna tvorba. Predvsem pa je prevajanje posredovanje estetskih vrednot, ne le golo prestavljanje besed iz enega v drug jezik.

Vučenov, Aleksandar Spasov, Roksanda Njeguš, Fran Petre, Tone Potokar, Muris Idrižović, Istvan Bodrič in Slavko Mihalič. Vrhunskemu prevajalcu in pesniku Otonu Župančiču, čigar 100-letnico rojstva bomo praznovali prihodnje leto, so bile posvečene osrednje vitrine na razstavi prevodov v avli kopskega gledališča. O Župančičevi 100-letnici je tekla beseda tudi na občnem zboru Društva slovenskih književnih prevajalcev, opravljenem v tem slovenskem pristaniškem mestu.

Jubilej povojnega amaterizma

Zveza kulturnih organizacij Slovenije bo proslavila 30-letnico svojega delovanja po vojni - V okviru Borštnikovih srečanj bo en dan posvečen amaterskim snovanjem

23. in 24. marca 1947 je bil v Ljubljani prvi kongres Ljudske prosvete Slovenije. Med delegati, ki so sodelovali s svojimi referati, je bil tudi Rudi Kranjc iz Novega mesta, tedaj izvoljen za kongres v Brkinih. Iz Ljudske prosvete je kasneje nastala Zveza Svobod in prosvetnih društev, obe pa sta predhodnici današnje Zveze kulturnih organizacij, ki s programom nadaljuje tradicijo predvojnih Svobod.

Na kratko bi lahko ugotovitev in razmišljanja, ki jih je bilo slišati na letošnjem srečanju prevajalcev, strnili v misel, da je naša kulturna in nacionalna eksistenca mogoča samo ob popolni odprtosti svetu. Tako pa je že prvi dan razmišljal slovenski pesnik in prevajalec Ciril Zlobec.

Ta jubilej bo Zveza kulturnih organizacij Slovenije proslavila od 27. do 29. oktobra. Za prireditve in proslave je izbrala kraje v severovzhodni Sloveniji: Lendavo, Mursko Soboto, Gornjo Radgono in Ljutomer. V teh prekmurskih in obmurskih mestih bo kar 24 glasbenih, likovnih, filmskih, dramskih in drugih prireditev. Zaključna prireditev bo 29. oktobra v Murski Soboti. Zanimiva bo tudi pregledna razstava o razvoju organizacije, ki združuje amaterske kulturne snovalce.

amaterske gledališke ustvarjalnosti. Na Borštnikovem srečanju bodo nastopili Horjulci z Javorškovi „Manevri“. Na posvetu o slovenskem amaterizmu, ki bo tega dne v Mariboru, pa bodo sodelovali tudi dr. Bratko Kreft, Polde Bibič in Marjan Belina.

Amaterska snovanja bodo zastopana tudi na tradicionalnem Borštnikovem srečanju oktobra

LUTKE ZA NAJMLAJŠE - Takole zbrani v dvorani Doma JLA v Novem mestu so učenci iz osnovnih šol in malčki iz vrtcev 7. oktobra sledili zgodbi o žogici Marogici. To znano lutkovno igro so uprizorili mariborski lutkarji. (Foto: J. Pavlin)

„ŽOGICA MAROGICA“ ZA NAJMLAJŠE

Ob tednu otroka so se najmlajši spomnili tudi novomeški kulturni delavci in 7. oktobra povabili v Dom JLA lutkovno skupino KUD Kobanci iz Maribora. Mariborski lutkarji, ki so se pred kratkim vrnili iz Avstrije, kjer so uspešno zastopali Jugoslavijo na srečanju lutkarjev iz vse Evrope, so uprizorili znano igro „Žogica Marogica“. Na treh popoldanskih predstavah so razveselili okoli 1500 osnovnošolcev in malčkov iz vrtcev. Za slovenski kulturni praznik bo ta lutkovna skupina v Novem mestu gostovala z „Zvezdico zaspanko“.

neobhodne so zlasti v času, ko na Dolenjskem iščemo najrazličnejše samoupravne, organizacijske in dohodkovne rešitve, da bi kar najbolje ravnali v skladu z zakonom o združenem delu.

NAKLJUČNA PODOBNOST

Ne i newyorški založnik je izdal knjigo „Nič in spet nič“. Gre za nekaj sto popolnoma praznih strani in ta knjižni „nič“ ne bi bil čisto nič zanimiv, ako se vanj ne bi obregnila neka belgijska založba, ki je že prej izdala podobno knjigo „Spominov trpina brez spomina“ - in zato tožila ameriškega založnika zaradi „kraje duhovne lastnine“. S tožbo ni uspela, kajti sodnik je razsodil, da je vsebinska praznina splošen pojav in je ne ščitijo avtorske pravice. Morebitna podobnost s precej slovenskimi literarnimi umetnostmi je zgolj naključna!

FILM „KRKA ŽIVI“

V torek so na seji novomeškega izvršnega sveta razpravljali o podpisu pogodbe z Z. F. A. Unikal Studiom iz Ljubljane za snemanje dokumentarnega filma „Krka živi“. Film bo posnela ekipa z režiserjem Boštjanom Hladnikom, direktorjem fotografije Miletom de Glerio, kompozitom Bojanom Adamičem in scenaristom Mirčtom Sušmeljem. Film naj bi bil narejen do 10. oktobra 1978, zanj pa naj bi odšteli 1.350.000 dinarjev.

V KOČEVJU :

Likovni oddelek

V sredo, 14. septembra, je Kulturni klub Kočevje ustanovil likovni oddelek, ki ga bo vodil mentor in slikar Rado Meglič.

Sklenjeno je bilo tudi, da bodo kočevski literati sodelovali pri otvoritvah na vseh likovnih razstavah, kjer bosta razstavljala slikar Rado Meglič in kipar - naivec Matija Glad, pa naj bo v Sloveniji ali v drugih naših republikah.

Likovni oddelek bo po programu vključeval tudi ljubitelje likovnega ustvarjanja (slikanja ali kiparjenja), ki bi se želeli seznaniti s to likovno zvrstjo. Pomoč pri njihovem delu jim bodo dajali znani akademski slikarji in kiparji iz Ljubljane. V poletnih dneh bodo pod vodstvom strokovnjakov organizirali slikarsko kolonijo ter skupinsko razstavo. Sodelovali bodo člani Združenja amaterskih likovnih skupin.

kultura in izobraževanje

podčrtano

Združenje štirih novomeških šol in stopiške osnovne šole v eno delovno organizacijo je prinesla nekatero prednosti, pedagoške in gospodarske. Prav to združevanje pa je ustvarilo stanje, ki je videti prav nenormalno: združene novomeške šole premorejo namreč prav toliko sredstev in kadrov kot vse druge osnovne šole v občini. Zato so se začele razpravljati o tem, kako v prihodnje.

Predlogov je več. Po prvem naj bi ustvarili še dva podobna „centra“, kot je novomeški: enega nakaj bi tvorile šole na vzhodu, drugega pa šole na zahodu občine. Nekateri se ogrevajo, da bi novomeški „center“ povečali z nekaterimi okoliškimi šolami, za kar so se le-te šole tudi že same izrekle. Še najbolj sprejemljiv pa se zdi predlog, da bi se v eno delovno organizacijo združile vse osnovne šole v občini.

Združevanje naj bi izvedli že kmalu. Svet za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL je menil, naj bi takoj pripravili predloge in z njimi nakazali možnosti ter oblike nadaljnega združevanja osnovnega šolstva. V razpravi bodo preučili vse možne načine združevanja in pri tem posebej tehtali, kako se bo združevanje „ujelo“ z zakonom o združenem delu.

Kako veliko osnovnošolsko delovno organizacijo bo dobila novomeška občina, je zadeva - tako je slišati - nekaj mesecev.

Osnovne šole pred združitvijo

Povezovanje osnovnih šol pripravljajo v vseh dolenjskih občinah

O povezovanju dela in sredstev na področju vzgojno-izobraževalne dejavnosti resda ni gromkih in vse družbene dejavnike pritegujočih razprav, so pa prav tako zavzete kot na številnih drugih področjih. Že kar

V teh razpravah si šolniki hkrati z drugimi dejavniki prizadevajo v vsaki dolenjski občini poiskati rešitve, ki bo ugodila tako pedagoškemu kot samoupravnim in dohodkovnim normam. To je pri povezovanju osnovnega šolstva, za to namreč gre, toliko pomembnejše, ker navsezadnje ni smoter teh združevanj oblika kot modna novost, marveč vsebina z novimi odnosi.

O združevanju osnovnih šol v eno ali več delovnih skupnosti razpravljajo v črnomaljski, novomeški in trebanjski občini, sadovi prizadevanj pa so vgrajeni tudi v politične ocene. Bržkone je tako tudi v metliški občini, vendar pa tega tamkajšnja ocena izrecno ne poudarja. V Črnomlju so z iskanjem nove samoupravne oblike že tako daleč, da bodo, kot je slišati, povezovanje osnovnih šol lahko izvedli že z novim letom. Podobno smoter ima tudi Novo mesto, kjer pa so predlogi o tem, koliko delovnih skupnosti naj bi posledje imeli, še v javni razpravi. (O tem pišemo v posebnem sestavku.)

Mali kulturni barometer

UMETNOST BANGLADEŠA

V Moderni galeriji v Ljubljani so odprli v ponedeljek razstavo sodobne grafike Bangladeša. Na razstavi, ki bo na ogled do 23. oktobra, so prikazana prizadevanja umetnikov, ki svoje grafične izpovedi navezujejo na tradicijo in sodobne, tudi zunajazijske tokove.

ARHEOLOGI NA VRANJU

Strokovnjaki Narodnega muzeja iz Ljubljane opravljajo arheološka izkopavanja in raziskave na Vranju v sevniški občini. Dela potekajo na najdiščih okrog Ajdovskega gradca. Že dr. Peter Petru je dognal, da je bilo Vranje v pozni antiki pomembna postojanka.

GOSTOVANJE IZ LJUBLJANE

V Novem mestu je v ponedeljek gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z delom Mirka Župančiča „Iz take smo snovi kot kranjski komedijanti“. Prireditev je bila abonmajska in za druge obiskovalce.

ŠPANEK - NOBELOV NAGRAJENEC

Letošnji Nobelov nagrada za književnost je švedska akademija znanosti in umetnosti namenila španskemu pesniku Vincentu Alexandru. Pesnik, ki je v svetu in tudi pri nas malo poznan, se je uveljavil zlasti na špansko govorečih območjih.

VPIS V 1. RAZRED

OSNOVNE ŠOLE NOVO MESTO obveščajo, da bo vpis v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1978/79 po naslednjem razporedu:

TOZD OSNOVNA ŠOLA BRŠLJIN:

– v ponedeljek in torek, 24. in 25. oktobra 1977, od 8. do 17. ure.

TOZD OSNOVNA ŠOLA GRM:

– v ponedeljek, torek in sredo, 24., 25. in 26. oktobra 1977, od 8. do 17. ure.

TOZD OSNOVNA ŠOLA „JANEZ TRDINA“ STOPIČE:

– v četrtek, 27. oktobra 1977, od 8. do 17. ure;

na podružnici DOLŽ

– v petek, 28. oktobra 1977, od 8. do 12. ure;

na podružnici PODGRAD

– v petek, 28. oktobra 1977, od 13. do 17. ure.

TOZD OSNOVNA ŠOLA „KATJA RUPENA“:

– v ponedeljek in torek, 24. in 25. oktobra 1977, od 8. do 17. ure;
– v sredo, 26. oktobra 1977, od 8. do 12. ure;

na podružnici MALI SLATNIK

– v sredo, 26. oktobra 1977, od 13. do 17. ure.

TOZD OSNOVNA ŠOLA „MILKA ŠOBAR–NATAŠA“:

– v sredo in četrtek, 26. in 27. oktobra 1977, od 8. do 17. ure;

na podružnici BIRČNA VAS

– v četrtek, 27. oktobra 1977, od 13. do 17. ure.

Vsaka šola bo vpisovala otroke svojega okoliša, rojene leta 1971 in pogojno tudi otroke, rojene do 30. junija 1972. Starši naj prinesejo k vpisu otrokov izpisek iz rojstne matične knjige.

TAM Maribor, TOZD belokranjska železnicarska in strojna tovarna BELT Črnomelj

RAZPISUJE

prevoz materiala na relaciji BELT – železniška postaja Črnomelj in obratno z nakladanjem in razkladanjem materiala.

Kandidati morajo izpolnjevati sledeče pogoje:

1. kandidat mora biti pri pristojnem organu registriran prevoznik;
2. zagotoviti mora, da bo ob vsakem času imel na razpolago vozila, ki bodo zmožna količinsko in pravočasno opraviti nemoten transport materiala na omenjenih relacijah;
3. zagotoviti lastno delovno silo oz. mehanizacijo za nakladanje in razkladanje;
4. zagotoviti vozila, ki imajo skupno nosilnost najmanj 15 t, od teh mora biti najmanj 1 traktor, vsa pa morajo imeti možnost kipanja;
5. priložiti dokazilo, da ni v kazenskem postopku;

Pismene ponudbe naj bodo označene z „Za razpis prevozov“ in jih je potrebno dostaviti najkasneje 15 dni po razpisu. Podrobneje se kandidati lahko seznanijo s pogoji v komercialnem sektorju TOZD BELT.

Trgovsko podjetje Sevnica, p.o. Sevnica, Glavni trg 25

Odbor za medsebojna razmerja

objavlja:
naslednja prosta delovna mesta:

1. KNJIGOVODJA osebnih dohodkov
2. REFERENT za nakazila in blagajno

Za zasedbo objavljenih delovnih mest se zahteva, da kandidati poleg splošnih izpolnjujejo še naslednje pogoje:
pod 1: ekonomska srednja šola z najmanj 2-letnimi izkušnjami na področju osebnih dohodkov,
pod 2: ekonomska srednja šola z najmanj 2-letnimi izkušnjami na področju finančnega poslovanja.

Prošnje sprejema kadrovska splošni sektor podjetja 10 dni po dnevu objave.

Glasbena šola Črnomelj z dislociranim oddelkom v Metliki

razpisuje naslednja prosta delovna mesta s polnim delovnim časom za nedoločen čas:

1. DVA UČITELJA ZA HARMONIKO (SU, PU ali P)
2. UČITELJ ZA TROBILA – PIHALA (PU ali P)
3. UČITELJ ZA KITARO (SU, PU ali P)

Prijave z dokazilom o strokovni usposobljenosti pošljite na naslov: Glasbena šola Črnomelj v roku 15 dni po dnevu razpisa.

Komisija za medsebojna razmerja v združenem delu pri KZ TREBNJE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. poslovodja v samopostrežni trgovini Trebnje
2. kmetijski tehnik v trgovini Trebnje za prodajalca sredstev za varstvo rastlin
3. dva gostinska delavca za samopostrežno trgovino Trebnje
4. dva trgovska pomočnika za trgovino Trebnje
5. trgovski pomočnik za trgovino Mirna
6. skladiščni delavec za trgovino Trebnje

Pogoji:

Pod 1: končana poslovodska šola s triletno prakso. Poskusna doba dva meseca.

Pod 2: končana srednja kmetijska šola. Poskusna doba 1 mesec.

Pod 3, 4 in 5: končana poklicna šola z dveletno prakso in odsluženim vojaškim rokom. Poskusna doba en mesec.

Pod 6: nekvalificirani delavec z odsluženim vojaškim rokom. Poskusna doba 1 mesec.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Pismene prijave z dokazili sprejema KZ Trebnje, Baragov trg 3, Trebnje.

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri „Surovini“ – TOZD Celje, Mariborska c. 63

objavlja naslednja prosta delovna mesta pri poslovni enoti „Surovina“, Maribor – Brestanica:

1. plamenski rezač pri poslovni enoti Brestanica – zasedba 1
2. NK delavec pri poslovni enoti Brestanica – zasedba 1

Pogoji:

Pod št. 1: KV delavec z opravljenim izpitom za avtogeno rezanje, delovne izkušnje 3 (tri) leta, starost nad 18 let, poskusno delo dva meseca.

Pod št. 2: NK delavec z možnostjo pridobitve kvalifikacije, odslužen vojaški rok, poskusno delo en mesec.

Osebnih dohodkov se formira po samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka, osebnih dohodkov ter ostalih izplačil. Stanovanja ni. Kandidati naj pošljejo vloge v roku 15 dni po tej objavi na naslov: „Surovina“ Maribor – TOZD Celje, Mariborska cesta 63, 63000 Celje.

Dežurni poročajo

OSUMLJEN ROPA – Preiskovalni sodnik novomeškega okrožnega sodišča je minuli teden odredil pripor za 37-letnega Nikolo Jurjeviča, 37, iz Gornje Dobre, ki je osumljen, da je minuli ponedeljek oropal Jožeta Adlešiča pri viniškem kampu.

RAZBIJAL STEKLENICE IN PEPELNIKE – Minuli torek so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Antona Kocjana iz Podturna, ker je razgrajal in razbijal steklenice ter pepelnike v spodnjih steklenih kavarnah na Glavnem trgu. Prav gotovo bo pred sodnikom za prekrške manj junaški.

KOZOLEC JE GOREL – 5. oktobra popoldne je gorelo v Megleniku pri Trebnjem. Iz doslej še nepojasnjenih vzrokov je ogenj uničil kozolec ljubljanskega Toneta Grošlja, skupaj s kozolcem pa je zgorelo tudi seno, ki ga je tukaj hranil domačin Ludvik Zupancič. Škodo cenijo na 25.000 din.

RAZGRAJAL PO KUHINJI – Miličniki iz Dolenjskih Toplic so v petek pridržali do iztreznitve Marjana Caroviča iz Stroče vasi, gosta „toplic“. Sredi noči je namreč razgrajal po hodniku in kuhinji.

KRVAV DAVEK TUJE NEPREVIDNOSTI

Minulo sredo zvečer se je zgodila huda prometna nesreča na magistralni cesti pri Trebnjem. Anton Pirč iz Ljubljane je zapeljal tovornjak s priklopučka v Trebnjem proti Ljubljani, takrat pa je iz zagrebške smeri pripeljal z osebnim avtomobilom inž. Slavko Gerjovič, doma iz Dobove pri Brežicah. Slednji se je zaletel v zadnji del tovornjaka, nato pa ga je odbilo na levo. Pri trčenju se je voznik Gerjovič, ki med vožnjo ni uporabil varnostnih pasov, tako poškodoval, da je umrl že na kraju nesreče. Gmotno škodo cenijo na 22.000 din.

Kronika o gradu

France Cankar iz Kočevja je te dni dokončal kroniko gradu Fridrihštajn. Grad je dobil ime po Frideriku Celjskem, ki je tu nekaj časa skrival svojo ženo Veroniko Deseniško pred besom svojega očeta grofa Hermana II. To se je dogajalo v letih 1422 – 1430. Tudi kasnejša zgodovina gradu je burna in zanimiva.

France Cankar pa ni zbral le zgodovinskih podatkov, ampak je skupaj s sodelavcem Ivanom Hitjem in nekaterimi občasnimi pomočniki zbral in urejal izkopane ter čistil ruševine, da bi jih lahko Zavod za spomeniško varstvo trajno zaščitil. Žal je Zavodu za to vedno zmanjkovalo denarja, saj s svojimi skromnimi sredstvi ne more financirati niti najnujnejših del. Z delom sta prenehala tudi France Cankar in Ivan Hiti, vendar zato, ker sta to opravljala kot ljubitelja in brez nagrade, ampak zato, ker sta se prepričala, da brez strokovnih nasvetov ne smeta dalje.

Po trinajstih letih je torej kronika gradu Fridrihštajn zaključena. Delo obsega razen besedila tudi več fotografij, skic in načrtov. Avtor kronike upa, da je skupaj s sodelavci (predvsem člani Turističnega društva Kočevje) v besedi in sliki ohranil tisto o Fridrihštajnu, kar je že izginilo in kar se naprej hitro propada.

Kronika gradu Fridrihštajn je pri avtorju. Iz nje lahko črpa podatke vsak, kogar zanima usoda tega gradu od začetka njegove gradnje leta 1422 pa do prejšnjega stoletja, ko so grad zapustili.

NAROČNIKI OGLASOV!

Redni rok za oddajo oglasov, razpisov in drugih naročenih objav je do vključno petka, zadnji rok pa do ponedeljka do 14. ure!

ZA 15-LETNICO NA DOLENJSKO – Maturanti 5. c razreda ljubljanskega učiteljskega iz leta 1962 so pred kratkim praznovali petnajstletnico mature na Dolenjskem. Srečanje je odlično organiziral Vili Petelin iz Sentjerneja, ki jih je popeljal v Kostanjevico in Pleterje ter na Tolsti vrh v zidnico Ivana Turka. Tako so Dolenjsko res spoznali z vseh strani. (Foto: F. Brus)

Prvenstvo je bilo dvoboj

Lep uspeh mladih novomeških atletov v dvoboju z vrsto ljubljanske Olimpije

Cprav je bilo pričakovati, da se bo na atletskem ekipnem prvenstvu Slovenije za mladince v mladinski pomerilo devet ekip (5 moških in 4 ženske), so v soboto v Novo mesto prišli le zastopniki Olimpije. Kladivar je vse usmeril v državno članško ekipno prvenstvo, ostali člani pa odsotnosti niso pojamali.

Tekma na Stadionu bratstva in prijateljstva je tako postala dvoboj med Olimpijo in domačini. V obeh kategorijah so zmagali domači. Rezultati: 12.859:12.602, fantje pa 15.469:14.704. Presenetljiva je bila zmaga deklet, kajti Olimpija je v prejšnjih letih imela ekipo, ki se je nastopila brez druge tekačice na 800 m in 1500 m in to jih je stalo mnogo.

Najboljša rezultata naših sta 16,0 min Blažičeva na 100 m z ovirami, 16,56 min Čučnikova v metu kopja. V tekmi na 3000 m je Kapš z 9:01,3 postal dolenjski rekord, v peti disciplini (rekorde ima še na 800 m

1000 m, 1500 m in 5000 m). Osebnih rekordov na 3000 m je dosegel Stepan, lep boj pa smo videli v tekni na 400 m in v štafeti 4 x 100 m, kjer je Stupar v finalu premagal slovenskega reprezentanta Godničarja. Pri dekletih lahko pohvalimo tekačico na 1500 m Alenko Kastelec, ki je s časom 5:21 dosegla dolenjski rekord za vse kategorije. J. P.

KONJENIŠTVO: ODLIČNA PETRA

Novomeščan Jože Antončič se je ob koncu tekmovalne sezone udeležil tudi zadnje večje konjeniške prireditve, in sicer v Beogradu. Na državnem prvenstvu, ki je bilo 9. oktobra, je v konkurenci 11 najboljših moštvo v Jugoslaviji osvojil z neizkušeno Petro odlično tretje mesto. Premagal je celo letos najboljšega voznika Slaviča iz Ljutomer in njegovega Ariela ter vse slovenske predstavnice.

KEGLJANJE: BARIČEVA IN JARC

Na kegljaškem prvenstvu mešanih parov v disciplini 2 x 100 lučajev sta zmagala Krkina igralca Jarc in mladinska državna reprezentantka Baričeva. Vrtni red: 1. Baričeva-Jarc 815 (407, 408), 2. Poljak-Klemenčič 812, 3. Tratar-Rožič 784 (vsi Krka), 4. Bukovec-Maraž (Mercator, Trebnje) 773, 5. Arh-Spiler (Krško), 736, 6. Lopatič-Zobarič (Brežice) 735, 7. Jurman-Verstovšek (Brežice) 734, 8. Mezgec-Hočevar (Mercator) 729 itd. Nastopilo je 15 parov. N. G.

ČRNOMALJKI V EKIPNI DOLENJSKE

V Črnopolju je pred leti veljal ženski rokomet za najboljši šport. Po nekajletnem mrtvulu pa je začelo vaditi precej deklet, najboljše pa prihajajo celo na trening zvezne ekipe. Zaenkrat sta največ pokazali Svajgerjeva in Stalcarjeva. Obe sta se uvrstili v ekipo, ki nastopa v slovenski ligi.

AKCIJA ČLANSKA IZKAZNICA

Snučarska zveza Slovenije je 7. oktobra organizirala v Ljubljani razpis za predstavniki tiska, radia in televizije in jih seznanila z akcijo "Članska izkaznica" in z ugodnostmi, ki jih nudi zveza. Lastniki izkaznic bodo imeli v letošnjem letu na ta način zveza dobila precej novih članov.

KRŠKO: MNOŽIČNO NA ŠPORTNEM DNEVU

Konec septembra so imeli dijaki šolskega centra športni dan, na katerem so se pomerili v naslednjih disciplinah: moški: 60 m: Stupar 7,3, 400 m: Breznikar 56,0, 800 m: Stupar 2:07,8; kroglja (3 kg): Stupar 13,70 m, daljina z mesta: Stupar 260 cm; dekleta: 60 m: Čučnik 10, kroglja: Bulkovič 7,60 m, daljina z mesta: Osvald 180 cm. L. D.

Poraza, ki bi bila lahko zmagi

Oba rokometna zvezna ligaša izgubila in sta sredi lestvice - Lepa zmaga „Krke“, ki je odpravila neposrednega tekmeča za vrh - Dobra igra Sevnice in Dolenjske

V 6. kolu II. zvezne lige sta izgubili obe ekipe z Dolenjskega, med prvenstvene tabele. Zanimivo je bilo v slovenskih ligah. Krka je lepi tekni premagala Obalo, ekipa Ribnice je izgubila šesti v Ljubljani, Sevnica so premagali Maribor, Brežičani izgubili v Kočevju, ženska vrsta Dolenjske je dosegla drugo zmago, kočevske pa so z Eto izgubile.

KRKA - SLAVIJA 17:19 (10:8)

Minulo soboto so Krkine igralke dosegle lep priložnost, da osvojijo dve novi prvenstveni točki. Resda

MAGOVITA ŠTAFETA - Na nacionalnem teku Kočevske zboru po ulicah Kočevja so nastopile uvrščeni posamezniki, ki so prejeli diplome, pokale in zlate štafeta mladink gimnazije. (Foto: J. P.)

Tako 220 mladih

Na tekmo po ulicah Kočevja (30. oktobra) so se začele prireditve prvenstvenega praznika kočevske občine. Med udeleženci je bilo največ mladincev (94), pionir (56) ter mladincev (30) in mladink (56) ter mladincev (24), med katerimi so sodelovalo le pet članov. Nastopili so posamezno: OS Kočevje; pionirski štafeta: prvi letnik gimnazija Kočevje; posamezno: 1. Krpič (Olimpija), državni repre-

zentativci ekipe in posamezniki, ki so dobili diplome ter zlata, srebrna in bronasta odličja. Pokala v ekipni konkurenci so prejela zmagovalca v ekipni konkurenci, preostali pa so prejeli pokal pa kočevske gimnazije, zmagovalca v ekipni konkurenci. J. P.

PREMALO IZKUŠENE - Novomeščanke, najmlajše članice v II. zvezni ligi, so se kar dobro upirale precej bolj izkušenim Tržačankam. Na sliki: vrsta „Krke“ s trenerjem Janezom Mohorčičem po enem izmed številnih treningov, na katerih se pospešeno pripravljajo na nastope v višji ligi, ki se bo začela 15. oktobra. (Foto: Janez Pezelj)

Bor imel v gosteh Novo mesto

Odbojarski klub iz Novega mesta gost slovenskega kluba Bora iz Trsta - V obeh konkurencah zamejski rojaki boljši - Povratni srečanja januarja 1978

Nov kamenček je vgrajen v mozaik prijateljstva in sodelovanja s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji. Novomeški odbojarski klub (Pionir - moški, Krka - ženske) je navezal stike z italijanskim drugoligašem, slovenskim odbojarskim klubom Borom iz Trsta in imel v soboto prvo srečanje v Dolini pri Trstu, tisti Dolini, ki je pobratena s kočevsko občino.

V prijetnem, medsebojno naklonjenem vzdušju sta merili moči najprej ženski vrsti. Igralka Bora, ki uspešno igrajo v drugi (B) italijanski ligi, so s hitrejšo igro, boljšim blokom in napadom gladko premagale neizkušene novinke naše druge zvezne lige - igralke Krke, ki jim je za nameček (zaradi službe) manjkala še tehnična igralca Biljana Pilič. Kljub porazu s 3:0 (8, 14, 4) je vredno za dobro igro pohvaliti oboje mlade igralke, kot so Silva

Gorjanc, Brigita Zevnik, Tanja Furlan in še nekatere.

V Italiji, nepomirljivem odbojarskem rivalu Jugoslavije, ki nam je prekrizal račune ne le na kvalifikacijskem turnirju za zadnje olimpijske igre, temveč tudi na nedavnem evropskem prvenstvu v Helsinkih, je odbojka - lepota športa, kot jo športni strokovnjaki imenujejo po uvedbi moderne igre in novih pravil zelo čislana. Sodelovanje v njeni ligi jamči kakovost in to so v soboto dokazali igralci Bora, ki jih vodi znani odbojarski delavec in športni dopisnik Ivan Furlanič. Novomeščani so od časa do časa prekosili same sebe; pri tem zaslužijo pohvalo zlasti Tone Graberski, Miloš Primc, Bojan Vernig in Rado Čotič. Vendar več kot enega seta niso mogli iztržiti. Rezultat 3:1 (7, 13, -11, 11). Postava Novega mesta: Goleš, Čotič, Medle, Babnik, Primc, Vernig in Graberski.

NA SEMINARJU 60 UČENCEV

Minulo soboto je Zveza telesnokulturnih organizacij iz Novega mesta pripravila v športni dvorani prvi del seminarja za pomočnike voditeljev rokometu pri šolskih športnih društvih. Na šesturnem seminarju je sodelovalo 60 učencev in učenek iz osnovnih šol, predavali pa so Janez Strukelj ter republiška sodnika Kobašič in Erjavec.

KOŠARKA: 50 PIONIRK VADI

V okviru ženske košarkarske vrste, ki je minulo tekmovalno sezono v kadetski republiški ligi končala na odličnem drugem mestu, je začela delati pionirska šola. Na osnovnih šolah v Novegu mestu vadi okoli 50 članic šolskih športnih društev, čez dober mesec in pol pa se bodo lahko pomerile na turnirju, na katerem bodo zbrali pionirsko košarkarsko reprezentanco Novega mesta.

MARIBOR - SEVNICA 21:27 (9:13)

Sevničani so v Mariboru po lepi igri premagali domače, ki so upali na zmago. Gostje so k počitku odšli s štirimi zadetki prednosti, v nadaljevanju pa so igrali zanesljivo in zasluženo zmagali.

Sevnica: Škobrne, Rebersak, Ganc 5, Barič 1, Jazbec 1, Kersnič, Mlakar 3, Štariha 6, Možič.

DOLENJSKA - LJUBLJANA 14:13 (7:8)

Tik pred koncem je kazalo, da se bosta ekipi razšli z neodločenim rezultatom, vendar je iznajdljiva Kovačičeva dosegla zadetek in je za služna za pomembno zmago.

Dolenjska: Judež, Foršek 2, Kovačič 4, Svajger 1, Rešetič 2, Kovačič 4, Škoda 1, Gorišek, Kobe, Stalcer 1, Zagorc 2, Frančič 1, Kos.

KOČEVJE - ETA 19:24 (11:11)

Še nekaj minut pred koncem prvega polčasa je kazalo, da imajo domače igralke precej možnosti za zmago. Ko pa je domačini pošla sapa, so gostje začele z zelo hitro igro in ekipi sta odšli k odmoru pri neodločenem rezultatu. V nadaljevanju so bile gostje precej boljše in so zasluženo zmagale.

Kočevje: Štanič, Mišmaš 2, Vardijan 2, Novak, Radosavljevič 4, Turk 2, Benko 3, Oven, Jerič 7. M. G.

PRVIČ TEKMA PLAVALCEV

Pred kratkim je bilo prvo tekmovalno v plavanju v novem kočevskem bazenu. Organizirala ga je komisija za šport pri občinski konferenci ZSM. Udeležilo se ga je 30 mladincev iz 7 osnovnih organizacij ZSM.

Rezultati: moški 50 m kralj: 1. A. Novak 31,7 (gimm.), 100 m kralj: 1. A. Novak 1:10,3 (gimm.); 200 m kralj: 1. T. Prolesnik 3:00,5 (gimm.); 50 m hrbtno: 1. M. Petrič 43,3 (gimm.); 50 m prsno: G. Svete 44,0; 100 m prsno: 1. Z. Špolar 1:35,2 (gimm.); štafeta 4 x 50 m: 1. gimnazija A 2:18,8.

Ženske: 50 m kralj: 1. V. Volf 46,0 (Klub študentov), 50 m prsno: 1. B. Jakopin (klub študentov) 50,2.

Povratni srečanja bosta januarja prihodnje leta, ko imata italijanska in jugoslovanska oz. slovenska liga zimski odmor. M. LEGAN

ŠOŠKOVA OSMA

Konec minulega tedna je bilo v Kranju na kegljišču Triglava republiško prvenstvo za posameznice. V konkurenci 28 tekmovalc je dobro metala Novomeščanka Šoškova in se z 807 podrtimi keglji uvrstila na osmo mesto.

TAVČAR ZMAGUJE

Na hitropoteznem šahovskem turnirju sevnškega šahovskega kluba za avgust je nastopilo devet igralcev. Zmagal je Tavčar, za njim pa so se uvrstili Zupan, Derstvenšek, Blas itd. Po osmih turnirjih vodi Tavčar. Zbral je 96 točk, sledi Derstvenšek (63), Maurer (55) itd.

čevih servisih, izredno spretnemu Šoncu, odličnemu tolkaču Simiču, pretkanemu Medicu, iznajdljivemu pokojnem Bergantu, „očetu“ novomeške študentarje Pučku, svojih vrstnikov Lapajnetu, Breščaku, Potrču, Bergerju in drugih. Žal so našti odbojarski mojstri domala vsi (so tudi izjeme) pozabili na čase, ko so z vsem srcem prisegli odbojarski žogi.

„Odbojka,“ pravi Janko, „je gibanje, tovarštvo, mladost, sprostitev. Je nekaj, kar me veže k mreži. Še vedno mi nudi iste užitke kot v študentskih letih in tudi delovne obveznosti mi je ne morejo preprečiti. Pustil bi že tekmovalno in se posvetil rekreacijski igri, toda fantje mi ne dovolijo. Vendar pa na osebno zadovoljstvo lega senca. Ime ji je resnost soigralcev.“

Trdijo, da bi z Jančevim odhodom odbojka pojenjala. Bržkone je v trditvi veliko resnice. Neodločno pa je res, da je zaslužen tudi za zadnji uspeh v Kamniku. Precej nepripravljeno vrsto je na močnem turnirju pripeljal na tretje mesto. Brez težav so premagali drugoligaša Enotnost, pošteno oznojlili Fuzinarjeve igralce.

„Ne, naš uspeh ne pomeni, da vlada v slovenski odbojki mrtvilo. Je le dokaz, da je naša ekipa izkušena. Sestavljena je iz visokih igralcev, ki so v povprečju največji v slovenski ligi. IN kadar nam steče, smo nevarni. Če bi bili mlajši resnejši, če bi redno delali, če bi imeli več telesnih moči, bi se vsi „čej“ zagotovo lahko spretnostni v nastop v zahtevnejši ligi. Spričo skromni izbirni igralcev in neresnostni pa imamo druge načrte.“

Nič kolikokrat so se odbojarski pogovarjali o pomladitvi. Ostajalo je pri načrtih. Klubu so nekateri očitali, da se boji novih moči, ki bi spodrinili starejše.

JANEZ PEZELJ

Vehar opeharjen

Minulo soboto in nedeljo so Novoteksovi kolesarji sodelovali na zadnjih dveh prireditvah republiškega pomena. Vzozli so za gorsko prvenstvo SRS in na XX. jubilejnih dirkah „Po Pomurju“.

V gorskem prvenstvu je na 5 km dolgem vzponu na Pohorje v zelo izenačenem boju osvojil Srečko Zehar tretje, Bojan Štih pa peto mesto, Branko Papež je bil deseti, za prvim pa je zaostal samo za štirinajst sekund.

Med starejšimi mladinci je bil na 15 km dolgi progi Zrimšek sedmi, Turk pa osmi. V nedeljski tekmi je bila najbolj zanimiva dirka med mlajšimi mladinci. Na 80 km dolgi progi so nastopili ta čas najboljši v Sloveniji, in ker je dirka veljala tudi za republiško prvenstvo, so bili boji zelo šudi. Prvi je bil Vehar, Štih peti, Papež šestnajsti. Žal pa so sodniki, bržkone namerno, naredili hudo napako, ki je Veharja po končanem tekmovalju v skupni uvrstitvi potisnila na drugo mesto. Sodniki so Rogovemu kolesarju Herlecu podarili drugo mesto (tako je postal prvak), drugouvrščenega v dirki pa potisnili na tretje mesto.

Starejši mladinci so vzozli na 100 km dolgi progi. Zrimšek je bil četrty, Turk sedmi.

VODI VOJNA VAS

V II. kolu črnopoljske rekreacijske lige v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: Adlešiči - Belt 2:6, Kanižarica - Kot 1:1, Dobljče - Iskra 2:0, Lokve - IMV 1:2, Vinica - Begrad 0:6, Draguš - Vojna vas 2:3. Trenutni vrtni red: 1. Vojna vas 4, 2. IMV 3, Kanižarica 2, 4. Štari trg 2 itd.

ŠPORT NA VASI

Prvi dan v oktobru smo prebivalci krajevne skupnosti Birčna vas naposled uresničili dolgoletno potrebo in željo ustanovili smo športno društvo. Izvolili smo delovno predsedstvo in se dogovorili, katere športne panoge bomo gojili v tem in naslednjem letu. Poleg nogometne sekcije ki deluje že nekaj let, smo ustanovili še rokometno, odbojarsko strelsko, šahovsko in sekcijo za namizni tenis. V vseh sodelujejo tako fantje kot tudi dekleta. Veseli smo tudi vesti, da bomo morda dobili pred OŠ v Birčni vasi športno igrišče.

Začeli smo in upamo, da bo delo nove športne organizacije sprejeto dobro in z razumevanjem

MIRA SUČEVIČ

Janko Goleš

Odbojki je ime mladost

V času, ko novomeški odbojkar Janko Goleš praznuje 25-letnico, odkar je prvič „uradno“ udaril po žogi, moška odbojka zaskrbnjuječo pojema. Kje so vzroki, kakšno je trenutno stanje? Na vprašanja je odgovarjal direktor Novolesovih skupnih služb Janko Goleš, nekdanji državni reprezentant, najmlajši, obetaven igralec v I. zvezni ligi.

Danes Janc, kot ga kličejo tovariši, navzlic zahtevni službi, uspešnemu predsednikovanju sindikatu delavcev lesne industrije in gozdarstva Slovenije, še vedno oblači dres, trenira moštvo in opravlja tehnična ter blagajniška opravila. Je nekakšen poslednji romantik iz zlatih časov novomeške odbojke. In ko danes vozi na tekme tudi po enkrat mlajše klubske tovariše, so igralce, rad pove o močnih Dolen-

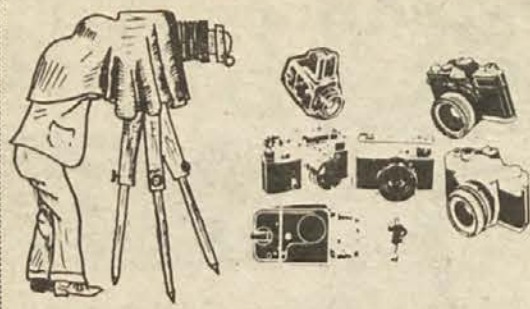
„Morebiti je v tem tudi kanček resnice. Toda odbojka je težak šport. Učence sicer lahko navdušimo za odbojko, toda mreža je visoka, udarci težki, igra in koš pa kaj kmalu lahko doseže tudi prvoločec. Priznam pa, da nam ni uspelo pridobiti večje število mladih. To se nam ta čas močno maščuje. Zato smo letos na osnovni šoli Katja Rupena organizirali odbojarsko šolo.“

V športu je danes sodobno združevanje kakovostnih igralcev. Uspehi so rokometiški, košarkarji, igralke rokometu, odbojkarjem pa je menda spodletelo.

„Na žalost. Povezali smo se z Žužemberčani. Poudarjali smo, da gre za kakovost, za šport, za odbojko, ne za sedež, mesta funkcionarjev. Menim, da pogovori še niso zaključeni, zakaj pogovarjamo se tudi s Trebanji, Črnopolci. Zadnji čas je, da odbojko postavimo na trdne noge. Še enkrat poudarjam: ne gre za špekulacijo, pač pa za prihodnost dolenjske odbojke.“

Janko Goleš misli na prihodnost športa, ki mu je poklonila toliko lepega. Misli tudi na preteklost, obenem pa meni, da prihodnost odbojke pomeni postati večkratni slovenski prvak, postati nekakrat najboljši v pokalnem tekmovalju SRS, zmagati na turnirju, kjer nastopajo najboljše mestne reprezentance iz Jugoslavije. Prihodnost je lahko takšna, kot je bila preteklost, kot časi, ko so Luka pa Miran, Samo pa Mičo in kopica Marjanov osvojili peto mesto v državi. Torej: preteklost naj bi postala prihodnost. Če bo, naj potem ne bi bilo med obema nikoli več tako obupno velikega prepada. Janc meni, da zadnji vlak novomeške odbojke, čeravno nekateri menijo že nekaj let, drugače, še zdalce ni odpejal. Upajmo, da res ne.

JANEZ PEZELJ

tisti hip

POMEMBNO OPRAVILO – Igrivo letanje čebel od cveta do cveta je zelo pomembno opravilo, saj omogoča, da se cvetni prah prenaša in da nekatere rastlinske vrste ne odmro. Pri tem pomembnem, a tudi sladkem opravilu je zalotil čebelo Janez Papež iz Kočevja. Fotografija čebele, ki tone v opojni belini odprtega cveta, mu je lepo uspela. In ker vedno poskušamo najti tudi kakšno pomanjkljivost v prispevkih, namenjenih rubriki TISTI HIP, da bi navdušencem za fotografijo pri tem pomagali, moramo tokrat omeniti ostrino: ostrina Papeževske slike je že na meji kritičnosti. Še malo, pa bi lahko dejali, da je slika neostra. Prav to pa je velik problem pri fotografiranju iz bližine. Za tovrstno fotografijo je nujno, da kamero naslonimo na trdno podlago (najboljši je močan stativ) in zaslonko čimbolj zapremo. Tako dobimo zanesljivo bolj ostro sliko, kar je pomembno zlasti, ko negativ močno povečamo, da dobimo izrez, ki nam da nekaj dodatnih centimetrov.

Dolenjski list pred 20 leti

Ne potrebujemo kimavcev

ŽE PRI izbiri kandidatov so naši delovni ljudje pokazali, da jim ni vseeno, kdo bo bodoča štiri leta zastopal volilno enoto v občinskem in okrajnem ljudskem odboru. Tako je tudi prav. Na vodstvu občin in okraja ne potrebujemo ljudi, ki do sedaj niso pokazali volje do dela v korist skupnosti, ne potrebujemo kimavcev in raznih zastopstev zaradi razmerja. Potrebujemo delovne, požrtvovalne ljudi, ki bodo dali vse sile za napredek komune, republike in države, ki bodo dostopni in dojemljivi za pametne in koristne predloge volilcev.

OD NEPRESTANIH požarov v zadnjih letih so ljudje na Krasincu že čisto zbegani in prestrašeni, otroci pa že čisto živčni. Vendar zločinska roka ne odneha. V noči 7. oktobra je spet gorelo. Ni nobenega dvoma, da bo tudi sedanjí požigalec Krasinca kmalu v rokah pravice, medtem ko je prvi že dobil plačilo.

PET LET izkušenj s pridelovanjem tobaka v Beli krajini je že za nami. Uspehi so zagotovljeni. Lep pridelek in dobra kvaliteta tobaka v Tribučah in v Gribljah nam dovolj jasno dokazujeta, da je pridelovanje tobaka v Beli krajini donosno, ker imamo zelo ugodne podnebne in talne pogoje.

TUDI NA dolenski progí je čedalje več novih modernih vagonov. Med njimi je v zadnjem času tudi nov vagon drugega razreda z mehkiimi sedeži. Lep, udoben vagon in potovanje v njem mnogo bolj prijetno kot v starih kratkih vagonih s trdimi ozkimi klopmi. Toda koliko časa bo potovanje v takih vagonih udobno? Ne dolgo, in to po krivdi potnikov. Kaj vse ne spravijo ljudje v vagon! Košare, koše, orodje, polne vreče, nahrbtnike, kokoši, zajce in drugo, da o številnih kovčkih ne govorimo. Vso to obširno in neprimerno kramo potnik razloži povsod.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 16. oktobra 1957)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Tatovi so bosí na delo hodili

(Tatovi) kradli so prošli teden v novo-meški okolici po večih vaseh, tako n. pr. v Brusnicah, Valti vasi, okoli Slatnika in na Drski, oddaljeni komaj četrt ure od Mesta. Nekaterim ondornim prebivalcem pokradli so veliko obleke, kakor tudi drugih rečij, a vsem le v drugem koncu hiše, kjer so čutili, da nihče ne spi. Poznati je bilo, da so bosí na delo hodili, ker se je drugi dan na zidu še sled blatne noge poznal. Da ne bi jih kdo domačih pri tem poslu motil, privezali so rjuho čez vrata, prislonili kol, kluko pa zavezali. Soditi je, da jih sestoji večja tolpa in to domačih ljudij, ker so jim hiše tako poznate. Do sedaj jim niso še na sledu; žandarmerija prijela je par ciganov, pri katerih pa ni bilo nič sumljivega najti.

(Minoli) torek 10. oktobra so pripeljali iz Dunaja v Ljubljano zemske ostanke moža visoke učenosti in neutrudljive delavnosti,

ostanke bivšega dvomega svetnika Jernej Kopitarja. Ob istem času pa so tudi pripeljali iz Dunaja v Beligrad truplo Vuk Stefanovića Karadžiča.

(Svet) je premajhen. Amerikanom namreč svet premajhen postaja. V mestu Newjorku in sosednih mestih je mali prostor, kjer bi se šolanji igrali, toliko drag, da jim bolje kaže na šolski strehi nekatera dvorišča narediti. Streho napravijo čisto plitvo ter naredijo železno ograjo in tam so igrališča – Na neki hiši napravljen je lep vrt s krasnimi nasadi.

(Oglas.) Deček, kateri ima veselje do pekovskega obrta in je 15 – 16 let star ter lepega vedenja, sprejme se takoj v poduk. Kje, pove vredništvo tega lista.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1897)

PO SVETU OKOLI

NEVESTO ZA AVTO – Kaj si je neki Mahmud iz Teherana v resnici želel, ko se je poročil z 22-letno Golonbar, se je pokazalo kmalu po poroki. Zenin je namreč nevesto prodal lastniku ene od javnih hiš za 55.600 dinarjev v perzijski valuti, za denar pa si je kupil nov avtomobil, katerega si je že dolgo želel. No, kaj dolgo ni užival v vožnji: policija je njegovo prekupčevanje odkrila, zdaj pa mu bo sodnik dokazal, da se do avtomobila ne sme priti s prodajanjem nevest.

UVAŽANJE PESKA – Pisali smo že o arabskih petrolejskih magnatih, ki uvažajo pesek iz Francije za svoje baze; pred kratkim pa je svet obletela vest, da tudi v Avstraliji kupujejo pesek. Avstralski pesek potrebujejo za čiščenje jeklenih tankov za radioaktivne snovi. Puščavski pesek, kakršnega je v arabskih deželah več kot česar koli drugega, po mnenju strokovnjakov ni uporaben. Da ne bodo na tihomorskih otokih začeli uvažati morske vode, pri nas pa denimo potokov?!

KORISTNA ŽOGICA – Tenkovestne igralce golfa je hudo zaskrbelo, da tudi oni onesnažujejo okolje, saj v naravi izgube nemajhno število žogic, ki so modernemu času ustrezno narejene iz skorajda neuničljivih plastičnih mas. Takih bo nov proizvod neke londonske tovarnice hudo dobrodošel. Izdelali so namreč žogico, ki se čez čas pod vplivom padavin razkroji. Še več, razkrojena deluje kot gnojilo.

UPORNI DELAVEC – Hudo borbo je prestal zidar Gene iz Dallasa, da je obdržal svoje delovno mesto. Računalnik podjetja, v katerem je bil zaposlen, mu je dal kar štirikrat odpoved zaradi – nosečnosti. Užaljeni možakar je šel na pregled v klinični center prvič pa drugič, in šele tretjič so odkrili, da je z Genom vse v redu ter da je v hudi znoti le računalnik na kliniki. Le-ta je tudi posredoval podatke o nosečem delavcu podjetniškemu računalniku.

Kaj je vražjega v rdečih laseh?

V mračnih časih se ne tako oddaljene zgodovine, ko je bil človekov duh globoko zakopan v predsodkih, je veljalo, da imajo rdečelasi ljudje nekaj hudičevega v svojem značaju. Včasih je bila dovolj le barva las, pa sta romala nesrečnica ali nesrečnik pod težo dodatnih dokazov o čarovništvu na grmado, plameni so použili nič krive zlato rdeče lase in razsvetlili resnico o strahotni nevednosti in neumnosti.

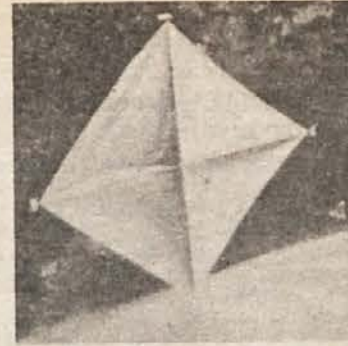
Še dandanes v mnogih manj razvitih kulturah rdeči lasje uživajo slab sloves, v modernih družbah pa je od zloglasnega vpliva rdečih las na človeka ostalo vsaj to, da so rdečelasi hitro razburljivi ljudje, rdečelaske pa strastne ljubimke.

Ali je sploh kaj v vsem tem „modrovanju“ o rdečih laseh?

Izraelski raziskovalec na področju psihatrije Michael Bar je na nedavnem kongresu v Honolulu zatrdil, da nekaj resnice v starih predsodkih vsekakor je, čeprav seveda v bolj mili in bolj človeški obliki. Študija, ki jo je opravil na Šavlatškem psihiatrskem centru, je pokazala, da je pri rdečelascih štirikrat večja verjetnost kot pri drugih „hiperaktivnega sindroma“. Oznaka pomeni razvoj določenih lastnosti: hitra vznemirljenost, kratkotrajna pozornost, hitro razočaranje in povečana agresivnost.

Študija sicer nima še dokončne veljave, vsekakor pa daje nekaj zanimivih izsledkov, še posebno ker jo je izraelski psihater opravil v moderni ustanovi. Preučeval je skupino rdečelasih otrok, pri katerih značajske črte še niso bile povsem razvite, ter to skupino primerjal z drugo, v kateri ni bilo rdečelascev.

Bar meni, da nam zgodovina tudi po svoje priča o hiperaktivnem obnašanju tistih ljudstev (Vikingov, Ircev), med katerimi je veliko rdečelascev.

Vesoljske jadrnice so še najbolj podobne ogromnim zmajem.

Velika jadra v vesolju

Tovore z drugih planetov bodo vozile jadrnice

Prvi grami kamenja, ki ga je človek prinesel z drugega nebesnega telesa – z Lune – so bili glede na stroške poleta skoraj nepredstavljivo dragi. Že takrat se je oglasil gospodarski račun, ki po svoje kroji tudi pota znanosti, in strokovnjaki so dobili nalogo izdelati cenejša medplanetna transportna vozila, katerih zmognosti naj bi bile tudi glede velikosti in teže tovora res velike.

Konstruktorje je premislek pripeljal do vesoljskih „jadrnic“. Zamislili so si naprave z ogromnimi „jadri“ iz posebne folije. Namen jader bi bil lovljenje sončnega vetra, ali drugače povedano, sončna energija naj bi vozilo poganjala, kadar bi bilo to potrebno zaradi spremembe smeri ipd. Površina vesoljskih jader naj bi po računih znašala 700 kvadratnih metrov.

Prve vesoljske jadrnice bodo poslali na preizkušnjo v vesolje čez kakšnih pet let, lahko pa tudi prej. Poskusna proga bo potekala med Zemljo in Luno; če se bodo vozila dobro obnesla, bo NASA dala zgraditi celo floto.

Vesoljske jadrnice imajo v nadaljnjih ameriških raziskovanjih vesolja že določeno mesto in nalogo. Med drugim naj bi pomagale pri prenosu materiala, ki ga bodo na Marsu nakopale nove samodejne naprave. V letu 1986 pa naj bi prenesle snov s Hellijskega kometa; takrat bo ta najbliže Zemlji.

KRPANOV KOTIČEK
KRPANOV KOTIČEK

Županstvo

Župan je bil nekaj zelo pomembna oseba, zato ni bil na to mesto izvoljen kdor-sibodi. Navadno so izbrali takega, ki je imel veliko veljave, da so vsi poslušali njegov svet, ako je bilo potrebno.

Toda marsikateri župan je svojo veljavo zamenjal z mošnjo in na ta račun pridno služil novce. Zavoljo tega ni čudno, da je bil župan vedno bogat. Imel je obilo zemlje, ki so jo obdelovali drugi. Trgovino in krčmo je vodil sam, le v delo je vpregel domače. Vsi so mu morali streči in s tem je tudi na zunaj kazal svojo veljavo.

Za berače in občinske reveže je bil tak župan lahko šiba božja. Če je bil dobrega srca, mu je preskrbel kaj toplega, ko je krulilo v praznem želođu. Večkrat pa so reveža na županov ukaz možje postavili kot birači izgnali iz občine in fare.

Dandanes imamo druge župane, ki urejajo in vodijo krajevne skupnosti. Eden od

teh je Jože v Daljni vasi, pa sem ga vprašal o tem. „Kaj bi ti pravil,“ je začel, „saj kar naprej pišem papirje in prošnje za gradnjo, za pota, za pitno vodo in tisto, ki popravlja.“

Vzel je v roke kup papirjev in razkladal: „Vidiš, že nekaj let ima pol vasi njive in travnike večkrat pod vodo. Na sestanku smo sklenili očistiti strugo potoka, ki poplavlja. Bager je kopal in pri tem polomil staro jablano, ki je visela nad vodo. Zdaj me pa gospodar zavoljo tega toži.“

„Tudi jaz bom tožila, ako ne boste popravili mostiča za moj travnik,“ se je oglasila ženska, ki je vstopila.

„Sedaj imate osušen travnik, nove cevi in zemljo. Le zasuli boste sami, pa bo,“ jo je Jože prepričeval.

„Ne bom in to je moja zadnja beseda,“ je odvihrala iz pisarne.

Molče sva vstala od mize, si sposodila lopati in v pol ure zasula tiste cevi za mostiček. Vidite, tudi to je županstvo.

MARTIN KRPAN

Plijučnica spet smrtno nevarna

Ugled, ki si ga je penicilin kot nadvse uspešno zdravilo pridobil na bojnih poljih v 2. svetovni vojni, so naslednja desetletja še večala. Posebno se je izkazal v boju z najbolj razširjeno in najnevarnejšo obliko pljučnice, ki jo povzročajo bakterije, imenovana pnevmokokotrija, Cetudi se je pred leti pojavila in tam vrsta odpornostnih generacij teh mikrobov, so zdravniki s penicilinom ter vsemi ostalimi sodobnejšimi antibiotiki ostajali zmagovalci.

Zdaj pa prihajajo zaskrbljujoči glasovi o eni ali več vrstah prevzokokov, ki so odporni samo proti penicilinu, ampak tudi proti večini ostalih antibiotikov. Prvi primer pojave odpornih mikrobov so zabeležili v Južni Afriki, kjer so durbanski bolnišnici imele v otrok od starosti treh mesecev do dveh let, ki so oboleli nadvse trdovratno pljučnico. Trije so umrli, dva pa sta ostala vada po izredno dolgotrajnem zdravljenju.

Še slabše novice so prišle iz Johannesburga. Nekega decembra pred operacijo na srcu so otrok tednov zdravili za pljučnico, bolezen se je takoj po operaciji ponovno pojavila. Analiza pokazala, da so na delu bakterije kot v Durbanu. Srečanje so bile vznemirljivo, ne proti penicilinu in drugim antibiotikom.

Epidemiolog Fraser

Zaenkrat je strah pred pljučnimi bakterijami bolj znanstvena narava, saj so zabeležili podobne primere le v Južni Afriki, še to v res izjemno malo primerih. Vendar pa dejstvo, da vrsto bakterij prenašajo ljudje, kakor sklepa epidemiolog David Fraser po dejstvu, da je bakterija pojavila tudi v Johannesburgu, ki je oddaljen od Durbanu 500 km, opozarja na potrebo po opredeljenosti.

Miki Muster Janez Trnovc

Tako so prispeli na jaso, prej ustrelila močvirsko je pustila. Bojan je ves čas in samo čakal na najprimo, izvleče samokres in navali na prav v hipu, ko se je že oglasilo iz trave grozde, so obstali in naperili proti

Petstoletnik vse lepši in mlajši

Od Turkov do kuge in puntov Zibelka Bohoriča in Dalmatina
Za nesrečami še praznoverje Sava izgublja prvenstvo Revolu-
cionarna misel plamti Izgnanstvo, vrnitev, svoboda

MEJNIKI IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

Letos mineva 500 let, odkar je
Krško dobilo mestne pravice, svoj grb
in pečat ter mestnega sodnika, ki so
ga volili meščani iz svoje srede. Sod-
nik je moral po izvolitvi priseči Habs-
buršanski kraljevi posesti. Sodnik je z mestnim
sodnikom samostojno urejal in reševal
zadeve, pri čemer ga grajska go-
spodarska ni smela prav nič ovirati.

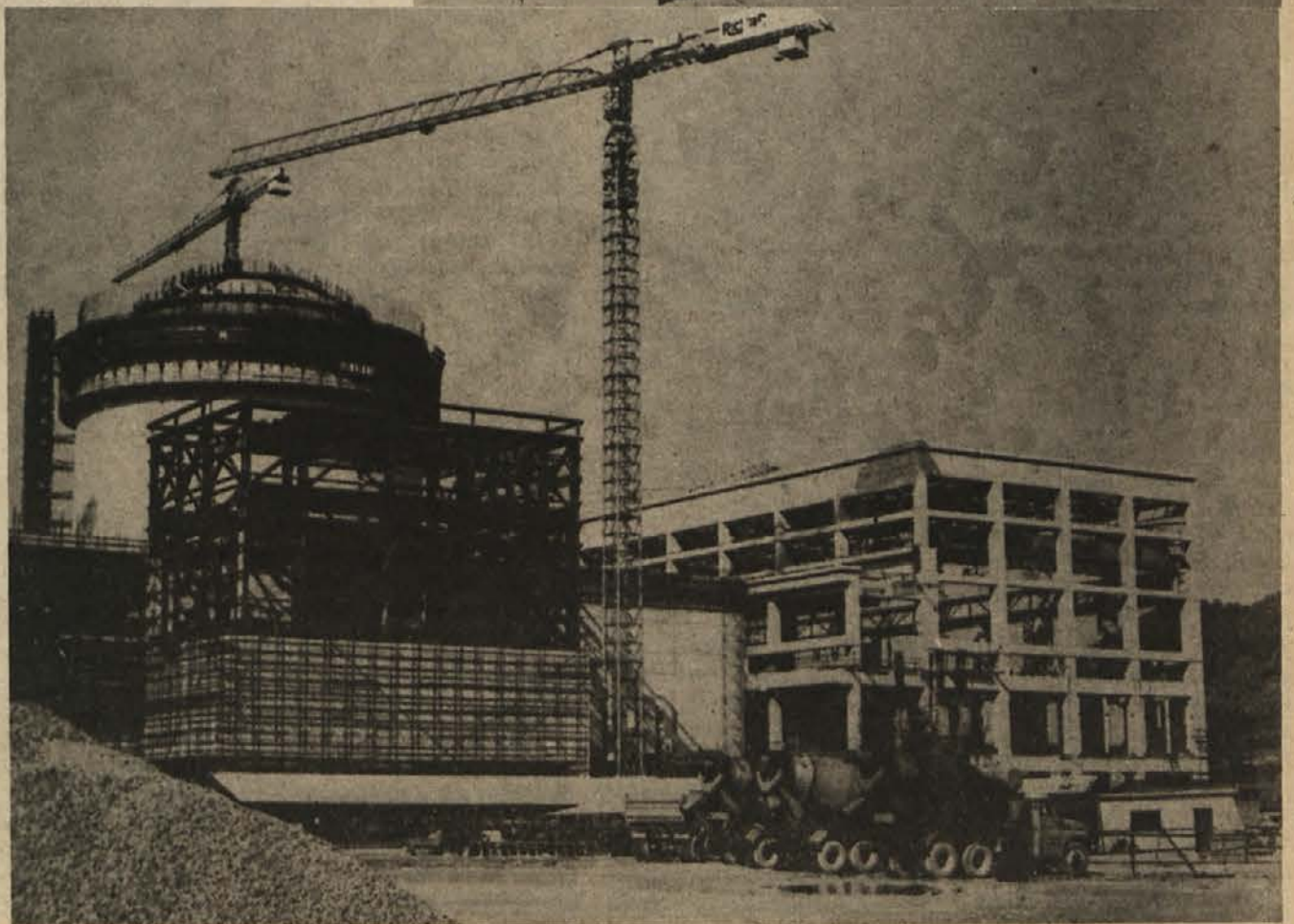
nik za uspešnejšo obrambo. Puntarji
pohoda še niso dobro začeli, ko so v
meglenem dopoldnevu 5. februarja
zagledali pred seboj plemiško vojsko.
Umaknili so se za mestno obzidje.
Uskoki so jih napadli šele popoldne.
Presenetili so jih z zahodne strani in
uporniki so doživeli strahoten poraz.
Umikali so se proti Savi in mnogo jih
je utonilo. Tako se je končalo zadnje
dejanje največje tragedije v zgodovini
hvaških in slovenskih kmečkih upo-
rov.

Dalmatin je dobil prvo učenost pri
Bohoriču v Krškem. Adam Bohorič je
bil doma iz Brestanice, kjer se je rodil
1520. Študiral je v Wittenbergu, v
Krškem pa je dvajset let vodil šolo v
svoji hiši. Njen začetek sodi v leto

KRŠKO, ZIBELKA BOHORIČA IN DALMATINA

V zgodovini Krškega je pomembna
tudi reformacija. Na meščane je vplival
Primož Trubar sam, ki je služboval
v bližnji Loki pri Zidanem mostu in v
Šentjerneju. Deželni stanovi so podpi-
rali širjenje nove vere. V Krško je
prišel tudi pridigar Weyler, vendar je
moral že prihodnje leto mesto zapusti-
ti. Nove vere pa s tem ni bilo konec in
meščani so volili celo sodnika prote-
stanta. Luteranstvo se je ohranilo do
začetkov 17. stoletja.

V Krškem sta delovala dva zname-
nita reformatorja, Jurij Dalmatin in
Adam Bohorič. Dalmatin se je rodil
1547 v Krškem, umrl pa je v Ljubljani
1589. Študiral je v Nemčiji, pri čemer
so mu pomagali kranjski deželni stan-
ovi in vojvoda Wittenberški ter Pri-
mož Trubar. Na njegov predlog mu je
deželni zbor zaupal prevod svetega
pisma, ki ga je izdal v več knjigah.
Tiskanje so mu omogočili deželni
stanovi Kranjske, Koroške in štajer-
ske. Biblijo je prevajal deset let.

OD TURKOV DO KUGE IN PUN-

tem, ko je Krško postalo mesto,
meščani postavili obzidje in
se tako zavarovali pred turško nevar-
nostjo. Turki so neštokrat pustošili
in šele konec 15. stoletja so si
odpravili nekaj časa oddahnili
od njih. V prvi polovici 16. stoletja
Turki spet povrnili in po tistem
obzidje še dolgo služilo obrambnim
namenom.

Učenci po nastopu novega veka so
se pretresale nesreče. 1542 so
razdeležale veliko škodo kobilice,
ki je razsajala kuga in sejala smrt
meščani. V 16. stoletju so se po
začeli upori zatiranih kmetov,
ki so več mogli prenašati krivic in
grajske gospode.

Leto 1573 je bilo za mnoge uporni-
ke prvo prav pri Krškem. Bilo je
3. februarja. Okoli dva tisoč
hvaških in slovenskih upornikov se je
prepeljalo z Vidma na desni
Sava, od koder so se namenili
Kostanjevici. Spotoma so prič-
eli nove upornike, ki naj bi se jim
prijazili na Krškem polju. Meščani
in kmetom prodajali smod-

MEJNIKI IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

1551. Poučeval je sinove dolenskih graščakov, pozneje pa je bil poldrugo desetletje ravnatelj stanovske latinske šole. Bohorič je bil Trubarjev sodelavec in je veliko pisal. Poznamo ga kot sestavljalca prve slovenske slovnice pod naslovom „Zimske urice“.

ZA NESREČAMI ŠE PRAZNOVERJE

V 17. stoletju je Krško doživelo dva huda potresa: v letih 1628 in 1632. Leta 1629 je mesto prizadela povodenj, kuga pa je kar trikrat pustošila, najprej 1626. leta, nato 1636 in zadnjič 1646. Takrat so sezidali cerkev svete Rozalije, da bi jih obvarovala te naloge.

V Krškem je 1693 umrl pisec Vojvodine Kranjske Janez V. Valvasor. Hišo, ki jo je kupil in v njej zadnje mesece prebival, so letos obnovili in ji z novo fasado dali podobo iz Valvasorjevih časov. V tej, največji hiši v mestu je bila pozneje hiralnica.

V 17. in 18. stoletju v Krškem tudi „čarovnicam“ ni bilo prizanešeno. Praznovanje je rodilo velike procese, žrtve pa so bile meščanke. V kapucinski kroniki je zapisano, da je v začetku 18. stoletja samotno copranje spravilo krško mesto na slab glas. Po teh virih so za časa župnikovanja Ivana Jurija Tratnika obsodili čarovništva 20 do 30 žensk, med njimi hčere in žene meščanov ter mestnih svetovalcev. Sežigali so jih na grmadi.

Sodno oblast je Krško izgubilo v 19. stoletju in od takrat naprej so župani prevzeli skrb za mestno premoženje, sodniške posle pa so prevzeli na thurnski graščini. Meščani so se večinoma preživljali z rokodelstvom in obrtjo. Največ je bilo usnarjev, krojačev, čevljarjev in gostilničarjev, poljedelstvo in živinorejo pa so postopoma opuščali. Mesto je bilo zelo živahno ob sejmskih dneh, sejmov pa je bilo tedaj že kar pet. Krščani so v tistih časih imeli tudi svojo mestno gardo, predvsem za slovesne priložnosti. V dobi čitalništva so prirejali igre, pa tudi mestna godba je večkrat nastopala.

SAVA IZGUBLJA PRVENSTVO

Železna cesta ob Savi od Zagreba do Zidanega mosta je bila zgrajena 1862. leta in je naznanila čas hitrejše tehnicega napredka. Štiri leta pozneje so oba bregova Save povezali z lesenim mostom in tako se je brod za vedno umaknil z rečnega brega. Sava je bila živahna trgovska pot še iz rimske dobe, saj na Drnovem še danes vidimo ostanke nekdanjega pristanišča. Dokler ni bilo železnice, se je promet v glavnem odvijal po reki. V Krškem so imeli celo ladjedelnico. V pristanišču v Zatonu so bile številne gostilne. Po Savi je v 19. stoletju plulo precej ladij. Gradili so jih iz hrastovega lesa. Bile so velike in plitve, nanje pa so baje lahko naložili tudi po deset vagonov blaga. Plovba po Savi je bila nevarna. Ogrožale so jo skale ne le pri Krškem, ampak tudi pri Brežicah. Za vleko ladij so prebivalci ob Savi posojali živino. Včasih je bilo dovolj sedem parov volov, včasih štirinajst, kadar pa so bile ladje posebno velike in težko naložene, so jih vlekli celo z enaindvajsetimi volovskimi pari.

REVOLUCIONARNA MISEL PLAMTI

V času po prvi svetovni vojni v Krškem ni bilo bistvenega gospodarskega napredka, razvijal pa se je levi breg, kjer je tudi danes osredotočena industrija. Revolucionarno delavsko gibanje se je začelo šele okoli 1937. leta, ko so zgradili na Vidmu tovarno celuloze. Za politično življenje v Krškem med obema vojnoma so značilni medstrankarski spori in borba za oblast. Med naprednimi društvi je bil močan zlasti Sokol. Socialistične ideje so v Krškem širili največ delavci, ki so se vozili na delo v Zagreb. Revolucionarno gibanje v tem delu Posavja je spodbudil Maks Stermecky, ki je pridobil za napredne ideje zlasti mladino, delavce, študente in vse tiste, ki so se morali težko boriti za vsakdanji kruh. Zaradi revolucionarnega delovanja so Stermeckega preganjali in ga zaprli v Sremski Mitrovici. Toda seme, ki ga je

posejal, je padlo na rodna tla. Tako je že leta 1939 delovala v Krškem skupina komunistov, ki se je povezovala s partijskimi celicami v Brestanici, na Senovem, v Brežicah, Starem gradu, Dobovi, Velikem Podlogu in Gorici. Zvezo s pokrajinskim komitejem KPS za Štajersko sta v Celju vzpostavila Franc Preskar in Rado Kaplan. Zaradi dvojne izdaje so člani te revolucionarne skupine po okupaciji zajeli Nemci, jih zasliševali, mučili in 30. julija 1941 ustrelili v gozdovih Dobrave ob cesti Brežice-Bizeljsko. Prvi krški borci so si morali sami izkopati grob. Tamkajšnji logar je slišal strele in zaznamoval njihov grob. Skupina krških partizanov je bila prva skupina borcev, ki so jo Nemci uničili v Sloveniji.

IZGNANSTVO, VRNITEV, SVOBODA

20. oktobra 1941 so se v Krškem že pojavili lepaki o preseljevanju Slovencev, jim obljubljali raj v rajhu ter zahtevali popolno pokorščino. Tedaj je precej Krščanov zbežalo iz preseljenega pasu na Štajersko in v Ljubljansko pokrajino. Večina pobeglih se je nato pridružila Osvobodilni fronti in aktivno sedela v NOV. Prebivalstvo so začeli izganjati 1. novembra. Največ ljudi so izselili v Nemčijo, Šlezijo in na Saško. Zbirno taborišče za posavske izgnance je bilo na brestaniškem gradu, od koder so odpeljali tisoče v razna evropske taborišča.

Izgnanci so se začeli vračati junija 1945. Našli so zapuščene, uničene domove, na katerih so štiri leta gospodarili Kočevarji. Začeli so obnavljati svoje domačije in se vključili v vsesplošno obnovo domovine.

Po osvoboditvi se je začelo Krško naglo razvijati. Razmahnila se je zlasti industrija, pa tudi v kmetijstvu so bili doseženi lepi uspehi, zlasti v sadjarstvu in vinogradništvu. Na levem bregu Save je zrasla ogromna tovarna celuloze in papirja, tovarna žvečilnega gumija, konfekcija Labod, na desnem bregu pa Kovinarska, specializirano podjetje za industrijsko opremo, v Brestanici elektrarna, na Senovem tovarna gradbenih žerjavov in tovarna valovite lepenke, v Kostanjevici Mizarstvo, kovinska industrija in obrat Iskre. Še bi lahko naštevali obsežne

investicije v gospodarstvo, obrt, kmetijstvo, pa tudi v komunalno dejavnost, šolstvo, zdravstvo, kulturo in turizem, ki pospešujejo razvoj občine.

Leta 1975 je bilo v krški občini zaposlenih 7.582 delavcev, lani pa že 7.925. Med zaposlenimi je 2.348 žensk, kar znese skoraj 30 odstotkov. V občini je 17 organizacij združenega dela z 12 tozdi, 13 tozdov s sedežem OZD zunaj občine in 24 delovnih enot, katerih matične organizacije imajo sedež v drugih občinah.

Občina Krško šteje 26.800 prebivalcev, od tega 13.200 moških in 13.600 žensk. Aktivnega prebivalstva

je 48 odstotkov, s kmetijstvom pa preživlja še 30 odstotkov ljudi.

Z narodnim dohodkom 38.000 dinarjev na prebivalca se je krška občina lani uvrstila na petindvajseto mesto med šestdesetimi slovenskimi občinami. Skupen družbeni proizvod je tako že presegel milijardo dinarjev.

Ob naštevanju najznačilnejših podatkov iz mozaika velikih sprememb ki sestavljajo današnjo podobo občine, pa ne smemo prezreti gradnje jedrske elektrarne na ravnini ob Savi. Tudi to gradbišče pospešuje razvoj tempa Krškega in mu daje podoben sodobnega časa.

DVOJNI JUBILEJ

IGM „SAVA“ KRŠKO
68270 Krško, Gasilska 4

500-LETNICA MESTA KRŠKO 30-LETNICA IGM „SAVA“ KRŠKO

Sedanja delovna organizacija IGM „Sava“ Krško je bila ustanovljena leta 1947, ko je takratni okrajni ljudski odbor Krško ustanovil okrajno gradbeno podjetje „OGRAD“ Krško, in sicer za izvrševanje vseh v gradbeno stroko spadajočih del. Leta 1955 je delovna organizacija dobila novo ime GP „Sava“ Krško. V toku svojega delovanja so se h GP „Sava“ Krško pripojili še: gradbeni odsek KZ Videm, GP „RE-MONT“ Senovo, „DOLOMIT“ Brestanica. Iz GP „Sava“ se je leta 1960 izločila mizarstva delavnica današnje „Splošno mizarstvo“ Krško. Kasneje smo kupili še gramoznice Drnovo in Brege, kamnolom Gunte. V letih 1966 in 1967 se je začela opuščati gradbena operativa in izvršil se je prehod na specializirano proizvodnjo betonskih prefabrikatov. 1970 je naša delovna organizacija dobila sedanje ime: Industrija gradbenega materiala „Sava“, Krško. Specializacija in dolgo-

ročna usmeritev v zaokroženo celoto, to je od narčarja, peska, gradbenega materiala, betonskih prefabrikatov do prevoza in montaže, temelji na ugodnih lokacijskih pogojih industrije gradbenega materiala na Krškem polju, kjer je nahajališče glavne surovine v gradbeništvu, to je gramoz. Zaradi ugodnih lokacijskih pogojev in surovinškega vira gramoz se je industrija gradbenega materiala v okviru naše IGM „Sava“ močno razvila, tako da daleč presega lokalne okvire in je s svojimi izdelki poznana daleč po Jugoslaviji. Na tej osnovi vidi naš kolektiv IGM „Sava“ v skladu s srednjeročnimi plani in usmeritvami možnosti za dolgoročni in pospešeni razvoj.

Rezultati v srednjeročnem obdobju 1976 – 1980 so ugodni. Doslej smo že poskrbeli za modernizacijo drobilnega sistema na separaciji, nabavili smo stroje za izdelavo betonskih cevi, stroje za železokrivnico, zgradili skladišče in obratne pisarne. Vendar z vsem tem še nismo zadovoljni. Treba je še marsikaj, še letos pa bomo zgradili halo

za proizvodnjo betonskih cevi in železokrivni objekt. Skupne službe se bodo prihodnje leto preselile v nove prostore poslovno stanovanjskega objekta, ki je že v gradnji.

V letošnjem letu smo v IGM „Sava“ opremili jedilnico in poskrbeli tudi za toplo prehrano na delovnem mestu. Poskrbljeno je tudi za rekreacijo delavcev na morju. Odločili smo se za nakup novih stanovanj.

V IGM „Sava“ dosegamo uspehe zaradi več dejavnikov. Eden izmed teh je tudi samoupravno odločanje po delegatskem načelu, saj se sleherni delavec zaveda svoje pomembnosti ob delu in ustvarjanju rezultatov dela.

Uresničevanje zakona o združenem delu poteka po načrtih. Sedaj teko priprave za izdelavo samoupravnega sporazuma o združenju delavcev in izdelavo novega statuta.

S temi podatki želimo opozoriti na prizadevanje sicer majhnega kolektiva v Krškem, za katerega pa nihče ne more trditi, da je nepomemben, saj imamo zelo dobre možnosti za razširitev proizvodnje in tudi

za izboljšanje tehnologije dela.

Kaj proizvodimo v IGM „Sava“ Krško? Stropne opažne betonske plošče po sistemu OMNIA z vgrajeno armaturo za stanovanjske objekte in za industrijske objekte do 10 m dolžine. Ti elementi so lahko polne plošče ali rebrasti stropi za različne obremenitve. Če so stavbe že projektirane za klasične stropne, lahko v IGM „Sava“ predelamo projekte in nudimo strokovno pomoč pri vgrajevanju. Proizvajamo tudi podstavke za sanacijo dotrajanih lesenih električnih drogov, gradbeni del mon-

tažnih transformatorskih postaj (hišice) moči do 630 kVa. Razen tega izdelujemo drobne betonske elemente, blokete različnih dimenzij, velike robnike, male robnike, tlakovalne plošče različnih velikosti ter mejnike. Ob tem pa trenutno lahko postrežemo potrošniku tudi z različnimi betonskimi elementi po naročilu, separiranimi gramozom za visokorazredne betone, peski za omete ter z industrijskim kamnom. Izdelujemo pa še stropne nosilce po sistemu OMNIA za različne razpone in obremenitve, kakor tudi montažne betonske temelje za

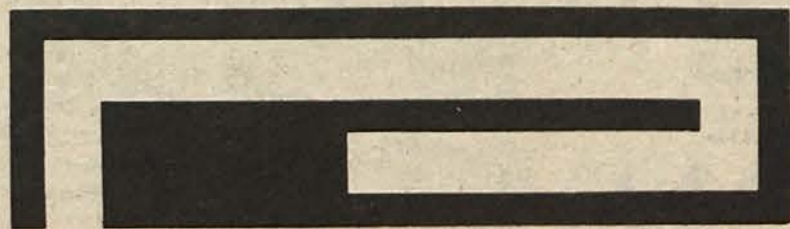
transformatorske postaje na jeklenih ali aluminijastih drogovih. Izdelujemo tudi tipske oporne in podporne zidove.

V projektivnem biroju pa izdelujemo investicijsko tehnično in urbanistično dokumentacijo ter opravljamo gradbeni nadzor.

OB NAŠEM DVOJNEM JUBILEJU ISKRENO STITAMO!

PIONIR

TOZD GRADBENI SEKTOR in TOZD TOGREL KRŠKO

V sestavi delovne organizacije SGP Pionir Novo mesto, ki šteje devet TOZD in delovno skupnost skupnih služb, poslujeta tudi dve TOZD s sedežema v občini Krško. To sta TOZD Gradbeni sektor Krško, ki je glede na realizacijo druga največja temeljna organizacija Pionirja in TOZD Tovarna gradbenih elementov TOGREL Krško. Ti dve temeljni organizaciji pa ne delujeta le na območju občine Krško, temveč sta svoje dejavnosti razširili prek občinskih, republiških in celo prek jugoslovanskih meja. Glede na vrsto objektov, ki jih je zgradil Gradbeni sektor Krško, bi lahko njegove dejavnosti označili takole:

- gradnja stanovanjskih objektov,
- gradnja industrijskih objektov,
- gradnja mostov in nadvozdov,
- gradnja energetskih objektov,
- gradnja gostinskih in turističnih objektov ter
- gradnja športnih in rekreacijskih objektov.

Pri navedenih vrstah gradenj je TOZD sposobna prevzeti vsa gradbena dela, sodelovanju svojih kooperantov pa tudi obrtniška dela. V sodelovanju s TOZD Projektivni biro pa je zmožna prevzemati tudi celovite inženjering stroje.

Ob pregledu dosežkov posameznih vrst gradenj od ustanovitve temeljne organizacije pa do danes lahko opazimo raznolikost

postavljamo in jast... no... dpar...
biro...
cijsko...
istično...
opra...
or.

QJNEM
NO CE

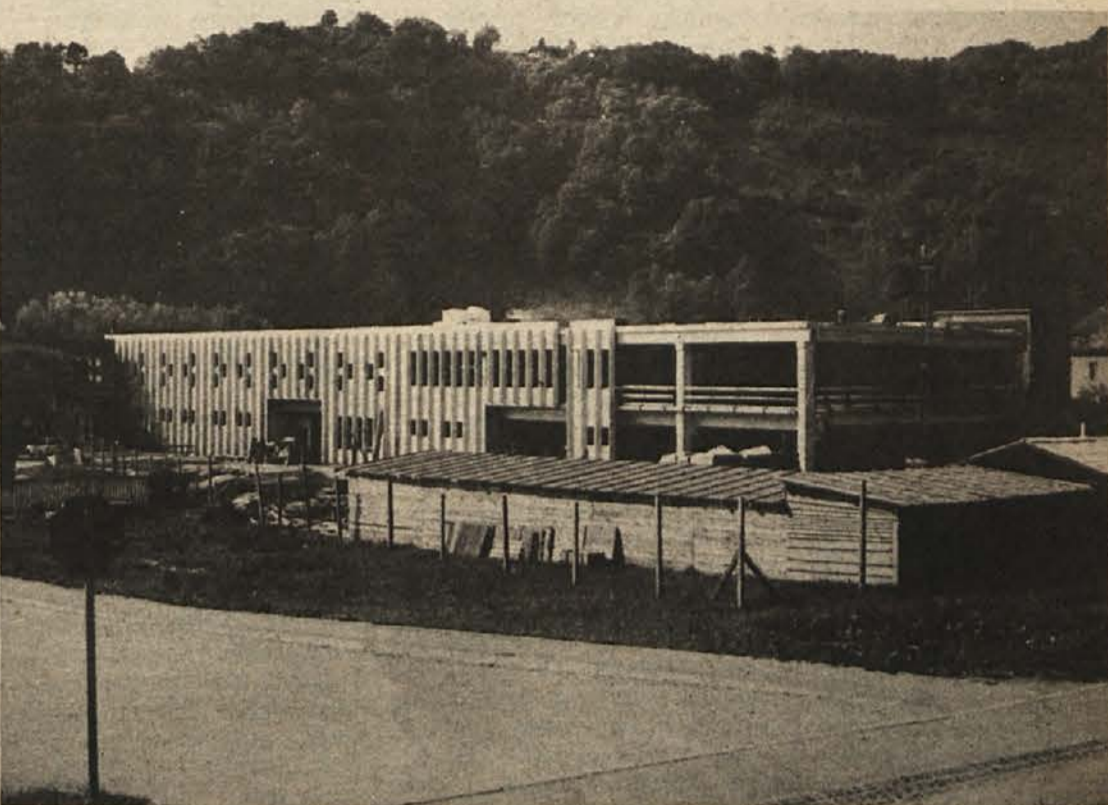
1977

gradenj in sposobnost delavcev — gradbincev. V Krškem so zgradili več stanovanjskih blokov, v Brežicah pa stanovanjske stolpnice za trg ali že znane kupce. Stanovanjske bloke so zgradili tudi v Sevnici in na Senovem. V Krškem so zgradili še skladišče za TOZD Imperial, novo tehnično in servisno halo za Slovenija avto, v Leskovcu skladišče za vino, v Šentlenu pri Brežicah obratne prostore za Slovenija vino, zgradili pa so tudi tovarno

silikatne opeke za Salonit iz Anrovega.

Pri gradnji cestno prometnih objektov so se najbolj izkazali ob izgotovitvi mostu z nadvozom v Krškem, ki je bil obenem tudi najzahtevnejša tovrstna gradnja. Pomembni pa so tudi objekti v sklopu izgradnje tovarne celuloze ter ceste v okviru izgradnje Plinsko parne elektrarne Brestanica. Pri izgotovitvi tega izredno pomembnega energetskega objekta so sodelovali z gradnjo obratne-

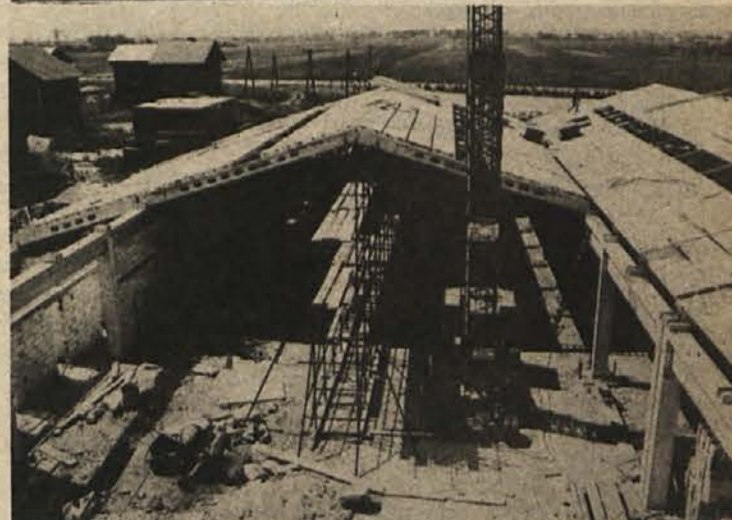
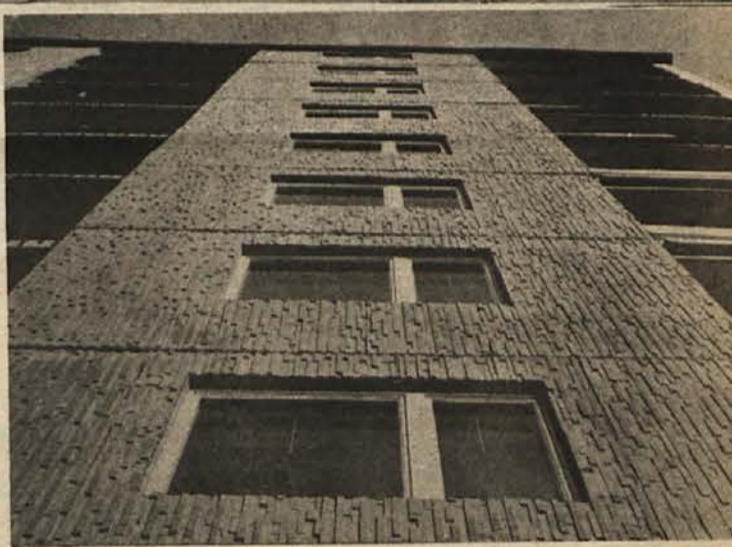
ga objekta, skladišča goriv, objekta kemične priprave vode, stikališča in vrste drugih objektov.

Med večjimi gradbenimi deli so pomembni tudi turistični objekti, med katerimi je hotel Donat v Rogški Slatini vsekakor eden največjih uspehov, sodelovali pa so tudi pri izgradnji znanega hotelskega objekta v Zakopanah na Poljskem.

Med največje in najpomembnejše objekte, ki jih je gradila temeljna organizacija Gradbeni sektor Krško pa nedvomno sodi izgradnja obrata magnefitne celuloze v tovarni Djuro Salaj v Krškem. Posebno pohvalno je dejstvo, da je gradnja potekala brez zastojev in kar je še posebno pomembno — vsa dela so bila zaključena mesec dni pred dogovorjenim rokom. Gradbišče je obsegalo preko 30 posameznih objektov, posebnost gradnje pa je v tem, da je potekala na zelo zgoščenem kompleksu, kjer je bilo potrebno rušiti stare objekte, kljub temu pa je proizvodnja v tovarni celuloze tekla nemoteno. S to izgradnjo se je bistveno povečala proizvodnja celuloze, saj je letna zmogljivost od dosedanjih 57.000 ton zrasla na 161.000 ton.

SGP Pionir Novo mesto je leta 1970 ustanovila Tovarno gradbenih elementov TOGREL, katere razvoj je bil zasnovan predvsem na področju montažne gradnje z lastnimi armiranobetonskimi elementi. Prvi uspehi dobro načrtovane naložbe so bili vidni že v naslednjem letu, ko je bilo

prodanih že prvih 10.000 kvadratnih metrov pokritih površin. V začetku je obrat zaposloval 22 delavcev, osnovni proizvodni program pa je bila ločna armiranobetonska hala. Danes 140-članski kolektiv beleži uspehe pri prodaji novih tipov montažnih hal: z dvokapno streho in z ravno streho. Razen tega izdelujejo tudi montažne ploskovne elemente za stanovanjsko gradnjo. To so montažne stene, ki jih montirajo na betonske skelate, narejene po sistemu tunelskih opažev. Letna realizacija, ki znaša 60 milijonov dinarjev, je za majhen kolektiv TOZD Togrel izredno velika, še večje pa so potrebe trga, tako da delajo v dveh izmenah, v času viška sezone pa celo v treh. Potrebe po delovni sili v konicah pokriva z izposojanjem delavcev iz drugih TOZD. Vendar problemi glede delovne sile kljub temu ostajajo nerešeni, zlasti jim manjka strokovne delovne sile. Nove delavce bodo skušali pritegniti z ureditvijo nastanitve, do novega leta pa bodo zgradili tudi nove poslovne prostore s prostori družbenega standarda, kot so kuhinja, jedilnica in garderobe. Uredili

TOZD GRADBENI SEKTOR
in
TOZD TOGREL KRŠKO

bodo tudi okolico in skupno z IGM Sava in TOZD Gradbeni sektor Krško asfaltirali pristopne ceste.

Omenili smo že novi program, s katerim so pričeli graditi letos, to je sistem hale z ravno streho. Prvi tak objekt je proizvodna hala tovarne Labod, TOZD Libna Krško, ta isti sistem pa uporabljajo tudi pri gradnji stranskih obratov Krke v Novem mestu.

Sodelovali bodo tudi pri izgradnji novega hotela v Cateških Toplicah.

Da delavcem Temeljne organizacije Togrel dela ne bo tako kmalu zmanjkalo,

pove tudi dejstvo, da imajo vse proizvodne zmogljivosti do maja 1978 že povsem zasedene. Gradijo tovarno opečnih izdelkov v Cazinu (ločne hale. — 6.000 kva-

dratnih metrov površin), v Veliki Kladaški tovarno stavbnega pohištva (dvokapni sistem hale — 7.400 kvadratnih metrov), v Kočevju skladišče Zavoda za

rezerve (ločna hala), v Krškem za tovarno Imperial dvokapno halo za proizvodnjo žvečilne gume in skladišče (2.800 kvadratnih metrov), obenem pa zaključujejo dela na športni hali v Malem Lošinjju ter gradijo objekte za Transport Krško in za brežiški Agroservis.

V načrtu imajo izgradnjo cele vrste objektov in sicer bodo zgradili v Koprivnici proizvodno dvorano za Podravko (4.400 kvadratnih metrov), ločno halo za Papirkonfekcijo Krško (2.000 kvadratnih metrov), dvokapno halo za Tehnomehaniko iz Marija Bistrice v hrvaškem Zagorju, športno dvorano (ločna hala) v Samoboru, ločno halo za Jedinstvo iz Janko-

mira (3.000 kvadratnih metrov), tovarno preprog Čilimara v Drvarju (dvokapna hala s 7.000 kvadratnimi metri površine) ter še večje število manjših objektov.

Več teh omenjenih gradenj je že v teku, druge pa so v pripravi. Proizvodnja je izpopolnjena in izdelujejo kompletno vse elemente za ločne hale, sistem dvokapnice in sistem z ravno streho, vsi pa so prilagojeni za eno- ali večetažne rešitve. Posebna karakteristika ravne hale je, da se uporablja predvsem za zahtevnejše izvedbe, primerne pa so predvsem za paviljonsko gradnjo trgovskih hiš, šol, proizvodnih dvoran in večetažnih terminalov za prehodno vskladiščenje.

mercator hoteli - gostinstvo

TOZD „SREMIČ“ KRŠKO • 20 LET.

NOV HOTEL — ŽELJA IN POTREBA

Večletne želje kolektiva in družbenopolitične skupnosti ter potrebe združene dela so leta 1971 privedle do priprav za izgradnjo novega sodobnega hotelskega objekta. Isto leto se je kolektiv hotela „Sremič“ združil s podjetjem „Slavnik“ iz Kopra, toda ne za dolgo. Že po dveh letih je prišlo do odcepitve in je kolektiv posloval samostojno vse do novembra 1976, ko so se odločili za združitev z ljubljanskim Mercatorjem. Z referendumom je bila 29. marca 1977 sprejeta odločitev, da gostinstvo Mercatorja ustanovi novo delovno organizacijo: „Mercator hoteli — gostinstvo, n. sub. o. Ljubljana“, v kateri gostinci iz Krškega nastopajo kot TOZD „Sremič Krško“.

Zaradi vse večjih potreb po nočitvenih kapacitetah in po sodobnem gostinskem in hotelskem objektu v Krškem se je v oktobru 1976 pričela gradnja novega hotela B — kategorije. Izvajalec del SGP Pionir TOZD Krško je pričel gradnjo v izredno slabih vremenskih razmerah in na težkem terenu in ima danes po enajstih mesecih za seboj spet novo delovno zmagico, ki ponovno potrjuje visoko strokovno usposoblje-

nost gradbincev.

Novi hotel razpolaga z 72 eno- in dvopostelnimi sobami, štirimi apartmaji, ima tri konferenčne in klubske sobe s po 80, 40 in 20 sedeži, dve restavraciji z 270 sedeži, aperitiv bar, štiristezno avtomatsko kegljišče s pivnico, v kateri je 100 sedežev, nočni bar s 110 sedeži, savne ter frizerski salon in bo kot tak nudil svojim gostom vse udobje. Z izgradnjo hotela pa bodo dani dobri pogoji za hitrejši razvoj gostinstva in turizma v krški občini, kot tudi v Posavju in širši dolenski regiji.

NOVE NALOŽBE

Vendar srednjeročni plan razvoja z izgradnjo tega hotela še ni izčrpan. V TOZD „Sremič Krško“ načrtujejo tudi nove naložbe za izgradnjo hotela v kostanjeviškem gradu. Tu so namreč dani vsi pogoji za razvoj turizma, tako izletniškega kot tudi stacionarnega. Izredna lega Kostanjevice, okolica, kulturno-zgodovinske znamenitosti in čist zrak bodo prispevali svoje. Bodoči hotel v Kostanjevici bo imel tudi srednjeveško restavracijo, komfortne tujske sobe, rekreacijske in ostale pomožne objekte. V načrtu je tudi izgradnja restavracije z aperitiv barom v Krškem (na

desnem bregu), z okoli 80 sedeži. Gradnja objekta je že v teku in bo predvidoma zaključena do 1. maja 1978. S to restavracijo, katere predračunska vrednost znaša 2,7 milijona dinarjev, bo rešen tudi problem sodobnega gostinskega lokala na desnem bregu Save. Obstoječi obrati, ki uspešno poslujejo, pa so poleg hotela v Krškem še Obrat družbene prehrane, gostilna Cetin ter bife „Mini“, v Kostanjevici pa restavracija „Pod Gorjanci“, lokal „Grajka klet“ in pa mednarodna vinoteka, kjer je razstavljenih preko 1000 vrst vin z vseh kontinentov, kupcem pa je na voljo preko 120 vrst vrhunskih jugoslovanskih vin po izredno ugodnih cenah.

NAČRTNO VLAGANJE SREDSTEV IN USPEŠNO POSLOVANJE

Lani (1976) je kolektiv hotela Sremič Dosegel 13 milijonov celotnega dohodka, letos ga bo 17 milijonov, za prihodnje leto, ko bo novi hotelski objekt že polno obratoval, pa predvidevajo 35 milijonov celotnega dohodka. Za primerjavo naj omenimo še število nočitev; leta 1974 jih je bilo 10.000, 1977 pa že kar 30.000. Z izgradnjo novega hotela in delavskega doma v neposredni bližini so nastali idealni pogoji za razvoj kongresnega in seminarnskega turizma ter poslovnega turizma v Krškem. V perspektivi bosta ta dva objekta seveda tesno sodelovala. Nadvse pomembne za razvoj turizma in gostinstva so vsekakor tudi prometne zveze, ki so v tem primeru zelo ugodne, zelo močno pa se čuti bližina Zagreba in utrip skoraj milijonskega mesta. Seveda je zagrebško zaledje za krške gostince izrednega pomena. Glede poslovanja v SOZD Mercator so delavci TOZD Sremič Krško izredno zadovoljni, saj se pozitivni rezultati kažejo že sedaj, kljub kratkemu času sodelovanja.

KVALITETNI DOMAČI KADRI

Če gledamo povprečje, je kolektiv hotela Sremič zelo mlad, saj je več kot polovica zaposlenih mlajša od 27 let. To so v glavnem kvalificirani delavci, vzgojeni doma, kadrovska politika pa tudi v bodoče predvideva vzgojo in zaposlovanje kadrov iz domačega kraja. Zato se ni čuditi, da je interes za poklic natakarija in kuharja večji kot v prejšnjih letih, kar je v Sloveniji redek, če ne celo izjemen primer, to pa gre seveda pripisati med drugim tudi dobrim delovnim pogojem. Izobraževanju posvečajo v hotelu Sremič posebno skrb in imajo trenutno trideset učencev in štipendistov v gostinski in hotelski šoli ter na ekonomski fakulteti. Zato se jim ni treba bati večjih problemov zaradi kadrov ob pričetku obratovanja novega hotela, kjer bo skupno zaposlenih 62 delavcev.

Neskromen dokaz o kvaliteti kuharjev in natakarijev iz Krškega so tudi uspehi na različnih tekmovanjih in gostinskih zborih, od koder so prinesli domov vrsto priznanj, diplom in pokalov. Kot pohvale posebno vredno dejstvo pa naj zapišemo še, da imajo v krškem hotelu najhitrejšega in najspretnjšega natakarija v Sloveni-

ji, ki ta naziv uspešno brani že štiri leta zapored.

NAJLEPŠE DARILLO

Srednjeročni plan razvoja občine Krško daje gostinstvu in turizmu pomembno mesto, in če bodo vsi plani realizirani, bosta gostinstvo in turizem v občini Krško postala pomembna gospodarska panoga. Novi hotel, ki je že del uresničenih načrtov in ki bo slavnostno predan svojem namenu 27. novembra, pa bo najlepše darilo kolektivu in občani ob 20-letnici podjetja in 500-letnici mesta Krško.

Prilogo ob 500-letnici Krškega zbrala: Jožica Teppey in Marko Klinc

Fotografije: Marko Klinc

Dežurni poročajo

KAJ BO Z ŽAGO? – V noči na minuli torek je nekdo ukradel motorno žago „Stihl“ gozdnega obrata Trebnje. Žago so prejšnji dan uporabljali gozdarji v gozdu pri Železnem, nato pa jo dobro skrili, vendar za tatu premalo. Škode je za 9.000 din.

S POSTAJE MILICE K ZDRAVNIKU – Nekdo je v petek dopoldne odpeljal z dvorišča trgovine KZ v Bršlino kolo z motorjem, last Franca Bobnarja iz Hrušice, p. Jesenice na Gorenjskem. Dejanja je osumljen 25-letni poštni delavec brez zaposlitve Novomeščan Milan Gorenc, ki ga sicer nekateri poznajo tudi kot „novinarja“ (tako se je namreč predstavljal ljudem). Gorenc se je nato s kolesom odpeljal v Kostanjevico, vendar mu je ob vrnitvi zmanjkalo goriva. Izpred doma gasilcev v Mokrem polju si je nato „izposodil“ motorno kolo Cirila Judeža s Pristave in se odpeljal proti Novemu mestu. Pri tem so ga opazili nekateri občani in ga po zaslugi voznika nekega tovornjaka tudi prijeli. Ob tem se sporočilo novomeških miličnikov, da so ga tudi dan zatem zadržali na ukradenem motorju. Ker je kazal znake neuravnovesnosti, so ga odpeljali k zdravniku.

OB TORBICO IN DOKUMENTE – Neznani ropar je v soboto v Kolodvorski ulici v Novem mestu napadel Dorotejo Pervanja, 60 let, iz Ljubljane in ji iz rok strgal torbico, v kateri je imela 100 din in dokumente. Pervanjeva je med priganjem padla na tla in se laže poškodovala. Ropar je po dejanju izginil v temo.

NEVLJUDNA OBISKA – Minuli teden je nekdo vdrl v nedograjeno zidnico na Mavedenu, last Ivana Marinča iz Koprivnika. Odsnel je motorno žago „Stihl“, vredno 8.000 din, iz kleti pa še 50 litrov vina. Podoben obisk so imeli tudi v hiši Ladislava Črmeta v Kotu pri Semčju. Tat je na „skrivnem“ mestu našel ključ in odnesel iz hiše 1.920 din ter žepno svečilo.

VZROK POŽARA V LEŠNICI: NEPREVIDNA IGRA

Novomeška UJV nam je tik pred zaključkom redakcije poslala še naslednje ugotovitve o požaru v Lešnici, ki ga omenjamo na drugem mestu. Uničen je del ostrešja, gnotne škode pa je za 120.000 din. Vzrok požara je po vsej verjetnosti nepredvidna igra z vžigalicami.

Iz sodne prakse

Nova zvezna in republiška ustava sta bistveno spremenili določbe o družbeno-ekonomskih in političnih odnosih ter poglobili in uvrstili vlogo delovnega človeka v združenem delu pri odločanju o pogojih in rezultatih njegovega dela. S tem sta se ustavi usmerili k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja, k širši

Ustavna preobrazba sodstva

mu urejanju družbenih odnosov s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi akti.

Nadalje pa sta ustavi omogočili, da delovni ljudje na samoupraven način rešujejo spore, ki nastanejo s samoupravnimi odnosi in organizacijah in ki jih delovni ljudje sami urejujejo. Prav zato so bila uvedena v sodni sistem poleg rednih sodišč tudi organov državne oblasti tudi samoupravna sodišča.

Slednja so rednim sodiščem enakopraven družbeni organ in zajemajo vse oblike in vrste sporov, ki nastajajo iz samoupravnih razmerij in za katere je najbolj primerno, da se razrešujejo na samoupraven način povsod tam, kjer državna intervencija ni nujno potrebna. Ta

SPOMINI IZ PRED PETIH LET – Toliko časa je namreč preteklo, kar je naš tednik pod skorajda identično fotografijo (le da je ta „sveža“) objavil naslednje vrstice: „Še mesec, dva in Novo mesto bo dobilo semafore... Prejšnji teden so pri Industriji obutve že vkopavali kable“. Dodajmo le še, da o semaforih ni ne duha ne sluha, da pa je bilo navedeno križišče te dni ponovno razrito. Zlobneži pravijo, da so iskali ostanke takrat vkopanih kablov za semafore. (Foto: Budja)

„Delaven“ za kar 103 delavce?

Na okrajno sodišče v Novem mestu je bila pred kratkim vložena obtožnica zoper Franca Petrišča iz Sremiča, delavca Agrokombinata Krško, DE Posestvo Sremič, ki ga bremeni, da si je na nezakonit način prilastil preko 130.000,00 din. V času, ki ga navaja obtožnica, je bil Petrišč zaposlen pri omenjeni organizaciji kot skladiščnik in evidentirar.

Vse se je začelo že pred petimi leti. Obtožnica pravi, da je Franc Petrišč od januarja 1973 pa vse do predlanskega avgusta sestavil in računovodstvu predložil v izplačilo 103 obračunske izplačilne liste, v katerih pa je navajal tudi osebne dohodke za delavce, ki v tem času pri Agrokombinatu sploh niso bili zaposleni. Nadaljevanje zgodbe je po obtožnici povsem jasno: Petrišč je zatem na blagajni dvignil denar, od katerega si je na podlagi lažnih obračunskih izplačilnih listov prisvojil 132.120,70 din. Potrebno je bilo le še ponarediti podpise vodje DE „Posestvo“ in seveda delavcev, ki jih ta čas v organizaciji sploh ni bilo.

V nadaljevanju pa obtožnica Petrišča bremeni še dveh kaznivih dejanj: da je 2. oktobra iz vinske kleti „Posestva“ prodal 118 litrov mošta in si iztržek v znesku 944,00 din tudi prisvojil in da je predlanskega septembra in oktobra ob izplačilu osebne dohodke delavcem odtegnil dodatek za prehrano. Znesek prisvojenega denarja: 4.839,90 din.

Ob takšnih ugotovitvah, še posebej tistih, da posameznik v delovni organizaciji sam obra-

OGENJ UPEPELIL LETNO HIŠICO

V petek je v Brezovici pri Šmarjeti zgorela letna hišica Aleksandra Kvedra. Čeprav so vaščani takoj poklicali gasilce iz Novega mesta, na pomoč pa so prišli tudi prostovoljni gasilci iz Šmarjete, je ogenj hišico povsem upepelil. Škoda cenijo na 80.000 din. Po dosedanjih ugotovitvah je do požara prišlo zaradi slabe električne napeljave, tako da so bili nekaj časa brez toka tudi prebivalci Brezovice in okolice. V času požara lastnika ni bilo v hišici.

čunava in izplačuje osebne dohodke, kar zakon tudi prepove-

Mimo navodil, pa vendar prav

Za ocenjevanje delavčeve učinkovitosti je nujen le sistem, ne pa tudi postopek – Sodišče ZD v Novem mestu obravnavalo Vrstovškov predlog

Senat sodišča združenega dela v Novem mestu je minuli teden po ustni obravnavi zavrnil trditve Dušana Vrstovška, zaposlenega v tozdu ljubljanske Iskre Upori iz Šentjerneja, da ga je navedena organizacija oškodovala pri vsakomesečnem izplačilu osebnih dohodkov za okoli 1.000 din.

Vrstovšek je to utemeljil z odločitvijo delovne organizacije, ki mu je znižala oceno neposredne učinkovitosti od 116 na 100 odstotkov, kar je pomenilo

duje, je okrajno javno tožilstvo Novo mesto poslalo delavskemu svetu krškega Agrokombinata dopis, s katerim ga opozarja na navedene pomanjkljivosti in neizdelan sistem notranje kontrole uporabe in razpolaganja z družbenimi sredstvi.

tisočaka manj pri mesečnem izplačilu osebnih dohodkov. Takšna odločitev je bila po Vrstovškovem mnenju nepravilna in tudi nezakonita, saj postopek ni potekal po določenih ustreznega samoupravnega akta, marveč je šlo po predlagateljevih besedah le za „ročno“ sestavljeno oceno njegove učinkovitosti. Po daljši razpravi in zaslišanju prič je sodišče ugotovilo, da čeprav ocenjevanje res ni potekalo dobesedno po navodilih, postopek ni bil bistveno kršen. Senat, ki mu je predsedoval Vladimir Bajc, je namreč sodil, da lahko vrednotenje delavčeve učinkovitosti poteka tudi mimo faz, ki jih Vrstovšek navaja kot nujne: da predlagatelja ocenjuje vsaj dva ocenjevalca (v Vrstovškovem primeru je bil le eden); da predlagatelj oceno vidi in ji ima pravico oporekati itd. Takšno možnost pač dopušča samoupravni sporazum o delovnih in skupnih osnovah za delovni dohodek, kjer je za oceno neposredne učinkovitosti režijskih delavcev (sem sodi tudi Vrstovšek) obvezen le sistem, ne pa tudi postopek. Izrečena sodba še ni pravomočna.

Gasilci obakrat uspešni

V Boštanju obvarovali hišo, v Lešnici pa velik hlev

Rdeči petelin izbira že ponavadi ob najbolj neprimernem času. Tako je bilo tudi pri Hrovatovih v Boštanju, v ponedeljek dopoldne pa še pri Colnarjevih v Lešnici.

Pri Hrovatovih je ogenj planil skozi ostrešje barake tik hiše v torek, 4. oktobra zvečer, ko so bili ljudje že v hiši. Posredovanje boštanjskih gasilcev je bilo urno, tako da je bila akcija pri kraju že pet minut po izbruhu požara. Vsakdo je prihitel v gasilski dom, brž ko je bilo v temi na hribu videi plamene. Na pomoč so prišli tudi sevnjski gasilci, vendar njihovo posredovanje ni bilo več potrebno. Ob malo večji smoli, predvsem vetru, pa bi vsi skupaj imeli obilo dela, da bi obvarovali zraven stoječo hišo, verjetno pa tudi ostala poslopja strnjeneja naseja. Do požara je prišlo zaradi samovžiga mrve.

Kljub oddaljenosti so bili v ponedeljek uspešni tudi novomeški gasilci pri gašenju požara na velikem gospodarskem poslopiju Ivana Colnarja v Lešnici. Čeprav je bilo vse skupaj sredi belega dne, zaradi zapo-

slenosti izven kraja doma ni bilo ljudi, ostal je le gospodar, ki pa je moral prenehati gasiti, ker ga je poškodoval strešnik. Avtomobilska cisterna novomeške brigade je spet dokazala, kaj pomeni voda, ki je brž pri roki. Šempetški gasilci so pripeljali nekaj svoje opreme kar v zdamskem karavanu. Kljub gorečemu ostrešju je številna čreda živine ostala dokaj mirna pod betonsko ploščo, pa tudi požar se ni razširil na bližnji senik in ostala poslopja. Zgorelo je le nekaj slame in desk ter del ostrešja.

A. ŽELEZNIK

HITRO POSREDOVANJE – Požar v Boštanju (na sliki) je pokazal vzorno pripravljenost prostovoljnih gasilcev, nekateri so prihiteli tudi iz oddaljenih krajev in sproti prevzeli svoje dolžnosti v desetini. (Foto: Železnik)

KRONIKA NESREČ

VOZIL PO SREDI CESTE – Slavko Ljubi iz Loške vasi je v petek popoldne peljal avtobus „Gorjanec“ proti Drganjim selom. V ovinku pred vaso mu je po sredi ceste pripeljal naproti z osebnim avtomobilom Peter Šmajdek iz Regerče vasi. Navzlic poskusom Ljubija, da se trčenju izogne, sta se vozila zadela. Lažje ranjena je bila sopotnica v osebnem avtomobilu Martina Gričar, medtem ko je gnotne škode za 30.000 din.

TRČIL V NASIP – V soboto dopoldan je Ferdinand Garič iz Zagreba pri Medvedjeku zapeljal na bankino, od tam pa po nasipu navzdol, kjer je zadel v nasip podvoza. Pri trčenju je lažje poškodbe dobila sopotnica Natalija Garič, ki je bila privedena z varnostnim pasom. Gnotne škode je za 8.000 din.

Huda žeja ga je izdala

Ljudje, ki so čakali jutranji avtobus, so v skladišču „Zasavja“ prijeli Ivana Takača

Senat okrajnega sodišča v Novem mestu je 35-letnega Ivana Takača iz Belišča obsodil na leto dni zapora zaradi vloma v trgovino podjetja Zasavje v Brezicah.

Ivan Takač je 14. januarja letos pripotoval z avtostopom v Brežice. Lakota, mogoče tudi sla po pustolovščini (Takač je že star znanec na sodiščih) sta ga privedla do tega, da je s sekuro odsekal ključavnico na vratih trgovine, nato vlomil v drug prostor (skladišče), kjer se je hotel založiti z vsemi dobrami. Tako si je v kartonsko škatlo in vreče naložil več salam, likerja in ostalih stvari v skupni vrednosti nad 4.980 din. Toda to mu ni bilo dovolj. Iz nezaklenjenega predala blagajne

je vzel še 658 din, nato pa sklenil, da bo po „naporem“ delu popil še kakšno pivo. To pa je bilo zanj usodno. Delavci, ki so v zgodnjih jutranjih urah pred trgovino čakali na avtobus, so v skladišču opazili luč in Takača tudi prijeli ter ga izročili miličnikom.

Na obravnavi je obtoženo dejanje zanikal, trdil je celo da si je hotel le pogasiti žejo. Toda napolnjene vreče in kartonske škatle, kot tudi izjave prič so bile dovolj, da ga je sodišče obsodilo na leto dni zapora. Pri tem je upoštevalo njegovo predkaznovanost, v olajševalno okoliščino pa mu je bila šteta škoda za 3-člansko družino kot tudi to, da je sam zaposlen. Sodba še ni pravomočna.

OSTALI BREZ PLOČNIKA – Številnim „opravilom“ na mestu meških ulic se je ta teden pridružil še prekop pločnika v ločenskem pokopališču. Pločnik – teh ni tako malo – so ponovno prepuščeni „milostni šoferjevi“.

Most pred „infarktom“

Oktober rok obnove je že propadel

Znova teče beseda o premetu (novomeškem, seveda). Ne vemo, odkod do podatek, toda slišali smo iz ust tistih, ki bi naj o premetu ureditvi največ vedeli, da bo stari novomeški most oktobra zaprt. Celotna data sta bila postavljena: 5. oktobra 1977. Toda kot običajno in vidimo, ostaja vse v starem. Pravijo, da se je nekje zataknilo (najbrž najnejši izraz). Omenjajo še neizdelani projekti, še – najzaenkrat – nerešljiv problem, kje bodo hodili pešci itd.

Po dosedanjih izkušnjah sodeč lahko že zapišemo, da je zamisel o jesenski obnovi mostu padla v vodo. Da bo iz simbolike nastala tragedija? Da je most nujno potreben obnove, je bilo govora že pred letom. 365 dni pa za takega starostjo, ki ga je že dober načel zobčasta, ni ravno kratka doba. Zima je pred vrati in kaže, da jo bo moral stari novomeški most na Krič preživeti v stari obleki. „Če ga ne bo prej infarkt“, pripominjajo nekateri skeptiči. Teh je pa vedno več.

„OBRAČUN“ NA MAGISTRALI

Na magistralni cesti pri Radobeli vasi je v soboto prišlo do nenavadne ga obračunavanja. Muhamed Sarajlija iz Zagreba, ki je tega dne vozil avtobus „Croatatrans“ v Zagrebu, je zaradi nepredvidne voznika osebnega avtomobila Daria Sajeta, ki je s parkirnega prostora pred avtobus, izgubil živce. Sarajlija je na plin in osebni avtomobil pritisel, potem pa vozilo ustavil. Sarajlija je nato fizično obračunal s Sajetom, mu prebil ustnice in laže poškodoval roko. Tudi ob prihodu v mesto je šofer avtobusa še naprej nesramno obnašal. Tako bosta morala ob pred sodnika za prekršek.

Vse je trikrat zavozlano

Kot ocenjujejo strokovnjaki, letos v novomeški občini plan družbene stanovanjske izgradnje precej zadržano. Vemo, da težki milijoni čakajo, da kupci iščejo stanovanja, da pa bo do konca leta v najboljšem primeru na razpolago še 62 stanovanj. Kaj je z gradnjami, zakaj zastoj, je povedal Julij Štern, tajnik samoupravne stanovanjske skupnosti.

Julij Štern: „Morali bi graditi 350 stanovanj, pa jih imamo v gradnji samo 186...“

„Trenutno se na območju celotne občine gradi 186 družbenih stanovanj, predvidevamo pa še začetek gradnje glede zaklonišč itd., kar je bilo uzakonjeno kasneje. Tako nastajajo zdaj težave pri pridobitvi dokumentacije in dovoljenj za gradnjo. Čezmeren hrup je na primer ena od ovir za gradnjo na Cesti herojev in na Žibertovem hribu. Po drugi strani so težave zaradi zahtevne kompleksne gradnje novih naselij s trgovinami, vrtci, ambulancami itd. Odpravljamo stare grehe s tem, da te stvari gradimo v naseljih, kjer je že veliko stanovanj, medtem pa v novonastajajočih predelih zmanjkujeta za novogradnje, ki jih pa zahteva zakonodaja.“ Težave imajo povsod, pri nas pa so toliko večje, ker smo hitro razvijajoča se občina, kjer je potreba po novih stanovanjih zelo velika.

— Na več sestankih je bilo že rečeno, da bo potrebno — ker denar čaka neizkoriščen — hitro priti do rešitev. Ali je bilo zadnje čase glede tega kaj narejenega?

„Prišlo je do premikov. Glede kompleksne gradnje na Cesti herojev je obljubljen na lokacijska dokumentacija še v oktobru, nato pa običajna pot do gradbenega dovoljenja ni več daleč. Računamo, da bi se pred koncem leta na tistem predelu lahko zapeli stroji. Dogovorjeno je bilo tudi, da se uredi kompleks za nadaljnjo družbeno usmerjeno gradnjo na Drski.“

— Kaj je z Ragovim? Občani menijo, da bi tam lahko z manjšimi zadržki začeli graditi novo naselje — zakaj ne upoštevate te pobude?

„V sedanjem trenutku je potrebno z Ragovim čakati. Imamo informacije, da je ena od variant za bodoči drugi pas avtoceste projektirana prav čez ragovsko polje. Dokler to ne bo razčiščeno, nima smisla vlagati tam v načrte za gradnjo.“

— Ni lokacij, da bi lahko gradili. Kjer že imamo zadane načrte, se pojavljajo novi zadržki v zvezi s spremembami predpisi. Pred dvema letoma, ko so bili ti načrti v izdelavi, projektanti niso mogli upoštevati dovoljene mere hrupa, vseh za-

AJDA JE SPRAVLJENA — Te dni so povsod želi ajdo in jo spravljali z njiv. Družina Štefana Brulca iz Gor. Kronovega s pridelkom ni zadovoljna. Ančka (prva z leve) je rekla: „Prehitro je bil mraz, pa je ajdo vzelo. Se kar vsiplje...“ (Foto: R. Bačer)

Referendum — vsakdanja praksa v „Labodu“

Ker so zgodaj začeli, jim prilagajanje novemu zakonu ne dela težav — Pred dnevi so ustanovili TOZD Komerce, ki bo za vseh pet proizvodnih tozdov prevzel velik del administrativnih poslov

Dosedanjim tozdom Ločna—Novo mesto, Libna—Krško, Delta—Ptuj, Tip-top—Ljubljana in Temnica—Trebne se je 27. septembra pridružil nov tozdz. Za vse bo opravljal komercialne posle, skladiščno in transportno službo ter posle v zvezi z industrijskimi prodajalnami.

„Referendum o ustanovitvi novega tozda Komerce smo imeli 26. septembra, dan kasneje pa volitve v organe upravljanja. Od take organiziranosti pričakujemo več reda in direktne odgovornosti, proizvodnjo pa

smo razbremenili tiste administracije, ki jo lahko poenotimo,“ je povedal Milan Bratož, pomočnik glavnega direktorja tovame Labod.

Letos so v tej tovmi že dvakrat analizirali poslovanje in preverjali stališča glede nove organiziranosti. Izkazalo se je, da je usmeritev pravilna. S prilagajanjem zakona o združenem delu praksi so prišli že tako daleč, da imajo gotove samoupravne sporazume o združevanju delavcev v TOZD. Ponekod so bili ti že sprejeti, v proizvodnji pa bodo imeli glede tega referendume v oktobru.

Novembra bodo na vrsti novi referendumi, in sicer sprejem sporazumov o združevanju TOZD in OZD ter sporazum o

urejanju medsebojnih razmerij med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb.

Po besedah Milana Bratoža so trenutno najbolj zasedeni s pripravljavanjem aktov, ki predstavljajo urejanje dohodkovnih

odnosov, zavedajo pa se, da so na področju osebnih dohodkov bolj šibki. Lovijo se, kako v praksi izpeljati oceno delavčevega prispevka k ustvarjenem dohodku.

Labodovce zaenkrat preganja samo čas, kljub temu da so zakon o združenem delu začeli resno obravnavati že takrat, ko je bil v osnutku. Vsi potrebni akti bodo sprejeti do konca leta, je pa nekaj težav tehničnega značaja, vendar niso tako pomembne.

V SOBOTO NA AKCIJO

V soboto, 15. oktobra, bo na žužemberškem pokopališču prostovoljna delovna akcija. Kopalci bodo jarek za vodovodni priključek, uredili okolje, da bo videti lepo. Mrliška veža je že dobila novo ostriže in fasado. Za razsvetlitev pokopališča bodo na mrliški veži namestili reflektor. Vabljeni, tokrat na delo!

ODDALJENI POTREBNI POMOČI

Na Lopati pri Hinjah pridno delajo priključke vodovoda, potrebno pa bi bilo pomagati tistim krajanom, ki so oddaljeni od vodovodne trase in bi morali sami izkopati tudi po 60 metrov jarka, če bi hoteli dobiti vodo v hišo. Organizacije predlagajo, naj bi krajanom pomagali drug drugemu tudi pri priključkih.

Zakaj brez imen?

Ob nedavni oceni delegatskega sistema v novomeški občini so bile na voljo cele plakte števil, iz katerih naj bi zainteresirani videli, katere delegacije in v kakšnem številu so bile zastopane na sejah posameznih interesnih skupnosti. Nesklepčnost je bila splošna bolezen, to smo ugotavljali večkrat, kljub temu pa sta samo občinska zdravstvena skupnost in skupnost za zaposlovanje dali na razpolago razumljive podatke. Navedli sta ime delegacije, medtem ko so v vseh drugih SIS obsli imena in namesto njih vpisovali številko posamezne delegacije.

Če že kritiziramo ali pa hvalimo, potem ne bi smeli biti anonimni. Ne more vsak občan vedeti na uradno številko svoje delegacije, zato tudi taki podatki njemu nič ne povedo, ker ne more številki klicati na odgovor.

Tako „rokavičarstvo“ gotovo ni primerno, če hočemo zares v delovanju delegatskega sistema popraviti, kar nam ne gre in kjer skripuje. Zadoščeno je sicer formalni plati: interesne skupnosti so dale podatke, nekateri to številkarstvo imenujejo celo analize! Vprašanje je, kakšni so ti podatki po vsebini in komu lahko služijo.

Najbolj bodo občani po tej poti obveščeni, da sta bili v vseh interesnih skupnostih največkrat prisotni in aktivni delegaciji „Krke“ in Novolesa, za njima IMV, da pa so gostinci in obrtniki skoro vedno manjkali. Niso hoteli biti zraven, ko se je odločalo.

RIA BAČER

Bo imela „Krka“ posnemovalce?

Tovarna Krka je prispevala okrog 1,5 milijona dinarjev za otroško varstvo in si zagotovila 20 mest za otroke zaposlenih

Skupnost otroškega varstva v novomeški občini namenja letos 130 odst. več sredstev za investicije po občinskem dopolnilnem programu. K tem sredstvom je dala poseben prispevek tudi tovarna Krka.

O velikih potrebah po vrtcih v novomeški občini, posebno v mestu samem, ne gre več tako pereče, da jih vsak čuti. Vemo pa lahko, da si v skupnosti otroškega varstva z vsemi prizadevanji čim hitreje gredo do novih zmogljivosti. Letos je v gradnji vrtca na Drski za 120 otrok; predvidoma bo januarja 1978 sprejel otroke. Hkrati bodo pripravili za nove gradnje, s katerimi bomo začeli v prihodnjem letu.

Za letošnjo gradnjo, načrte, so v adaptacijo vrtca na Slatniku ter anuitete bo več kot 16 milijonov dinarjev. Prihodnje leto bo na razpolago 22 milijonov dinarjev. Pla-

nirana je gradnja vrtca v Bršljinu in v Šmihelu, medtem ko so intenzivni pogovori tudi glede gradnje vrtcev v Žabji vasi in v Ločni.

VEDNO NEKAJ CVETJA — Spomenik padlim na Drganjih selih je vedno lepo oskrbovan. Vsaj skromno cvetje ga krasi in tudi okolje je urejeno. Drganjci so glede tega lahko za zgled tistim, ki bodo spomenike krasili samo ta mesec. (Foto: R. Bačer)

UGODNA SLIKA ZA PIONIR

Ena največjih novomeških delovnih organizacij SGP Pionir je v letošnji presegla letni plan za 6 odst. več ugodne rezultate. Ustvarili so 160 milijonov celotnega dohoda, kar je 170 milijonov čistega dohoda. Letošnjega poslovanja za spremenjenih pogojev skoroda kažejo številke kažejo, da je bila letošnja realizacija za 123 odst. več, kar pa je za 34 odst. več od lanske v tem času.

Graditelji so ob živce

V Sentjerneju so se za cement že stepli — „Tako slabe cementne sezone po vojni še ni bilo,“ pravi poslovodja

Mercatorjeva prodajalna v Sentjerneju je znana po dobri založenosti z gradbenim materialom od Krškega polja tja do Suhe krajine, vendar letos številni kupci zama prihajajo po cement in opeko. Kot je povedal poslovodja Alojz Bambič, niso dobili niti 30 odst. pogodbenih količin cementa. Na mesec bi potrebovali vsaj 300 ton, zgodilo pa se je, da so ga dobili le 15 ton.

Kupci, ki že od aprila čakajo na naročene količine, izgubljajo živce. Zgodilo se je, da so se stepli, ko je pripeljal kamion cementa, da so vreče iz tovornjaka grabili in raztrgali. Nič bolje ni letos z dobavo opeke, prav tako s strešniki, čeprav je

Pa cena? Zanj tako rekoč nihče ne vpraša. Letos se gradbeni material ni veliko podražil. Poslovodja Bambič meni, da so cene morebiti za 5 odst. višje. Toda kaj pomagajo stalne cene, če blaga ni! Zadnje čase je na primer izredno povpraševanje po pečeh in napravah za centralno gretje. Naročila od junija meseca še niso dobavljena. Kupci čakajo v mrzlem. Edino, kar je v letošnji gradbeni sezoni boljše, kot je bilo prejšnja leta, je založenost z apnom in železom. Težko pa je trgovcem tolažiti stranke, ki so podrlle staro hišo, računajoč, da bo do zime zgrajena nova, pa še cementa niso dobile.

NOVIM NALOGAM NAPROTI

29. september je pionirski dan, ki ga nestrno pričakujemo vse leto in ga želimo preživeti kar se da lepo.

Vsem so se letos razširila usta v nasmeh, ko smo zvedeli, da se bomo ponovno srečali s Kekcem. Za darilo nam je šola plačala skoraj pol vstopnine in tega dne smo že navsezgodaj uživali v Kekčevih ukanah in vragolijah. Iz Doma JLA smo po končani predstavi krenili v šolo, kjer smo dobili malico, nakar so pionirji prisostvovali pionirski konferenci, mladinci osmih razredov pa konferenci OO ZSMS. Pionirji smo najprej prisluhnili kulturnemu programu, potem pa besedi predsednice PO, ki je podala poročilo o delu v preteklem šolskem letu. Novi delovni program bo zahteval od vseh kar največ marljivosti in prizadevnosti. Na konferenci so bile podeljene tudi bronaste in srebrne značke učencem in mentorjem za sodelovanje v natečaju kluba OZN „Zeleni planet“.

VLADKA MERZEL 8a OŠ Milka Šobar-Nataša

PRITOŽBE ČEZ KRUH

V Sentjerneju dobe kruh vsak dan med 9.30 in 10. uro. Kdor je takrat v trgovini, lahko kruh kupi, kdor zamudi, ni gotov, če ga bo lahko jedel. Zjutraj do nove pošiljke kruha sploh ni. Ni pa to edina slaba stran kruharske zadeve. Ni izbire kruha. Čeprav so naročila za raznovrsten kruh, dobijo zelo malo žemelj, kruh nasploh pa je po sodbi Sentjernejcev zelo slabe kvalitete. Štruce so včasih tako trde, „da bi lahko s kamionom zapeljal čeznje, pa se jim ne bi poznalo,“ je rekel eden od domačinov. Gotovo je pretiraval, ampak pritožbe so!

Novomeška kronika

ZDAJ POVSOD HITIJO — Pozna se, da se bliža občinski praznik: na vseh gradbiščih hite dokončevati dela. Poznavalci novomeških razmer pa trdijo, da bo potrebno tudi letos uro pred otvoritvami pomesti za delavci, ki so komaj zapustili stavbo. Nič čudnega, če se potem pokaže kakšna hiba.

VISIJO KOT PIJANCI — Napisane table so sicer malenkost, vendar so turistom in redoljubnim domačinom zanesljiv znak skrbi za urejenost mesta. Glede tega je v Novem mestu slabo. Da ponekod v svetlobnih napisih manjkajo črke, je stara stvar, novo pa je, da nekaj napisnih tabel visi na hišah, kot bi bile vinjene. Najbližji si lahko ogledate pri Dolenjski turistični zvezi.

PONOČI SE SPRAVLJAJO NAD TABLE — Na več koncih mesta, zlasti pa na Grmu v bližini šole, je večkrat čez noč poškodovanih veliko prometnih znakov. So zviti, obrnjeni in kažejo narobe itd. Ceravno jih popravijo, so znaki poškodovani. Taka (domnevajo, da je mladostniška) objest dela veliko škoda.

OSTALI SO BREZ VODE — V Slančevi ulici in še ponekod drugod v Naselju Majde Silc je prejšnji teden več hiš ostalo brez vode, ne da bi jim to prej sporočili. Če že gre za okvaro in popravila, ki so neogibna, bi morali ljudi vsaj obvestiti, da bi poprej natočili vodo v posode.

TRŽNICA JE BILA V PONEDELJEK — dobro obiskana, povsod pa so ponujali kostanj; veljal je od 5 do 7 din. Grozde je bilo po 13,70

TA TEDEN DVOJČKI — V novomeški porodnišnici so prejšnji teden rodile: Rozika Šturm iz Ragovske 8 — Simona, Darja Lamut s Ceste herojev Simono in Damjano, Danica Retelj, Nad mlini 42 — Matej, Kristina Hren iz Ulice v brezov log 2 — Gvida in Milena Zupan z Zagrebške 12 — dečka.

Ena gospa pravi, da bo letos za občinski praznik vprašala občinske može, kako da vsako leto na ta dan odpiramo vrsto novih objektov in lokalov, v tridesetih letih pa nismo mogli poskrbeti za novo prodajalno kruha. Pekarija na Glavnem trgu kljub vsem novostim ostaja naša sramota.

Združeno delo ni na tekočem pri spremljanju uspehov in težav, zato počasi ukrepa – Storilnost se ne povečuje – Dohodka je več kot lani, kupček z ostankom se pa manjša

Komite občinske konference ZK v Krškem je prvič v zadnjih letih ocenjeval rezultate gospodarjenja v prvem polletju skupno s predsedstvi sindikalnega sveta in SZDL. Ob številčnih podatkih SDK pa so ugotavljali, da samo to nikakor ne more biti osnova za politično oceno stanja in razmer, ki jih je uvodni poročevalec, predsednik skupščinskega izvršnega sveta ing. Franc Juvanc, označil za vse prej kot ugodne.

Četudi so nove obračunske metode pokazale kar za 103 odstotke večji dohodek kot v lanskem polletju, je njegov ostanek veliko manjši, zadolževanje gospodarstva pa je vse večje. S tem še naprej upada njegova reprodukcijska sposobnost. Čeprav vse kaže na to, da delovna storilnost ne raste, so s 6-odstotno rastjo zaposlenosti že sedaj preseglji plan, neodvisno od storilnosti pa marsikje rastejo tudi osebni dohodki.

Slišali smo še to, da so v šestih mesecih dosegli šele 24 odstotkov od za celo leto načrtovane prodaje na tuje, da pa je izgub na srečo vse manj. Ob vsem tem smo na seji zvedeli že za poskuse prvih „vsebinskih“ ocen sedanjega stanja, z upravičeno pripombo oziroma zahtevno, da bi moralo združeno delo svoje poslovne in proizvodne uspehe ali neuspehe vendarle bolj „tekoče“ spremljati in ob

morebitnih težavah kar se da hitro ukrepati.

Iz tovarne celuloze in papirja „Djuro Salaj“ so opozorili na nekatere sistemske težave, ki jih njihovemu trgovanju povzročata neskladje med uvoznimi carinami in izvoznimi premijami. Kolarji so ponovno postavili vprašanje kreditiranja kupcev njihovih proizvodov, rudarji s Senovega pa opozarjali na težave pri prodaji nekaterih vrst premoga.

Čeprav so to problemi, katerih rešitev prav gotovo ni stvar občinskih družbenopolitičnih organizacij, pa so v gospodarstvu stvari, ki bi jim te morale biti v oporo in spodbudo pri reševanju. Mislili so predvsem na bolečo stagnacijo delovne storilnosti, ki je nedvomno v veliki meri povezana z izostanki z dela, tudi „bolniškimi“. Na to je sicer že pred časom opozorila problemska konferenca sindikalnega sveta, v bazi pa vidnejša napredka še ni opaziti. Koliko notranjih rezerv lahko v združenem delu pripišejo prav temu, naj čimprej ovrednotijo

sami v okviru svojih DPO in samoupravnih organov.
Z. SEBEK

ZGOVORNE ŠTEVILKE

Podatek, da je minulo leto bilo na „pravih počitnicah“ že 2089 osnovnošolcev, vseh je v občini 3.306, je vsekakor razveseljiv, saj pomeni 62 odstotkov otrok. Seveda jih je še vedno največ odšlo na zasluzeni oddih s svojimi starši ali s sorodnikom, 553 pa jih je bilo v kolonijah pri Nerezinah na otoku Lošinju. Tamkajšnja nova počitniška baza je že pokazala vse svoje prednosti, ki jih ima v primerjavi s prejšnjo v Materadi pri Poreču in jo nameravajo še izpopolniti. Zapisano naj še to, da je bilo ob moju tudi 72 odstotkov socialno ogroženih otrok in da bi jih bilo vsekakor več, ko ne bi bili nekateri iz zdravstvenih razlogov odklonjeni.

IGRAČKE ZA VRTCE

Organizacije oziroma društva prajateljcev mladine dosegajo v krški občini iz leta v leto precejšnje uspehe, ki pa jih ne bi bilo toliko, če bi bile zaprte vase in bi svoje dejavnosti osredotočile zgolj na občasne enkratne akcije, kot so na primer noveletna praznovanja. Tudi DPM v Krškem na letošnem samskem bregu se tega še kako zavzema. Pred kratkim smo zabeležili še eno uspešno akcijo, ko so vzgojiteljice ustanove na svojem praznovanju obdarili z igračkami in prigrizki, ki so jih izdelale prizadete članice DPM. Ob tem naj spomnim, da so pred dvema letoma ob noveletni jelki obdarili malčke kar 800 igračkami iz blaga in usnja.

VESELJE NAJMLAJŠIH. S srečanja predšolskih otrok v brežiškem otroškem vrtcu. V tednu otroka so jim priredili tudi lutkovno predstavo in z njo je mariborsko lutkovno gledališče gostovalo tudi v osnovnih šolah na Veliki Dolini, v Brežicah, na Bizeljskem, v Dobovi in Globokem. (Foto: Jožica Teppey)

Pomagati tam, kjer se zatika

Pozornost komunistov v brežiški občini se osredotoča na gospodarski razvoj. O njem bo tekla beseda tudi na konferenci, ki je napovedana za 20. oktober. Komisija za družbenoekonomske odnose je k pregledom petletnega poslovanja in razvojnim načrtom temeljnih organizacij dodala svoja zapažanja.

Med kolektive, ki so v minulih petih letih uspešno poslovale, sodi Tovarna pohištva v Brežicah. Zaposleni rešujejo vse probleme samostojno, nadaljnji razvoj pa so si zagotovili še z dopolnilnimi proizvodnimi programi. Tudi Agraria ima jasno načrtano razvojno pot. Za vseh pet let nazaj beleži uspešne rezultate. Ima vse možnosti za krepitve kooperacijskih vezi, pozornost pa naj bi namenila še zlasti pridelovanju in predelavi živil.

Za Čateške Toplice ugotavljajo zadovoljivo gospodarjenje v preteklem obdobju, priporočajo pa jim kadrovske okrepitev ter čvrstjšo samoupravno in ekonomsko organiziranost. Razvojni program bodo kos uresničevati sami.

Slovin se usmerja v nove dejavnosti in nakazuje uspešno razvojno pot. Tudi za ta tozd velja, da se mora še bolj povežati z zasebnimi kmetovalci. Gozdnemu gospodarstvu priporočajo združevanje v večje skupine.

Proizvodnja Opekarne je perspektivna, vendar trenutno problematična zaradi zaloga izdelkov Tozd je hkrati v kadrovski zagati, ki jo bo moral reševati Salonit Anhovo in obenem zagotoviti prodajo izdelkov z

vzpostavljajo službe za raziskavo tržišča. Za Tovarno avtomobilskih prikolic IMV ugotavlja komisija, da ji bo še treba nuditi vsestransko podporo občinske skupščine in OZD. Brežiški tozd potrebuje strokovno okrepitev. Nujna je tudi vključitev v razvojni program Industrije motornih vozil v Novem mestu.

Med kolektivi, ki jim nadaljnji razvoj ni zagotovljen, je našeta Agrotehnika tozd proizvodnja. Z izdelovanjem kosilnic in drugih kmetijskih pripomočkov ne more začeti, dokler ne bodo dograjeni proizvodni prostori, za kar pa še manjka denarja.

V manjših kolektivih se večinoma ubadajo s kadrovske težavami, iz česar izvirajo številni ekonomski in samoupravni problemi, ki jih pogosto sami ne morejo premestiti. Povsod tam je predvidena širša družbena pomoč.

J. T.

ENOTE SO SE TAKOJ ODZVALE

Zadnjič smo zapisali, da delavci v enotah premalo skrbijo za to, da bi denar za stanovanjsko izgradnjo zbirali in namenili uporabljali v domači občini. Na kritiko občinskega sveta Zveze sindikatov v Brežicah so v enotah zaposleni delavci začeli ukrepati in se zavzemati za to, da bi ta denar ostal doma, da ne bi odtokal na sedeže delovnih organizacij zunaj občine. Tako so se pri škofjeloškem Seširu dogovorili, da bodo vrnili denar iz leta 1976 in 1977 in ga poslej nakazovali brežiški stanovanjski skupnosti.

Odzvala sta se tudi Petrol in Služba družbenega knjigovodstva, medtem ko Elektro Krško tega ne sprejema. Po njegovem mnenju bi mu razdelitev denarja po občinah zmanjšala možnost za stanovanjske kredite.

Inšpekcija je odpovedala

Gospodarjenje pod lupo – Kjer so v kadrovski zagati, niso kos sami ukrepati

Zasebni delodajalci pogosto zamujajo pri sklepanju pismenih pogodb o delovnem razmerju. Tako večkrat mine po več mesece od dneva, ko je delavec začel delati, pogodba pa še vedno ni podpisana. Včasih delodajalec na hitro zahteva od delavca, naj „nekaj“ podpiše, ker mora odnesti „tisto stvar“ na občino. Dogaja se celo, da delodajalec delavcu niti ne izroči izvoda registrirane pogodbe in jo drži pri sebi vse do prenehanja delovnega razmerja.

So tudi primeri, ko delodajalec ne prijavi delavca pri socialnem zavarovanju, zato se kasneje pojavljajo težave, če delavec zbolí ali se ponesreči. Do preprirov prihaja tudi pri prenehanju delovnega razmerja, ko delavec ugotovi, da ima vpisane premalo delovne dobe. Včasih manjkajo tedni, drugič celo meseci od nastopa službe. Razumljivo je da take zamude povzročajo hudo kri. Delovna inšpekcija odkrivanju tega ni bila kos, zato sindikati v Brežicah predlagajo, naj bi v prihodnje delodajalci sklepali pismene pogodbe v prisotnosti inšpektorja za delo ali pred drugim občinskim organom.

KRŠKA GODBA ZA JUBILEJ

Sindikalna godba na pihalah je minuli petek slavila dvajsetletnico obstoja. Zdaj šteje 30 članov, ki igrajo pod taktirko kapelnika Draga Gradiške. Godba se je letos na tekmovalstvu v Artičah odlično izkazala in dobila za svoj težavni razred zelo dobro oceno.

Tokrat je povabila na slavnost obletnice tudi pihalne orkestre z Raven na Koroškem, iz Prevalj, Radeč in s Senovega. Ti so v soboto sodelovali v sprevedu od Hočevanjevega trga na desnem bregu Save do trga pred delavskim domom na levem bregu.

ZA 42 VAGONOV MANJ GROZDJA

V vinski predelovalni kleti krškega Agrokombinata v Leskovcu, kjer so lani stisnili v pijačo 102 vagona grozdja, bo letošnja količina za predelavo komaj kakih 60 vagonov. Če upoštevamo, da je grozdja to jesen kakih 70 odstotkov manj, je ta količina sorazmerno velika in pomeni, da se vse več zasebnih vinogradnikov odloča za prodajo grozdja. Spoznali so, da se s tem znebijo odgovornega kletarjenja.

Odkup grozdja je tudi edina pot do poenotenja kakovosti vina. Izkušnje kažejo, da tega sicer ni mogoče doseči, saj je cvček v vsaki zidnici malo drugačen. Kupci zahtevajo ustaljeno kakovost, zato predelovalni obrati postopoma prehajajo samo na odkup grozdja.

TITOVA PODOBA, Akademski kipar Vladimir Stoviček s plaketo predsednika Tita, ki jo je izdelal za delavski dom v Krškem. (Foto: Jožica Teppey)

MATJA GUBEC. Kip puntarskega voditelja, ki ga bodo v soboto 15. oktobra, odkrili v Krškem, je delo pokojnega umetnika Tone Kralja. Na sliki prizor med poskusnim postavljanjem spomenika na trgu pred delavskim domom. (Foto: Jožica Teppey)

KRŠKE NOVICE

POZIV KRAJEVNE SKUPNOSTI – Z geslom „Napravimo naše mesto lepše!“ so se občani Krškega lotili zahtevnih priprav na praznovanje petstoletnice mesta. Opozorila krajevne skupnosti niso ostala brez odziva in tako tudi prebivalci stanovanjskih blokov ne čakajo, da jim bodo drugi uredili in zasadili okoličino. Mnogi zasebniki so že polepšali hiše. Slavnostni dan bodo dočakali z zadoščenjem, da so napravili, kolikor so mogli, in tako omogočili prijetno počutje sebi in gostom, ki bodo prišli na praznovanje v njihovo mesto.

JUBILEJNE „INFORMACIJE“ – Uredniški odbor sindikalnih „Informacij“ je sklenil novo številko, ki bo izšla ta teden, v celoti posvetiti 500-letnici krških mestnih pravic. Obsežna številka prinaša poglavite dogodke iz mestne zgodovine ter celoten pregled poteka priprav na ta visoki jubilej in vsega, kar so v okviru programa uresničili in kar še bodo do konca leta. Za tako vsebino

so se odločili tudi zato, ker je znaten del denarnih sredstev namenjen uresničevanju načrtov in akcij, ki so sprevale združeno delo in ker je to prispevalo veliko tudi za gospodarske in negospodarske naložbe v mestu.

DVOJE GLASIL – „Dnevne mladine“ zaključujejo v Krškem obsežno številko glasila občinske konferenca ZSMS, s prikazom politične dejavnosti na različnih področjih. Nekako ob istem času napovedujejo tudi posebno številko glasila OO ZSMS z Zdol, ki bo imela pretežno literarno vsebino.

POD STREHO – Če ne bo predvidenih ovir, bodo plavalci krškega „Celulozarja“ še ta teden svoje redne treninge „preselili“ na osnovno šolo Jurija Dalmatina. Prav v sodelovanju s to ustanovo naj bi se že to zimo pričel organiziran plavalni klub, ki bo poleg rednega plavanja za vse vrste razredov imel „malo šolo“, da bi lahko v klub vključili nov kader.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Solstvo po meri združenega dela

Sevnica: kako z malo denarja do najnujnejšega šolskega prostora

5. oktobra so člani komisije za dograditev šole in nakup opreme s predstavniki krajevne skupnosti, nekaterih delovnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij obravnavali probleme sevnške šole.

Znana so vztrajna prizadevanja sevnške šole za usmerjeno izobraževanje. V Sevnici so uspeli izpeljati združitev posameznih oblačilnih strok in osnovne šole, pa tudi nadaljnje prizadevanje za usmerjeno izobraževanje tečejo razveseljivo. Prizadevanja morajo najti podporo tudi vsem delovnimi ljudmi sevnške občine.

Šolska prostorska stiska šole je že dolgo znana. Trenutno se razmišlja o tretji izmeni. Šola mora biti usmerjeno izobraževanje. Manjka ga tudi za usmerjeno izobraževanje. Za vse predvidene naloge bi šola potrebovala 30 učilnic. Obstaja možnost za nadzidavo sedanjega prostora.

V trenutnih pripravah na poletje plačevanja samopriprave bo treba, kot je bilo na predhodnem sestanku večkrat poudarjeno, proučiti potrebe

po šolskem prostoru tudi z vidika sodobnih izsledkov pedagogike. O tem se je treba temeljito in javno dogovarjati. Javna raz-

prava v združenem delu in krajevni skupnosti glede predvidene porabe sredstev novega samoprispevka je že stekla ta teden.

A. Ž.

STILLES: BOLJE ORGANIZIRANI

V Stillesu dobro poteka akcija uresničevanja zakona o združenem delu. Konec septembra so dopolnili tudi samoupravno organiziranost. Tovarna ima poslej dva tozda: toz Stilo pohištvo in toz Notranja oprema ter seveda skupnost skupnih služb. O tem so se delavci izrekli na referendumu 22. septembra. Trenutno zelo zavzeto pripravljajo nov sistem nagajevanja. Pred časom so bili pobudniki posebnega strokovnega posveta, na katerega so povabili ugledne strokovnjake iz Ljubljane, sodelovali pa so tudi predstavniki drugih sevnških kolektivov.

SEVNIŠKI PABERKI

GLAVO V PESEK - Sevnška krajevna skupnost je že v začetku poletja dala Komunalnemu stanovanjskemu podjetju ponudbo, da bi spravili smrečji Florjanski potok v cevi. Sedaj je tu že jesen, odgovora, takega ali drugačnega pa noče in noče biti.

STRAH PRED PREPIHOM - V sevnški osnovni šoli se ne bojijo zastoj že običajnega prepriha. Velika okna so namreč vzdana tako, da jih lahko že večji preprih vrže iz stene naravnost na hodnik. Prosvetni delavci imajo zato še dodatno odgovornost za mlada življenja.

TRGOVINA JE BLIŽE - Kdor ne utegne v gozd, vseeno ni prikrajšan za dobrote narave. V trgovinah je namreč tudi dovolj kostanja. Minuli teden je bil kilogram po šest dinarjev.

SEVNIŠKI VESTNIK

ENAKO KOT DOSLEJ

Delegati občinske konference SZDL v razširjenem sestavu z delegati družbenopolitičnega zbora občinske skupščine so na konferenci 28. septembra predlagali občinski skupščini sprejem odloka o podaljšanju samoprispevka za gradnjo šolskih in otroško varstvenih objektov. Sedanji samoprispevek se bo iztekel konec leta. Po predlogu konference naj bi tudi vnaprej še pet let plačevali po 1,5 odst. od osebnih dohodkov, tako da se bo nabralo 57 milijonov dinarjev.

VESELJE OTROK - Ob tednu otroka je sevnški vrtec spet odprl vrata malčkom, ki sicer niso v njem v varstvu. Tovarišice so se dobro pripravile, odziv pa je bil, žal, pičel, čeprav je vrsta lokacij na prostor za varstvo spet zelo dolga. Na sliki: med pripravo kostanja. (Foto: Zeleznik)

NI LAHKO GRADITI - 32-članski kolektiv trebanjskega Krojaškega podjetja si gradi nove proizvodne prostore. Vrednost naložbe znaša 3,20 milijona dinarjev, za kar so morali dati skoraj polovico lastne soudeležbe. Ko bi tako gradili tudi veliki! (Foto: Zeleznik)

KRVODAJALCI REKORDERJI

V trebanjski občini imajo vrsto krvodajalcev, ki so že prejeli značek Rdečega križa za petindvajsetkrat darovano kri. Na nedavni krvodajalski proslavi so letošnja najvišja priznanja prejeli: Janez Gartnar iz Trebnjega, Rudolf Golob iz Gorenje vasi, Anton Grabnar iz Mokronoga, Lado Grozde iz Vrha.

Družina krvodajalcev

Pri občinskem odboru Rdečega križa v Trebnjem hranijo dolge sezname zglednih krvodajalcev. Družina Kovačičevih iz Krtine vzbuja že lep čas pozornost: staršem se redno pridružujejo otroci, letos pa bo dal kri tudi zet.

Na bližnji krvodajalski akciji bo iz te hiše po vsej verjetnosti darovalo kri šest ljudi. Gospodinja Terezija (hkrati je tudi uspešna predsednica krajevne organizacije Rdečega križa v Šentlovrencu) je ob obisku zatrdila, da jih bo letos šest, skratka vsi, razen malega vnuka, za katerega pa je stari oče Jože trdno pripravljen, da bo sledil čez desetletja. Svoje čase so h krvodajalstvu pregovorili vsakogar, ki je še bival pri tej hiši, tako, da jih je iz te hiše dostikrat čakalo v vrsti tudi po osem.

„Sebi človek ponavadi ne škodi rad,“ de z vso prepričevalnostjo predana aktivistka Rdečega križa Terezija v potrdilo tega, kako ponavadi prepričuje druge, naj darujejo kri, češ da se sama, kot vsi drugi v družini, tudi po odvzemu krvi dobro počuti. Sama je darovala kri že 23-krat, mož Jože 13-krat, sin Jože 8-krat in hči Magda 5-krat. Tako bo šel letos tudi zet, ki je dal kri že dvakrat, ko je bil pri vojaki. Lani je sinu manjkalo borih pet dni do polnoletnosti, zato ga niso sprejeli, letos pa prav gotovo ne bo težav. Tudi darovanje krvi je v tej hiši družinska zadeva in prav je tako.

Dogovor eno, življenje drugo

Razvoj malega gospodarstva je v tekočih gospodarskih načrtih zapisan med tiste, ki bi morale imeti prednost. Obrt namreč na splošno hudo nazaduje, zato tudi družba poskuša spodbujati k naglegemu razvoju.

Vendar, je to res? V marljivem kolektivu trebanjskega Krojaškega podjetja so lani z zanimanjem listali po Gospodarskem vestniku, ko je bil objavljen družbeni dogovor bank o večji skrbi za malo gospodarstvo. Kako tudi ne, kolektiv je bradko izkusil neustreznost svojih delovnih prostorov v stari šoli. Stavba je za proizvodnjo izredno nefunkcionalna, polizdelke morajo nositi sem in tja po stopnicah, ne manjka pa še drugih sitnosti. Odločitev za gradnjo novih proizvodnih prostorov je bila zato več kot nujna.

Pri iskanju denarja pri banki so našli, milo rečeno, na gluha ušesa. Ljubljanska banka jim je odgovorila, da nima denarja. Slednjic jim je Beogradska banka, ki se je pojavila v pokrajini, odobrila 1,3 milijona dinar-

jev po 12,5-odst. obrestni meri za dobo pet let in pol! V omenjenem družbenem dogovoru bankirjev pa je govora o najkrajši šestletni dobi, obresti pa tudi ne bi smele biti višje kot 10 odstotkov.

Trebanjski krojači sedaj zidajo, hkrati pa jim je jasno, da bo treba še precej zategovati pas, kot ga je že bilo treba za poldrug milijon lastne soudeležbe! Kljub predvideni hali, ki raste v trebanjski trgovinski coni, bo najhujša že prva amuiteta v višini 749.000 dinarjev, zatem 710.000 in na kraju 380.000. Kdorkoli pozna konfekcijo, ve, da z nitjo in šivanko dandanes ni več lahko služiti. Trebanjski krojači so po lanskem zaključnem računu vseeno namenili v sklade 680.000 dinarjev. Sedaj jih je 32 po številu, do konca leta pa želijo povečati število zaposlenih na 50. Čas bi bil, da bi družbeni dogovor bank o pospeševanju malega gospodarstva in prakso pretresel kdo v gospodarski zbornici!

A. ŽELEZNIK

Več kot tri pare je vredna dobra volja

Kolinska je kmetom doplačala razliko za lanski krompir - Optimizem tudi letos

Kljub lanskim visokim cenam krompirja dobivajo kmetijskogospodarski odbori trebanjske kmetijske zadruga te dni zadnje doplačilo za lanski krompir.

Vzrota sicer ni velika, saj gre za približno 140.000 kilogramov ali 3 pare pri enem hektarju prodanega krompirja. Vendar je poteza Kolinske zadruga. Zbor kmetov se je odločil, da denarja ne bodo razdeljali vsakemu posebej, ampak ga bodo raje namenili skupne akcije kmetijskih govedarstvenih odborov.

Mnenska tovarna tudi glede na letošnje pridelke ne drži rok. Kooperantom kmetijskih združenj Trebnje bo tudi plačala več kot drugim - zaradi dobrega sodelovanja v preteklosti in trdnih odnosov. Na vsipniku na Mirni kooperantom plačevala krompir po 2,20 dinarjev kilogram, drugim pa po 10 par

delitvi lanske razlike in delitvi, da je obnovljen to-

varniški valj že prispel iz Francije, kar pomeni, da bo tovarna spet lahko delala z vso zmogljivostjo, inž. Anton Kotar kljub novim skrbem ni skrival optimizma. Mogoče je pričakovati, da bo tovarna uspešno predelala letošnje letino.

Po sklepu poslovne skupnosti za krompir bodo sedanje cene veljale do 20. oktobra, takrat pa naj bi se po vsej verjetnosti še znižale. V evropskem merilu je krompirjeva letina rekordna. Izvozne cene našega krompirja so sicer sproščene, vendar bo težko kdo kaj prodal čez mejo, saj je celo v sosednji Italiji krompir cenejši kot pri nas. V zahodnih „krompirjevih“ deželah so letošnje odkupne cene 2 in celo trikrat nižje od lanskih.

Dober je tudi jugoslovanski pridelek, saj ima samo Vojvodina, kjer nekaj krompirja sko-

rajda niso sadili, letos 30.000 ton tržnih presežkov. Krompir iz južnih krajev sili tudi k nam. Najbolje se ga branimo z nizko ceno, menijo pri poslovni skupnosti za krompir, kjer so določili tako začetno odkupno ce-

no, ki le za silo pokriva proizvodne stroške. V skladu s predhodnim dogovorom s pridelovalci krompirja se je Kolinska tako in tako obvezala za dokončni obračun po odkupovalni sezoni.

A. ŽELEZNIK

Prevozi iz vseh krajev

Temeljite priprave na novo krvodajalsko akcijo

Pri občinskem odboru Rdečega križa v Trebnjem so sredi priprav za jesensko krvodajalsko akcijo, ki bo od 27. do 29. oktobra.

Skupine za odvzem krvi bodo prišle najprej na Mirno v prostore zdravstvene postaje, in sicer 27. oktobra. Odvzem bo od 6. do 14. ure. Naslednji dan bodo delali v Trebnjem, zatem pa še v Mokronogu. Prizadevajo si, da tokrat ne bi bilo treba več čakati na vrsto, zato prosijo vse, da se po možnostih držijo razporeda.

Na Mirni naj bi ob 6.30 prišli na odvzem krvi najprej krvodajalci iz Gradbeno opekarskega podjetja, ob 9.30 iz Dane, ob 10. uri iz IMV, ob 13. uri pa še iz Kolinske in KPD Dob. Iz bolj oddaljenih krajev bo peljal avtobus iz Sentruperta ob 7. uri. V Trebnjem bodo 28. oktobra pripravili pet avtobusnih prog, kjer bo odpeljal mali avtobus iz Dolnjih Ponikev ob 7. uri, iz Dobrave pa veliki avtobus ravnno tako ob 7. uri. Postanki bodo vmes v vseh krajih ob poti. V promet bodo vključili tudi šolski avtobus iz Velikega Gabra, ki bo odpeljal iz Repelj ob 8.15; v Sela-Sumberk naj bi prispel ob 8.30. Četrtri avtobus bo krenil iz Velikega Gabra ob 8.30 uri, pobiral bo krvodajalce v smeri Šentlovenca, Velike Loke in Stefana. Peti avtobus bo vozil iz Dolenje vasi pri Čatezu, odhod bosravno tako ob 8.30. V Trebnjem bodo pričakovali krvodajalce iz Trima in Novolesa ob 11. uri, iz Laboda pa ob 12. uri.

Odvzem krvi v Mokronogu bo 29. oktobra od 6.30 do 13.30. Tod bodo vozili na treh avtobusnih progah. Ob 7.30 bo krenil iz Statenberg, drugi iz Jelševca ob 8.30 in tretji iz Brune vasi ob isti uri. Za delavci iz Iskre je predviden čas ob 10. uri. S strpnostjo in dobro voljo vseh bo tudi ta akcija lepo uspela kot vse dosedanje.

KRI ZA SOČLOVEKA - Pri Kovačičevih, brž ko kdo odraste, postane tudi krvodajalec. Stari oče je prepričan, da bo enako tudi s tem vnukom.

TREBANJSKE IVERI

V TEM TEDNU STREHA - Pri Kolinski na Mirni pričakujejo te dni monterje mostarskega „Soka“, ki naj bi nad vsipnik postavili streho. Naval kmetov na odkup je strašanski. Zaenkrat je bilo vsem vreme naklonjeno. Žal je kakovost krompirja slaba, škrobna vrednost je kar za en odstotek nižja od lanske, kar obeta precejšnje težave pri skladiščenju.

IŠČEJO NOVE PEVCE - Mirenški moški pevski zbor (letos je dobil plaketo občine) je začel z jesenskimi vajami. Vrsta pevcev poje v zboru že dolga desetletja. Z veseljem bi sprejeli v svojo sredino nove glasove. Kdor začne enkrat zahajati v ta tovariški kolektiv, mu ostane zvest.

ŠE BLAGO, PA BO - Novotehna je lepo uredila ograjen prostor za gradbeni material v razvijajočem se trebanjskem trgovskem centru. Žal je v njem zaenkrat videti še bolj malo blaga, imajo pa vse možnosti, da zasujejo graditelje vseh vrst z vsem potrebnim. Le-ti se ponavadi ne ozirajo na letni čas.

KAJ JE ZIDANICA? - Tako tisti pri spomeniškem varstvu kot številni obiskovalci vinskih gorc opazajo, da rastejo vikendi prav žalostnega videza. Najprej ponavadi zrastejo prav skromni temelji, na koncu pa je vse skupaj podobno starim transformatorskim postajam. V veljavi je občinski odlok, ki določa, kako naj bi gradili, le inšpektorji, kot kaže, premalo zahajajo v gorice...

GOSPODARSTVO V ŠTEVILKAH?

Celotni prihodek gospodarstva trebanjske občine v letošnjem prvem polletju znaša 642,3 milijonov dinarjev ali 47 odst. več kot lani. Porast dohodka je še večji, namesto lanskih 56,7 milijona dinarjev v istem polletnem obdobju letos 140,7 milijona dinarjev; to pomeni v indeksu kar 248. Tudi čisti dohodek ni od muh: 111,6 milijona dinarjev, žal pa je za akumulacijo ostalo le 15,4 milijona dinarjev.

NAVAL - Mirensko Kolinsko - toz Tovarna za predelavo krompirja v glavnem ves čas svoje vozovi in prikolice s krompirjem. V petek je menjalo lastnika okrog 120 ton pridelka, tako v tovarno vsako sekundo kilogram krompirja. Kakovost pa je žal prav slaba, v tovarni pravijo, da je škrobna vrednost kar za 1 odstotek nižja od lanske. Na sliki: vsak želi čimprej priti na vrsto.

TREBANJSKE NOVICE

Skupna skrb za prizadete otroke

Doslej je v črnomaljski posebni OŠ končalo šolsko obveznost 55 učencev — Večina se jih zaposli v domačih podjetjih — Težave z Romi

Začetki posebne osnovne šole v Črnomlju segajo v leto 1970, ko so v okviru osnovne šole Mirana Jarca ustanovili dva oddelka za otroke, ki se morajo šolati po prilagojenem programu. Od 1973 je posebna OŠ samostojna ustanova; letos ima popolna osemletka devet oddelkov, šolo obiskuje 87 učencev iz obeh belokranjskih občin, poučuje pa jih 13 pedagogov, ki imajo vsi ustrezno izobrazbo.

„Včasih se je moralo kar 60 prizadetih otrok iz Bele krajine šolati v posebnih šolah v Tolminu in Celju, sedaj pa je iz črnomaljske občine samo en otrok v Celju. Na šoli imamo tudi oddelke za delovno usposabljanje, v katerem je šest zmerno prizadetih otrok, ki bi sicer morali v zavod v Črno na Koroškem,“ je povedala ravnateljica šole Ema Šujica. Kar 45 učencev je v internatu, 25 se jih vsak dan vozi v šolo in domov, ostali pa so iz Črnomlja in okolice.

„Precej je Romov, v 1. in 2. razredu skoraj polovica vseh, vendar prihajajo v šolo precej neredno; kolikor je v naši moči, jim pomagamo tudi z obleko in šolskimi potrebščinami,“ pravi ravnateljica.

Šolska stavba je nova, saj je bila dokončana jeseni 1973, in je prva nova stavba v Sloveniji, grajena prav za posebno šolo. Čeprav so prostori lepi in svetli, šoli še precej manjka: ni kabinetov, glashbene sobe, upravnih prostorov, zato kolektiv vsako leto veliko vlaga za boljše funkcionalnost stavbe. Vendar je treba povedati, da je to ena najboljših posebnih OŠ v Sloveniji in družba veliko daje za njeno delovanje.

V teh letih je šolsko obveznost končalo 55 učencev; 34 jih ima zaposlitev, štirje nadaljujejo šolanje na posebni pokli-

cni šoli v Kočevju, eden pa celo na poklicni šoli lesne stroke v Ljubljani. To so vsekakor lepi uspehi pedagogov, žal pa je nekaj Romov, ki so izstopili iz 3., 4. in celo iz 2. razreda; ti se niso in se verjetno nikoli ne bodo zaposlili.

Konec lanskega šolskega leta je šolo zapustilo 21 učencev, ki bodo verjetno do konca leta vsi dobili zaposlitev. Največ se zaposlujejo v Iskri, Beti, IMV, Beltu, Viatorju. „Do sedaj z zaposlovanjem naših učencev nismo imeli težav; v 7. in 8. razredu imajo obvezno 14-dnevno prakso, nasploh pa so učenci, ki končajo 8. razred, ročno zelo spretni, saj posvečamo tehničnim predmetom veliko pozornost,“ je povedala ravnateljica.

Premalo denarja za KS

Združeno delo ne izpolnjuje svojih obveznosti do KS

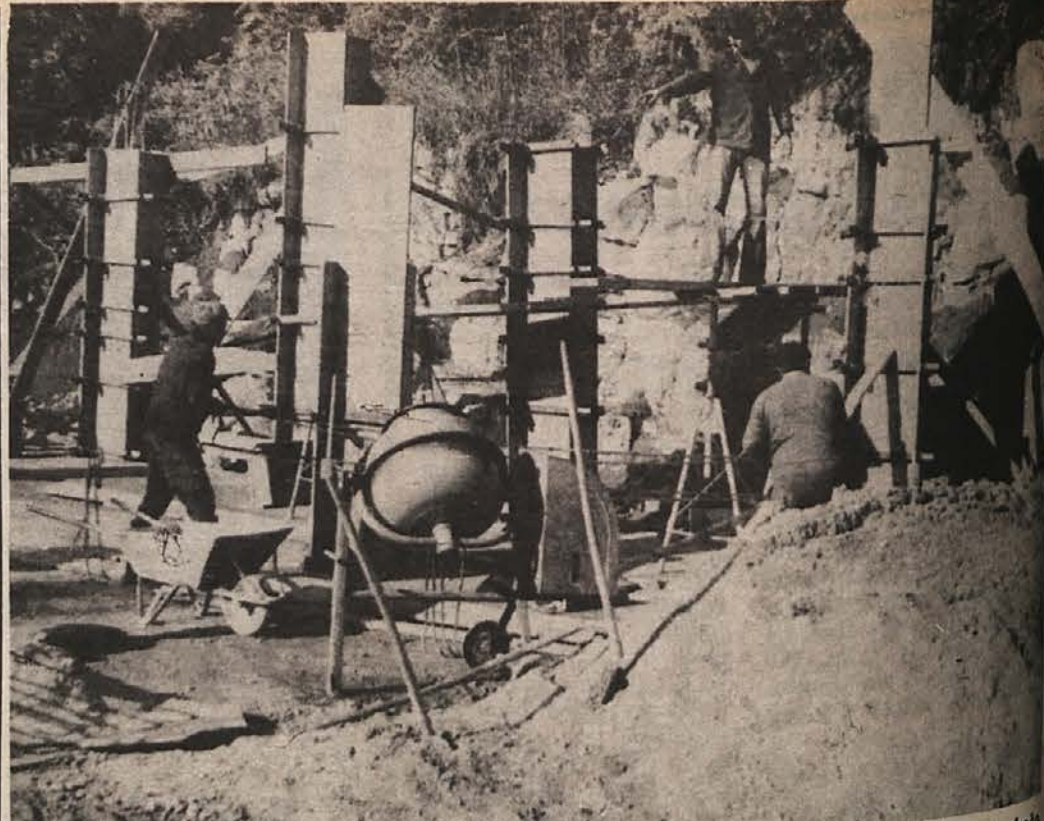
V črnomaljski občini je podpisalo samoupravni sporazum o sofinanciranju krajevnih skupnosti 71 odst. zaposlenih. Kljub temu se je do začetka septembra nabralo le dobrih 300 tisočakov, kar je komaj 30 odst. planiranega zneska. To velja za sredstva, ki se zbirajo iz združenega dela, medtem ko sredstva iz proračuna (milijon dinarjev) vsak mesec razdeljujejo KS.

O koristnosti in potrebnosti take šole poleg vsega drugega govori tudi dejstvo, da v vseh letih obstoja posebne OŠ njeni učenci niso storili nobenih večjih vzgojnih prekrškov ali prestopkov.

A. BARTELJ

ZBOR BORCEV BELOKRANJSKEGA ODREDA

V počastitev 35-letnice ustanovitve Belokranjskega odreda bo v nedeljo, 30. oktobra, ob 9. uri pred hotelom Smuk v Semiču zbor borcev tega odreda. Borci se bodo ob 10. uri udeležili proslave ob odkritju spominskega obeležja v Vavpči vasi, kjer je bila 1937 partijska konferenca. Odbor vabi borce Belokranjskega odreda, naj se tako kot vsako leto v čim večjem številu udeleže zbora.

LOVCI GRADIJO KOČO — Ob gorjanski cesti nad Jugorjem si suhorski lovci gradijo svojo kočo. Lovska družina Suhor šteje 50 članov, ki bodo vsa dela pri gradnji opravili sami. Računajo, da bo koča zgrajena čez dve leti.

Kmalu novo kulturno središče

Drugo leto naj bi metliški dom Partizana preuredili v kulturni dom — Brez pomoči republiške kulturne skupnosti ne bo šlo — Tudi na Suhorju in v Gradcu

Največ pozornosti v srednjeročnem planu za obdobje 1976 — 1980 je metliška kulturna skupnost namenila preureditvi Partizanovega doma v Metliki v kulturni dom, sanaciji kulturnega doma na Suhorju ter adaptaciji kulturnega doma v Gradcu; poleg tega so v načrtu nekatera nujna vzdrževalna dela v metliškem gradu, kjer domuje Belokranjski muzej.

Seveda brez pomoči republiške kulturne skupnosti tega ne bi bilo mogoče opraviti. Metliki poudarjajo, da je Slovenije pokazala veliko mevanja za njihove težave, so z njeno pomočjo uredili nove prostore za ljudsko kni-

Za lepomesto

Milan Hudorovac že celih 18 let skrbi, da je Metlika urejena, čisto in tudi na pogled prijetno mesto. Toliko časa je namreč zaposlen kot delavec najprej komunalnega podjetja, sedaj pa komunalnega gospodarstva v sklopu TGP. Hudorovac je vodja 4-članske skupine, ki ima na skrbi to delo.

„V našo obveznost sodi: urejanje mestnih parkov in zelenic, čiščenje mestnih ulic, odvoz smeti, skrb za kanalizacijo in podobna dela,“ je povedal Hudorovac, ki meni, da so za vse to štirje ljudje premalo. „V prejšnjih letih nas je bilo šest, sedaj pa so to število skrčili, ker menda občina, ki nas plača, nima dovolj denarja.“

Skupina mora vsak dan pametno razporediti delo, da zmore vse, saj se ne more posvetiti le enemu opravilu. Tako se zgodi, da isti dan delavci obrezujejo vrtnice v parkih, odvažajo smeti, krpajo luknje na ulicah in popravljajo zamašeno kanalizacijo

Prihodnje leto, ko bo po načrtih dom Partizana preurejen v kulturni dom, naj bi občina končno dobila kulturno središče. Na metliški kulturni skupnosti poudarjajo, da je kulturno življenje v občini precej zamrlo tudi zato, ker ni ustreznega prostora, kjer bi se lahko razvijalo. Dvorana v domu Partizana je dejansko neuporabna za razne nastope; Slovenski oktet, ki je v Metliki vedno zelo prisrčno sprejet, v taki dvorani noče več nastopati.

Preurejena dvorana, v kateri bo 190 sedežev, bo služila za kino predstave, ki jih sedaj v Metliki ni že več kot leto dni, za gledališče in koncerte. Urediti nameravajo garderobe, čakalnico, sanitarije, v prvem nadstropju pa naj bi bili klubski prostori, v katerih bodo lahko vadila razna amaterska društva, na razpolago pa bodo tudi za sestanke itd.

Preureditev bo stala okoli 6,5 milijona dinarjev; od tega bo kulturna skupnost Slovenije prispevala 35 odst., ostali denar pa bodo zbrali iz prispevka delovnih organizacij, samoprispevka, občinskega proračuna, prispevali bosta metliški TKS in kulturna skupnost. Idejni načrti za preureditev doma Partizana so že narejeni, v izdelavi je gradbeno dokumentacija.

Zagotovljen je tudi del sredstev za adaptacijo kulturnega doma v Gradcu, ki bo stala okoli 1,65 milijona dinarjev.

VPISOVANJE NOVIH ČLANOV

Do konca oktobra metliška kulturna skupina vpisuje nove člane. Vsi, ki so stari več kot 15 let, se lahko prijavijo do nedelje, 17. do 19. ure v domu Partizana, sicer pa pri Janku ali Marjanu Vidicu.

PRIPRAVE NA VOLILNE KONFERENCE ZK

V sredo, 5. oktobra, bila v Metliki seja komisije OK ZKS. Govor je bil o vsebinskih in kadrovskih pravicah na volilne konferen- ZK. Komite je podpr MS šče, ki ga je sprejel MS za Dolenjsko, ki se zavzema za eno temeljno banko štiri dolenjskih občin, v taki organiziranosti ništva vidijo tudi uspešnih programov. Beseda tekla še o programu aktivnosti komunistov v pri uresničevanju 30. seje predsedstva centra nega komiteja ZK ter obravnavi Kardeljeve ve o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja v vseh benopolitičnih organizacij in okoljih.

SPREHOD PO METLIKI

KAŽE, DA FOTO-KINO KLUB FOKUS še miga. Klub dela pri mladinskem klubu, njegovo dejavnost pa je, žal, čutili le po menjavanju slik v vitrini pri bifeju. Malo več dejavnosti ne bi škodilo, sicer pa dela klub do pičice toliko, kolikor ima podpore v ožji družbeni skupnosti.

IVICA ŠERFEZI, LJUPKA DIMITROVSKA IN NOVI FOSILI so nastopili prejšnji teden v domu Partizana, kjer se je tlo gledalcev, predvsem mladih. Pokazalo se je, da manjka tovrstnih prireditev, ki si jih ljudje še kako želijo. Niti drage vstopnice ne odvrnejo zabave željnih ljudi.

DOKAJ NENAVADEN DOGODEK se je odigral nad Bojico. Kra-

guj, ki je lovil goloba, se je v lovski strasti zaletel v sipo Mehan- čeve gostilne in jo razbil. Skozi gostilne pa bo dal požar, gulja nagatiti za okras gostilne sobe.

GOSTILNIČAR GABRE BALVINAC je dal asfaltirati dvorano začetil pa je tudi parkirne prostore. Ako bi se odvadil svoje nočne prepevanja in kričanja po cesti, bil njegov lokal še bolj prijeten.

OBCINSKA KONFERENCA ZSMS bo pričela v kratkem informatorja o delu in problemih mladih. Finančno jim bodo reklam pomagale domače delovne organizacije, ki so imele vedno sluh za podobne spodbude.

DA BO PŠENICA DOBRO OBRODILA — Ta teden so v Beli krajini začeli sejati pšenico. Skrbni gospodarji so pred setvijo dobro pognojili zemljo, tako kot vedno naredijo Geltarjevi iz Črnomlja.

ČRNO MALJSKI DROBIR

TABORNIŠTVO JE OŽIVELO — Razen v Semiču taborniška organizacija v zadnjih dveh letih v občini sploh ni delala. Pred kratkim se je za oživetje tabornišstva zavzela OK ZSMS. Med mladimi je za tabornišvo veliko zanimanja, saj je anketa pokazala, da je dvesto mladih fantov in deklet pripravljeno delati v tej organizaciji. Dvajset se jih že usposablja za vodnike.

ZANIMANJE ZA GLASBENO ABONMA — Za letošnji glasbeni abonma so prodali 240 vstopnic, kar je za Belo krajino zelo veliko. Se po prvem koncertu se sindikati zanimajo za vstopnice za ostale štiri glasbene prireditve; vstopnice za posamezne koncerte bodo v prosti prodaji znatno dražje. Naslednji nastop bo 14. novembra, ko bo imel koncert Slovenski oktet. To bo eden zadnjih nastopov znanega ansambla v tej sestavi.

KINO SE ŠEPA — S kinom je bilo v zadnjem času precej težav; zaradi nerentabilnosti so predstave za nekaj časa celo ukinili. Tudi po ponovni uvedbi ni dosti boljše. Nedeljske predstave so rentabilne, med tednom pa še vedno ni dovolj gledalcev. Poslej bosta ob nedeljah dve predstavi, ob 17. in 20. uri, ob

torkih in četrtdkih pa ob 17. uri. Če bo film komercialen, bosta tudi med tednom po dve predstavi.

LIPA ZELENELA JE — Lipa je za Slovence tako rekoč sveto drevo, kot za Kanadčane javor ali Nemce hrast. V Črnomlju je oznaka za ulico Pod lipo nabita na star tram. Morda pa je to edini ostanek lipe, ki so jo dodobra oskubli čaja željni meščani.

TRETJI BELOKRANJSKI RALLY

AMD Bela krajina iz Črnomlja pripravlja za soboto, 22. oktobra, za člane AMD tretji belokranjski rally „po poteh borbe za svobodo“. Prijave sprejema AMD Bela krajina, Kolodvorska 56a, Črnomelj, do 18. oktobra.

PETER GUŠTIN, NOVI ČLAN IZVRŠNEGA SVETA

Na zadnji seji vseh zborov skupščine občine Črnomelj so načelnika geodetske uprave Janeza Totra razrešili članstva v črnomaljskem izvršnem svetu. Za novega člana IS so izvolili Petra Guština, direktorja črnomaljskega tozda Cestnega podjetja.

DRUŠTVO BI RADO ČLANARINO

Društvo upokojencev Črnomelj prosi vse tiste svoje člane, ki še niso poravnali članarine za letošnje leto in prejšnja leta, da to store čimprej, saj gre leto proti koncu in bi radi zaključili finančno poslovanje za 1977. Člani društva naj pošljejo tudi svoje predloge za izlete v prihodnjem letu; navedejo naj kraje, ki bi jih radi obiskali. Komisija za izlete bo pregledala vse predloge in izbrala najboljše.

A. B.

A. B.

A. B.

Delavci naj ocenijo rešitve

Uprave o uresničevanju zakona o združenem delu potekajo še v preozkih krogih — Na razpravi v Kočevju sodeloval tudi sekretar MS ZK Ljubljana Marjan Jelen

Čeprav ne znam kuhati, znam presoditi, če je neka jed dobra ali ne, je dejal med zadnjo razpravo na skupni seji občinskega sveta ZK Kočevje in predsedstva občinskega sveta Zveze delavcev Ivan Bradač, sekretar aktiva neposrednih proizvajalcev. Ono je razložil svojo misel, da bodo delavci znali presoditi, če so samoupravni akti dobri, pa čeprav se ne razumejo dobro na razpravi. Na seji so namreč razpravljali o uresničevanju zakona o združenem delu v delovnih organizacijah.

Ugotovitev je, da je po- na, Melamin, Zdravstveni dom, Zidar, drugod bolj ali manj zaostaja, najslabše pa je v delovnih orga-

SOLARJI V LIKOVNEM SALONU — Za praznik občine Kočevje bilo več kulturnih prireditev. Med drugim so se predstavili s likovnimi deli tudi učenci osnovne šole Kočevje. (Foto: ...)

Srečen otrok v zdravem okolju

Starejši in mlajši so člani iste družbe, zato so težave enih tudi težave drugih — S srečanja ob tednu otroka

Če mladi si želimo več igršč za otroke, pa tudi starejši, je med drugim povedala učnica osnovne šole Kočevje, na nedavnem srečanju predstavnikov pionirske in mladinske organizacije osnovne šole družbenopolitičnih organizacij. Srečanje je bilo organizirano v okviru tedna otroka.

(zastopnike pionirjev in mladine) v hišni svet, kot so to že storili v enem izmed kočevskih stanovanjskih blokov. Ob zaključku so se dogovorili, da bodo o teh in drugih vprašanih učenci v okviru svojih organizacij še razpravljali in o svojih predlogih (tudi na primer o organizaciji letošnjega dedka Mraza) obvestili družbenopolitične, pa tudi delovne organizacije.

J. PRIMC

Za 80-letnico nova RTP

Stroji potrebujejo dobro elektriko

Novo razdelilno transformatorsko postajo (RTP) 110/20 kV so odprli 1. oktobra v Kočevju. Na tej svečanosti sta spregovorila direktor skupnosti tozdog Elektro Peter Kozina in predsednik izvršnega sveta občine Kočevje Alojz Petek. Predsednik delavskega sveta skupnosti tozdog Elektro Miha Štebej je nato predal ključ RTP predsedniku delavskega sveta tozdog Elektro Kočevje, Stanetu Gašperiču. Vrvice na vohu v RTP je prerezal pred-

sednik občinske skupščine Kočevje Savo Vovk in tako predal objekt v obratovanje. Urejanje in posodabljanje električnega omrežja ter gradnja RTP je veljalo okoli 54 milijonov. Največ denarja za te investicije, in sicer 25 milijonov, je prispevala skupnost tozdog Elektro, med njimi pa največ (19 milijonov) tozdog Kočevje. Manjši del (2 milijona) so prispevale v obliki sofinanciranja še delovne organizacije v območju občin Kočevje in Ribnica, ki razen teh sredstev tudi že redno prispevajo za razvoj energetske. Investicije na področju elektrifikacije tega območja še niso zaključene, saj bo predvidoma že v prihodnjem letu zgrajen nov daljnovod do Kočevja iz ljubljanske smeri, predelati je treba še nekatere transformatorske postaje, povezati to omrežje s hrvatskim in opraviti še nekatera druga dela in tudi pomembne investicije. O vsem tem je na otvoritvi RTP spregovoril direktor skupnosti tozdog Elektro Peter Kozina, ki je ob tej priložnosti poudaril, da prav letos poteka 80 let, odkar je v Kočevju prvič posvetila električna luč, in da je otvoritev RTP najlepša počastitev te obletnice.

J. PRIMC

Drobne iz Kočevja

POPUST ZA PRAZNIK — Trgovine so bile polne kupačev, takoj ko so se začeli za občinski praznik prodajati televizorji, elektronske igrače in druge predmete, ki so bili na primer za televizorje. Organizatorji imajo dosti denarja, ki ga bodo kupujejo na posojilo.

ZBIRAJMO PAPIR — Nabiranje starega odpadnega papirja se je zopet začelo, čim se je pričel šolski pouk. Nabiralci iz osnovne šole so redni in marljivi. Za to akcijo skrbi mentorica Anita Zupan. Solarji nabirajo vsak dan, razen tega pa organizira občasno nabiranje tudi občinski odbor Rdečega križa. Občani pripravljajo papir, ko se vam ga bo nabralo dovolj, pa sporočite v šolo!

IZLETNIKI PRIHAJAJO — Pretekli mesec je bilo v Kočevju veliko skupin izletnikov iz raznih krajev Slovenije in drugih republik. Naše mesto so obiskali tudi člani aktiva ZB Novoteks iz Novega mesta. Ogle-dali so si mesto, pokrajinski muzej, mlekarino in sirarno, kjer so jim pokazali potek proizvodnje sira „gavda“.

SLANA UNICUJE — Slana je naredila po vrstih v mestu in okolici veliko škode. Najbolj je bil prizadet fižol, ker ni še povsem dozorel.

SADJE BOGATO OBRODIL — Sadje je letos v naši dolini dobro obrodilo. Nekateri se bojijo slane in pozebe, zato so pričeli zgodaj obrirati. Zanimivo je, da vsi ugotavljajo, da letos sadje ni črveno.

PREGOVOR — „Če na Mihaelovo veter zaveje, mrzla bo zima, s snegom do veje“, pravi ljudska modrost. Na Mihaela je bilo obilo vetra. Drugi pregovor pa veli: „V oktobru burja, mraz, v januarju sončen čas.“

medved odgovarja

Če mame sklepaš, da je v preveč nepismenih? — Ti je kdo umrl, da si videti tako pretresen? — Ne, le z avtom sem se peljal skozi Ribnico in sem padel v luknje, ki so ostale za tistimi, ki so prekopavali cesto ...

KOČEVJSKE NOVICE

13. oktobra 1977

Zakaj več Janezu?

Razprava v ribniškem Inlesu med nedavnim obiskom republiških predstavnikov je pokazala, da je v tem kolektivu (in zelo verjetno tudi v mnogih drugih) še precej nejasnosti glede uresničevanja nekaterih določil zakona o združenem delu.

Med drugim je bilo v razpravi večkrat poudarjeno, da bo v praksi težko uveljaviti nagrajevanje po delu, „saj vsak z zavistjo gleda, če kdo na podobnem delovnem mestu in z enako kvalifikacijo zasluži v enem tozdu 300 din na mesec več kot v drugem. Člani naših kolektivov lažje prenašajo, če so vsi revni, kot da bi dobil kdo z isto kvalifikacijo več.“

Seveda tako mnenje ni v skladu z zakonom o združenem delu, ki v 126. členu med drugim pravi: „Osebnih dohodkov delavca se določa tako, da ustreza rezultatom njegovega dela in njegovemu prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi ...“ To pomeni, da je osebni dohodek za enako kvalifikacijo ne le lahko različen, ampak bi celo moral biti različen. Večji osebni dohodek naj dobi v okviru tozda tisti, ki več in bolje dela; v primerjanju med tozdi pa spet delavci tistega tozda, ki bolje gospodarijo.

Seveda pa je res, da je treba pri nagrajevanju po delu upoštevati še nekatera druga, bolj ali manj pomembna merila, kot so minulo delo, bolj ali manj enakopraven start v vseh tozdi, solidarnost itd., na kar so v Inlesu pravilno opozorili.

J. PRIMC

Več jih je kršilo dogovore

V prvem polletju so izplačevali za osebne dohodke več, kot bi lahko glede na dogovore

V spodbudnih rezultatih gospodarjenja v ribniški občini v prvem polletju letos smo že poročali. Če na kratko ponovimo, gre za 44 odstotkov večji celotni prihodek kot v istem obdobju lani, za 78 odstotkov večji dohodek in za 42 odstotkov večji čisti dohodek, izguba pa se je kar za 89 odstotkov zmanjšala.

Vse te uspehe pa so spremljale tudi slabosti. Tako je delež skupnega dohodka za skupne in splošne družbene potrebe naraščal občutno hitreje kot delež, ki ostaja organizacijam združenega dela. Zaradi tega se je spremenilo tudi delitveno razmerje skupnega dohodka, ki je lanskih 28,3 : 71,1 odstotka v korist OZD padlo na 29,5 : 70,5 odstotka. V denarju pa to pomeni, da je šlo za skupne in splošne družbene potrebe ter ostale namene v prvem polletju lani 27.518.000 din, letos pa že 39.240.000 din.

Razen tega več delovnih organizacij ni upoštevalo z resolucijo in drugimi dokumenti dogovorjenih razmerij. Tako bi morala sredstva za osebne dohodke naraščati za 10 odstotkov počasneje kot doseženi dohodek. Ta razmerja ob polletju niso bila v skladu z resolucijo. Izmed 17 delovnih organizacij so v treh hitreje naraščala sredstva za osebne dohodke in skupno porabo kot skupni dohodek (Donit, Riko, Inles-tozd stavbno pohištvo Ribnica). Nadalje devet delovnih organizacij pri razporejanju sredstev za osebne dohodke ni upoštevalo določil samoupravnih sporazumov. Dosežena akumulacija pa je bolj zaostajala za načrtovano, kot so zaostajali osebni dohodki za načrtovanimi, kar v 12 delovnih organizacijah. Med

temi prekoračiteli je tudi Inlesov tozd Trgovina, ki je letos edini izkazal izgubo.

Vse te ugotovitve povedo, da bo treba v prihodnje posvečati večjo pozornost izvajanju skupno sprejetih resolucij, dogovorov, smernic in seveda občinskega načrta. kdor ne spoštuje sprejetih obveznosti in dogovorov, se ne obnaša niti tovariško, niti pošteno, niti stabilizacijsko. J. PRIMC

POLHARSKE NOČI

Tradicionalni lov na polhe je tudi letos mnoge stare in mlade Ribničane zabil v gozdove. Pasti so pripravljali že od poletja, ko so že manj ali bolj zanesljivo napovedovali, da bo letos uspešen poljski lov. Konec septembra in v oktobru pa se je začelo zares. Na Grmadi so že dvakrat organizirali polharsko noč. Tudi kočje po gozdovih in drugi planinski domovi so bile polni polharjev, nekateri pa so noč prebili kar v gozdu. Slednje je drugo soboto, ko je bil dovoljen lov, presenetilo slabo vreme medtem ko so se tisti v kočah znašli, saj ni manjkalo dobre pijače in jedcače.

SPORAZUM O DIVJADI

Pripravljen je samoupravni sporazum o gojitvi divjadi na območju zahodne Dolenjske (razen območja občine Grosuplje), ki obsega določila o površinah za stanišča in prehrano divjadi, o povračilu škode, povzročene od divjadi (na ljudeh in poljščinah), o načinu ugotavljanja škode na poljščinah in odstrelu divjadi. Podpisniki sporazuma bodo lovske organizacije, občinske skupščine, kmetijske in gozdne delovne organizacije in zemljiške skupnosti občin. O tem sporazumu bo v kratkem razpravljala in odločala tudi občinska skupščina Ribnica.

Za stanovanja

Tudi delavcem v družbenih službah in pri zasebnih delodajalcih, ki si sami ne morejo kupiti ali zgraditi stanovanj, je treba postopno zagotoviti primerna stanovanja. Za to pa je najprej potreben denar. Občinska skupščina Ribnica bo zato predvidoma že na prihodnji seji sprejela odlok o določitvi najnižjega odstotka sredstev za razširjeno reprodukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, katerega osnutek določa, da bodo tudi tisti, ki uporabljajo dopolnilno delo drugih, in tiste organizacije, ki niso podpisale samoupravnega sporazuma o najnižjem odstotku izločanja sredstev, prispevale najmanj po 6 odstotkov za stanovanjske namene.

NEVARNO KRIZIŠČE — Na tem križišču v Sodražici se je doslej zgodilo še precej prometnih nesreč. Križišče ni pregledno, razen tega pa iz smeri Loškega potoka ni več znaka „Stop“, ker ga je menda podrl neki tovornjak. Na zgradbi na desni strani fotografije se še lepo vidijo nosilci, na katerih je bil pritrjen. (Foto: M. Glavonjič)

Ribniški zobotrebci

SEJMI ŠE KAR USPEŠNI — Kmetijska zadruga Ribnica je letos nekajkrat organizirala prodajanje živine po krajevnih skupnostih. Pred kratkim je bil tak sejem v Ortneku, kjer so prodajali krave in telice kupcem iz Hrvatske. Živino so prignali kmetje z območja Gregorije in Poljan. Sejem je še kar uspel, čeprav ni bila prodana vsa prignana živina.

nica. V njem bo objavljenih več prispevkov o življenju in delu mladine v občini.

GREMO V KINO — V kinu doma JLA v Ribnici bodo v prihodnjih dneh predvajali naslednje filme: danes, 13. oktobra, „In na koncu ne ostane nihče“; 15. in 16. oktobra „Spalni vagon“; 19. in 20. oktober „Naglo sodišče“. Matineja: 15. in 16. oktobra „Zaljubljeni bolničar.“

NOVA ORGANIZACIJA — Težave v delu mladine na območju občine so bile tudi zato, ker ni bilo v vseh krajevnih skupnostih osnovnih organizacij ZSM. Pred kratkim so ustanovili organizacijo tudi v KS Velike Poljane. Zdaj nima organizacije ZSM le še KS Sv. Gregor.

CESTO GRADE — Cesto od Sodražice proti Podklancu, ki vodi naprej proti Notranjski, posodablja jo. Na odseku od Sodražice do Zimarič je v glavnem že razširjena, zdaj pa jo širijo še naprej proti Podklancu. Zaradi razgibanega zemljišča je delo bolj zapleteno, saj je treba urediti razen širšega cestišča tudi več propustov.

SPET KROŠNJAR — Te dni bo izšla nova številka „Krošnjarija“, glasila občinske organizacije ZSM Rib-

HUMORISTKA V RIBNICI — V sklopu prireditev ob dnevu artilerije, 7. oktobra, je bil v domu JLA Ribnica zabavno-družabni večer, na katerem je nastopila tudi znana zagrebška humoristka Nela Erzišnik, ki je čestitala k prazniku „vsem artilercem in artilerkam“ in nato kar okoli tričetrt ure zabavala poslušalce. (Foto: Primc)

»Dolenjski list« v vsako družino

PLESALCE VABIJO

Temeljna kulturna skupnost Kočevje zbira prijave za plesalce v folklorni skupini, ki jo vodi Cveto Križ. Vabljeni so predvsem mladinci in mladinke, stari od 16 do 25 let, ki imajo veselje in smisel za ples in se žele učiti ljudskih plesov. Prijavijo se lahko vsak dan od 10. do 12. ure v pisarni TKS v Seškovi ulici ali na telefonsko številko 86-313.

J. P.

medved odgovarja

— Ti je kdo umrl, da si videti tako pretresen? — Ne, le z avtom sem se peljal skozi Ribnico in sem padel v luknje, ki so ostale za tistimi, ki so prekopavali cesto ...

REŠET

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

ANA PELKO

iz Obrha

V času njene težke dolgoletne bolezni so jo obiskovali mnogi prijatelji, še več pozornosti pa so izkazali njej in nam, ko smo se od nje poslovili. Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč, vsem darovalcem vencev in cvetja, sorodnikom in prijateljem za spremstvo na zadnji poti, župniku za lepe, v srce segajoče besede, vsem štirim duhovnikom za pogrebni obred, vsem, ki ste nam ustno ali pisмено izrekli tople besede sožalja.

Zalujoči: mož Alojzij, hčerke in sinovi z družinami

V SPOMIN

15. oktobra bo minilo žalostnih 10 let, odkar nas je nepričakovano mnogo prezgodaj zapustil naš dragi in dobri mož, oče in brat

ALOJZ CEMIČ

šofer s Hriba 5 pri Vinici

Kruta usoda te je iztrgala iz naše sredine. Težko se je živeti v to, da te ni več med nami. Tih in pust je dom brez tebe, odšel si, bolečina pa je ostala. Radi bi ti povedali, da te ne bomo nikoli pozabili, da še vedno živiš naprej z nami in da smo mi vedno s teboj. Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Tvoji: žena Marija, sinova Alojz in Drago, hčerki Milena in Cvetka

ZAHVALA

Komaj v 24. letu starosti nas je za vedno zapustil naš sin, brat in stric

JANEZ JAKOFČIČ

iz Gribelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki so nam izrazili sožalje v tem težkem trenutku, poklonili cvetje in pokojnika pospremili na zadnji poti. Se posebno se zahvaljujemo gradbenemu podjetju Beograd Črnomelj - TOZD Komunalna, mladinskemu aktivu iz Gribelj, Cerkevščak in Krasinca, tihniku Črnomelj, duhovnikom za opravljeni obred, Gradbeni pomožni šoli iz Ljubljane in vsem ostalim, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Zalujoči: oče, mati, sestra Mimica z družino, bratje Tone, Lojze in Jože z družinami, brat Matija in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti našega ljubega moža in očeta

MAKSA JURMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so z nami sočustvovali, darovali toliko lepega cvetja, ustno in pisмено izrazili sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo govorniku ing. Janku Gladku za poslovljene besede pokojniku, kakor tudi župniku za izrečene besede. Posebna zahvala za vso pomoč in tolažbo kolektivnu mehanskega obrata TAM - TOZD BELT Črnomelj.

Žena Anica, sinova Branko in Sandi

Črnomelj, dne 10. oktobra 1977

ZAHVALA

vsem, ki so nam ob prerani izgubi naše ljubice žene, mamice in hčerke

SLAVICE KAVČIČ

iz Orehovca 37 c, Kostanjevica

stali ob strani v težkih dneh žalosti, nam izrazili sožalje, obsuli grob z mnogimi vencami in jo pospremili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Jože z otrokoma Jožkom in Ladkom, mama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljene mame

JULKE HOČEVAR

Pekove mame iz Krmelja

bi se radi zahvalili vsem, ki so nepozabni pokojnici skušali ohraniti življenje, sočustvovali z nami, darovali toliko lepega cvetja in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem KPD Dob in osnovne šole s tem pevcom za žalostinke in govorniku za poslovljene besede. Najlepša hvala za tolažbo in pomoč bližnjim sosedom in teti Mojilovičevi iz Mokronoga.

V globoki žalosti: sin Zvone in hčerka Milena por. Papež z družinami v imenu vsega sorodstva

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. 10. do 9. 10. 1977 so v brežiški porodnišnici rodile: Ljubica Magdič iz Sav. Marofa - Ivica, Ivanka Milošinič iz Senkovec - Nikolino, Darinka Štojščič iz Samobora - Darjo, Verica Merkl iz Vukovega sela - Igorja, Jadranka Zorko iz Kopra - Janjo, Nevenka Vlašiček iz Male Gorice - Miljano, Vesna Najvirt iz Brežic - Elizabeto, Marija Zofič iz Cirmika - Biserko,

Djurdja Čavlovič iz Male Jazbine - Liljano, Majda Lisec iz Ledine - Marjano, Marica Matkovič iz Ponikev - Darka, Marica Vrbancič iz Bistrca - Krešimirja, Biserka Sufaj iz Male Jazbine - Anito, Anica Vogrinc iz Bojsnega - deklico, Snežana Jevtič iz Brežic - Igorja, Barica Vitovski iz Podvna - dečka, Ana Omerzu iz Rožnega - Ivana, Štefica Borošak iz Radakova - deklico, Slavica Jandrečič iz Samobora - dečka, Silva Zupančič iz Bušeče vasi - Izidorja in Terezija Seničar iz Mrčnih sel - dečka. CESTITAMO!

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 14. OKTOBRA: 15.00 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.10 Krížem kražem (Lj) - 17.20 Morda vas zanima: Slavko Pregl, barvna oddaja (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Tuja folklor: Folklorja z otoka Bali (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Narodni parki, barvna oddaja (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 N. Cripp: Družinske vezi, barvna nadaljevalka (Lj) - 20.50 Propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Razgledi: Ugasnite cigareto, barvna oddaja (Lj) - 21.25 Propagandna oddaja (Lj) - 21.30 Policijske zgodbe, serijski film (Lj) - 22.20 TV Dnevnik

SOBOTA, 15. OKTOBRA: 8.00 A. Ingolič: Udarina brigada, barvna oddaja (Lj) - 8.15 Modri plašček, otroška serija TV Zagreb (Lj) - 8.45 Morda vas zanima: Slavko Pregl, barvna oddaja (Lj) - 9.15 Dogodivščine morskoga konjička, barvna serija TV Zagreb (Lj) - 9.30 Človek in duševna stiska, I. del (Lj) - 9.50 Po sledeh napredka, barvna oddaja (Lj) - 10.20 Dokumentarna oddaja (Lj) - ...N. Cripp: Družinske vezi, barvna nadaljevalka (Lj) - 14.25 Nogomet Sarajevo: Vojvodina, prenos (Sa) - v odmoru Propagandna oddaja - 16.20 Rokomet Jugoslavija: ČSSR, prenos (Lj) - 17.45 TV Obzornik (Lj) - 18.00 Huckleberry Finn, barvni film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Lolita, barvni film (Lj) - 21.50 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 22.00 TV Dnevnik (Lj) - 22.15 Propagandna oddaja (Lj) - 22.25 Filmski pregled s SP v ritmični gimnastici v Baslu (Bgd II) - 22.40 625 (Lj)

NEDELJA, 16. OKTOBRA: 8.20 Poročila (Lj) - 8.25 Za nedeljsko dobro jutro: Festival MPZ Celje 77, barv. odd. (Lj) - 9.35 S. Karanović: Na vrat na nos, barvna nadalj. TV Bgd (Lj) - 10.25 Poletje na otoku Mirabelle, barvna serija (Lj) - 10.55 Karino, barvna nadaljevalka (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Kmetijska oddaja (Bgd) - 12.15 Poročila (do 12.20 (Lj) - Nedeljsko popoldne: Krížem kražem - Življenje lisice, barvni film - Okrogli svet - 16.15 Rokomet Jugoslavija: ZRN, prenos (za JRT II) (Lj) - 17.30 Poročila (Lj) - 17.35 Moda za vas (Lj) - 17.45 Ovcár, barvni film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 I. Ivanec: Nikola Tesla, barvna nadaljevalka TV Zg (Lj) - 21.03 Propagandna oddaja (Lj) - 21.05 500 let Krškega (Lj) - 21.25 Mesto v cvetju, barvna dokumentarna oddaja (Lj) - 21.55 TV Dnevnik (Lj) - 22.10 Reportaža z nogometne tekme Rijeka: Hajduk (Zg) - 22.40 Športni pregled (do 23.15) (Zg)

PONEDELJEK, 17. OKTOBRA: 15.05 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.00 TV v šoli (do 16.15) (Sa) - 17.15 Vrtec na obisku: Halo, tu

reševalci, barvna oddaja (Lj) - 17.25 Zakoni divjine, barvna serija (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Človek in duševna stiska, barvna oddaja (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Dogovorili smo se (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Titograd) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 M. Buljan: Dolgo potovanje v Belo, barvna drama TV Zgb (Lj) - 21.28 Propagandna oddaja (Lj) - 21.30 Kulturne diagonale (Lj) - 22.20 TV Dnevnik (Lj)

TOREK, 18. OKTOBRA: 14.30 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 16.05 Šolska TV: Projekcija geografskih kart (do 16.25) (Lj) - 17.10 Dogodivščine morskoga konjička, barvna serija TV Zagreb (Lj) - 17.25 Črna puščica, barvna oddaja (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Muppet show, barvna oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Jugoslovanska trimska televizija (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Oči kritike (Lj) - 20.30 Propagandna oddaja (Lj) - 20.35 G. Flaubert: Gospa Bovary, barvna nadaljevalka (Lj) - 21.28 Propagandna oddaja (Lj) - 21.30 Obrazi jazza, barvna oddaja (Lj) - 22.00 TV Dnevnik (Lj)

SREDA, 19. OKTOBRA: 17.25 A. Ingolič: Udarina brigada (Lj) - 17.40 Zakladi britanskega muzeja, barvna serija (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Spekter, barvna oddaja (Lj) - 18.50 Mozaik (Lj) - 18.55 Flauta, glasbena oddaja (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Jaz, Petko, barvni film (Lj) - 21.45 Propagandna oddaja (Lj) - 21.50 Včeraj, danes.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 29. septembra do 5. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Pavla Plut iz Črnomlja - Petro, Anica Topolovec z Vrha - Sabino, Veronika Šiško z Rake - Sebastjana, Anka Marolt iz Štefana - Bojana, Zdenka Kastelic iz Deskove vasi - Katarino, Barbara Zupan z Gornjega Podboršta - Martino, Kristina Simončič z Brezja - Aleša, Marija Šiško iz Rebrji - Jožico, Anica Cadonič iz Zilj - Tanjo, Rozalija Gačnik iz Mirne peči - Jolando, Ljudmila Škrinar iz Drage - Janjo, Marija Draganjac iz Kota - Jasmino, Marija Blažič iz Jezera - Brigito, Anamarija Kranjc iz Krškega - Urško, Mojca Bec iz Birčne vasi - Barbaro, Vida Radej iz Sremiča - Matejo, Ana Božič iz Smolenje vasi - Uroša, Jožefa Smrke iz Hrastja - Franca, Dragica Narat iz Šentjerneja - deklico, Zvonka Gelb iz Krškega - deklico, Ivanka Weiss iz Radovlje - deklico, Sonja Filip iz Regereče vasi - dečka, Ana Zupančič iz Smolenje vasi - dečka, Fanika Krnc iz Osrečja - dečka, Ivanka Medvedšek iz Brežic - dečka in Franciška Tomažin z Rake - dečka. - CESTITAMO!

19

Samo za tega sem izvedel, ki dovoljuje mladini nezpogojno ljubezen. Velika večina meni, da je treba slovenskih duhovnov pa beseduje slišati in je nje namen svetotajstvo zakona, ali ne zavede v sramoto in težak greh. Ljubezen je treba prepovedovati ljudem, katerim nekatere koli okolnosti ne dopuščajo, da bi se izognili raznega spola se morajo zabraniti sami na samotni, v temini, pri obilni pijači itd. Ljubezen je pametnih roditeljev. Naj se shajajo in razgovarjajo v njihovi hiši, najbolje, če vpričo in po belem dnevu. Vsa razumen in razborit človek bo pritrtil takemu govoru.

Med svatovskimi pesmimi sem slišal eno, ki dokazuje, da tudi prostemu ljudstvu ni neznan pojem o čisti ljubezni. V njih se hvali samski stan ker samce vse za ljubo ima. Ljubi in ljuba ne skrivata ljubezni, ali se pomenkovata zmerom spodobno in vpričo vseh ljudi, ne pa skrivaj in na samem in sicer zato ne, da se ne bi moglo misliti, „da je kaj b'lo“. Krasno se vpleta v pohvalo te čiste ljubavi popis lepih prikazkov narave, cvetlic, tičic itd. Žal mi je, da nisem imel prilike, to milo pesmico zapisati.

Sploh smatra kmet ljubezen samo v teoriji za greh. Poezija in življenje mu za to abotno blodnjo pustih ascetov nič ne veste. Bralcem ni treba praviti, na kako neizrečeno lep in nežen način prepevajo Slavjani vseh plemen nebeško sladkost in peklensko trpljenje goreče ljubezni. Gosposki ljudje ne poznajo prostega ljudstva, ako mu očitajo neobčutljivost, topost srca in nesposobnost, hrepeneti po idealih. Ne mare za „grešnost“, poslušaj v tej reči edino le glas svojega srca. Sosebno Dolenjka ni vajena, premagovati svoje nagnjenje.

Kaj mikavno je videti, kako visoko čislajo zvestobo v ljubezni celo taki ljudje, ki zagovarjajo sicer grešnost tega občutka. V neki krčmi v Šentpetru več jako pobožnih in postavnih žensk ni moglo prehaliti Prešerna. Domača hči jim je bila prebrala njegovo življenje in nekoliko najlepših pesmi. Zamikajo se govorile so ena čez drugo: „To je bil dober, pošten mož. Takega ni bilo in ga ne bo. Bi si bil lahko izbral gospodično, katero bi si bil hotel. Doktorja vzame vsaka rada, še bog če jo hoče. On pa je ostal mož beseda, zvest svojim obljubam. Oh, ali bi bilo ženskam

dobro na svetu, ko bi imele take prijatelje in može, ki bi iskali sreče v tem, da ustrežejo svojemu dekletu ali svoji ženi. Možakov, ki bi ljubili svojo milico ne le presrečno ampak tudi stanovitno, se mora nahajati kaj malo na Dolenjskem, kajti govore ženske za vsakega zvesto ljubečega, da takega še ni bilo in ga ne bo. V Ločnem je imela krčmarica veliko golobov, ali vsakovrstni kragulji so jih odnesli in požuili razen enega para, ki je razveseljeval gospodinjo še veliko mesecev s svojo nežnostjo in složno ljubeznijo. Naenkrat zgine golob. Golobica ga je iskala po bližnji in daljni okolici, pod vsako streho, na vsaki njivi, v vsakem grmu, ali brez uspeha. Zapuščeni tovarišici se ni ljubilo ne jesti ne piti več. Čez nekoliko časa je poginila od tuge, žeje in lakote. Krčmarica jo je pregledala in ni našla na njej mesa ne za enkrat v usta. Oblile so jo solze in vselej, ko je pravila to ginljivo prigodo sosedam in znanam, so se ji udirale vnovo in tudi njene poslušalke so si brisale oči in se ihtile. Enkrat pridem tudi jaz v to jokajočo družbo in vprašam, kaj se je pripetilo. Gospodinja mi pove vzrok in reče nazadnje: „Ta uboga neumna živalca je pokazala boljše, zlahtnejše srce, kakor ga imamo mi razumni, po božji podobi ustvarjeni, krščeni ljudje. Fant se roti nedolžni deklini, da ji ostane zvest do smrti. Ona mu verjame, ljubi jo tako dolgo, dokler jo spravi v nesrečo. Dostikrat pa se prilizuje in slini zraven nje še drugim. Zakonski si prisedežajo na svetem kraju pred božjim oltarjem dosmrtno ljubezen in zvestobo. Kako malo pa je takih, ki bi to prisego spolnjevali. Mož komaj čaka, da mu žena umrje in vdove bi se hotele omožiti že prvi mesec po moževi smrti.“ O teh besedah so vse

pričujoče žene in dekleta glasno zaplakale. Tako blagočutno in mehko je srce nepokvarjene Dolenjke!

Ljubezen ima včasih kaj poetičen uvod. Deklica pošlje fantu, s katerim se je seznanila, po kaki prijateljici šopek lepih cvetlic. Šopek sem ob sebi ne pomenja še nič drugega kakor spomin. Če pa fanta razveseli, da pošlje zanj kako povračilo ali da se drugače pokaže hvaležnega, slede še drugi šopki in obenem seve prav prijazni pozdravi. Iz takega pošiljanja se razvije kmalu kak šod in pogovor na samem in ljubezen. Ta čut se da neki zanetiti tudi s čarobnimi pripomočki. Slišal sem za več trav, ki se v ta namen dajo poživiti ali popiti človeku, po čigar nagnjenju kdo hrepeni, ali nisem izvedel za gotovo za noben primerljaj, da bi se bilo to res poskusilo. Z nohtovi so ozdravljali včasih Gorenjci hude pijance, v Bršlino pa sem sam videl, da jih je nastrgalo staro dekle v vino in ga dalo piti vdovcu, da mu vcepi ljubav in voljo za ženitev.

Neka gospodična, ki živi med prostim ljudstvom in ga dobro pozna, me je vprašala, če vem, kateri znaki izdajajo Dolenjko, da je zaljubljena, dasi ne črtna sama o tem ne besediče. V čudu jo pogledam in pravim, da mislim, da se v tej reči ne razlikujejo Dolenjke čisto nič od drugih Evinih hčera. „Kar se tiče čuta, gotovo ne,“ mi odgovori, „ali vnanje oblike so v vsakem kraju drugačne. Pri nas je deklica zaljubljena, če začne naenkrat gojiti sama rožice, za katere doslej ni marala. To je znamenje, da hoče poslati ljubkemu šopek iz domačega pridelka. Deklica ljubi, če začne naenkrat sama hoditi v cerkev.“

Trgovec je svetovalec

„Vesel sem, da je naše življenje danes lepše in boljše ter da bodo naši otroci in vnuki uživali sadove našega dela,“ je povedal te dni ob odhodu v pokoj dosedanj vodja prodajnega skladišča INLES v Ribnici France Levstek.

„Predvsem pa se moramo zavedati, da uživamo tudi sadove vseh, ki so žrtvovali celo svoje življenje za našo svobodo in za naše lepše življenje,“ je nadaljeval danes 60-letni France Levstek, ki je med vojno izgubil v Dachauu brata Lojzeta, brata Vinka so mu ustrelili, sestra Pavla pa je padla nad Loškim potokom.

Tudi France Levstek je bil zaradi dela v naprednih organizacijah že 1942 interniran, iz taborišča pa se je vrnil šele po vojni. Bil je v taboriščih v Padovi, Reniciju in Mossburgu. „Po vojni sem se vrnil na požgani dom v Sodražico. Vendar ni bilo najhujše, da je bil dom požgan, ampak da mnogi niso preživeli vojne.“

Njegov oče je imel pred vojno trgovino, vendar tudi 10 otrok. France se je učil za trgovskega pomočnika v Ljutomeru, kjer je začel sodelovati v delavskem gibanju.

Po vojni je najprej v „Suhi robi“ v Sodražici opravil tajniške in komercialne posle, nato pa je bil do 1962 upravnik oziroma direktor KZ Sodražica, dokler se ni združila s KZ Ribnica. Pri Inlesu pa je 1964 prevzel in vodil prodajno skladišče, ki ima še danes največ prometa, čeprav ima Inles še 9 prodajnih skladišč po vsej Jugoslaviji. Vedno je torej

delal tam, kjer je lahko uporabil svoje trgovsko znanje: „Delo v prodaji, predvsem v prodajnem skladišču, je razgibano in zanimivo. Nanj me vežejo najlepši spomini.“

O trgovini in prodajalcih na sploh pa je povedal:

„Prodajalec mora vedno prav svetovati kupcu, da ne bo reklamacij. Če vidi, da kupec kupuje nekaj, kar mu očitno ne bo prišlo prav, mu mora to povedati. Trgovec ni le podaljšana roka kreatorja proizvodov in proizvajalca, ampak tudi dober „kupčev svetovalec.“

Ob slovesu pri odhodu Franceta Levstka v pokoj po 40 letih delovne dobe je generalni direktor Inlesa

Mirko Anzeljc dejal, da je bil tovariš France vedno med tistimi, žal še preveč redkimi, ki so dajali prednost skupnim interesom, ki so bili vedno poštene in ki so tudi pogumno pokritizirali vse, o čemer so menili, da zasluži kritiko.

France se je zaradi vojne vihre in drugih vzrokov poročil nekoliko kasneje. Ima dve hčerki. Ena je medicinska sestra, druga pa še študira. O občutkih ob odhodu v pokoj je dejal:

„To je velika prelomnica v življenju vsakega človeka. Spoznaš, da si zaključil večji del življenjske oziroma delovne poti, na kateri je veliko uspehov, pa tudi neuspehov. Življenje upokojenca pa ne sme biti pravi pokoj, najti si mora neko delo. Jaz se še nisem odločil, če se bom ukvarjal s kmetijstvom ali suho robo, lahko pa se zgodi tudi, da se bom z vsakim nekoliko.“

JOŽE PRIMC

Najboljši znak je aplavz

Novosti iz Novoteksa naletele na ugodno oceno – Na materiali, modne barve in ičkani modeli – Črni jeans!

Novoteks je 7. oktobra v športni dvorani pripravil Novomeščanom lep večer, na katerem so ob 30-letnici tovarne pokazali, kaj delajo in kaj bodo nudili trgu v novi sezoni.

Kolekcija konfekcijskih modelov za pomlad-poletje 78 in prikaz modelov iz metrskega blaga sta bila očitno plod prizadevanj ustreči kupcu. Zlasti nova Novoteksova krila so zelo raznolika: športna s šivi in žepi, valovita, z naborki, z volani, za najmlajše, za dekleta in žene v umirjenih letih. Občinstvo je bilo veselo novosti domače tovarne, posebno pa je plaskalo modelom v stilu safari, črnim jeans hlačam,

modelom iz drobno rebrastega bombažnega žameta v pastelnih barvah pa lepim vzrocom klasičnih tkanin v pepita in karo deseni, kot novi tkanini, ki je videi kot grobo platno ali boljše juta, pa to vendarle ni. Prav tako je novi, kot dih tanek jersey za večerne obleke večkrat sprožil spontan aplavz.

Prav to je najboljši znak, da novosti ne bodo ostale v zalogah. Omeniti velja, da je bilo čuti za tokrat predstavljeno konfekcijo in druge novosti iz metraže dobre načrtovalce s smislom za trg.

„Bravo, Novoteks“, je med revijo ušlo še napovedovalki Milanki Bavcon, čeravno ta vzkliz očitno ni sodil med vnaprej pripravljeno besedilo.

V nabitno polni športni dvorani je bil za revijo, popestrjeno z vložki Baletne skupine iz Ljubljane, še zabavni večer. Znani ansambli, Ditka Haberl in Oto Pestner so po svoje pripomogli, da je bil splošen vus prireditve dober.

RIA BAČER

NOVOTEKSOVI VEČERNI MODELI – Iz novega metražnega blaga, tankega jerseyja, so v kombinaciji s čipkami ukrojili odlične večerne obleke. (Foto: J. Pavlin)

VOZIL Z UKRADENIM AVTOBUSOM

V ponedeljek ponoči so pri Žalcu opazili avtobus novomeškega podjetja „Gorjanci“, v katerem so bili trije možakarji. Miličniki so kmalu ugotovili, da zadeva ni čista, saj so med klateži opazili tudi starega znanca in „ljubitelja“ avtobusov Franca Sikoška, 23, iz Čateža ob Savi. Nadaljnja preiskava je pokazala, da je navedeni avtobus zmanjkal s parkirišča v Kolodvorski ulici v Črnomlju.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO KARATEISTOV

V nedeljo, 16. oktobra, se bo ob 10. uri začelo v osnovni šoli Milke Kerin v Leskovcu repubiško karate prvenstvo, in sicer po težkih kategorijah. Predtekmene se bodo začele takoj po otvoritvi kakovostnega prvenstva, finalni boji pa ob 15. uri. Na prireditvi, s katero bodo organizatorji počastili 500-letnico mesta in 10-letnico karate kluba, bo nastopilo tudi pet domačih športnikov.

Spet smrt pod traktorjem

Le nekaj deset metrov od kraja, kjer je pred poltretjim letom pod traktorjem izdihnil njen oče, je prejšnji četrtek našla smrt pod traktorjem tudi 22-letna Majda Rak iz Češnjic v sevniški občini.

Usodno naključje? Vest o nesreči je razžalostila vse, ki so Rakovo poznali, samo po sebi pa se vsiljuje vprašanje, zakaj še vedno prihaja do takšnih nesreč. Prepozno je za uganjanje, kako bi se končala nesreča, če bi imel traktor, ki ga je vozila Rakova, jekleno ohišje nad voznikom. Toda vseeno se nam zdi, da bi bilo na poljih in travnikih manj nesreč z najhujšim koncem, če bi se kmetje in drugi ob nakupus dandanes že nepogrešljivega stroja odločili tudi za nekaj palic železa in tako poskrbeli za svojo vamost.

Zakaj je padla jelka na Turnu?

Kot vse živo tako se tudi jelka rodi, živi in umre

Na grebenu Velike gore, v bližini njenega najvišjega vrha Turna, so pred kratkim posekali jelko, debelo v prsni višini 172 cm, visoko 44 m, kar da 35 kubikov deblovine. Jelka je bila stara okoli 300 let. Natančneje ugotavljanje je zaradi trhosti nezanosljivo.

Drevo so gozdarji varovali vsa leta po vojni, pred vojno pa je že tako in tako rasla v predelu, ki je bil zaščiten kot pragozd. Sečnja gozdov v tem delu Velike gore se je začela zelo pozno, saj les zaradi oddaljenosti, težkega terena in pomanjkanja gozdnih cest ni imel cene. Ob začetku meritve gozdov in ob izdelavi gozdnogospodarskih načrtov (v letu 1889) pa so gozdarji izločili dva gozdna oddelka takrat še nedotaknjenih gozdov in tu vse do 1948 niso sekali. Po tem letu so začeli sekati, zavarovali pa so vsa najdebelejša drevesa jelk in smrek, ki se na tej višini (okoli 1100 m) pojavljajo kot avtohtona vrsta.

Posek orjaške jelke je odmeval po naši domovini, kar dokazuje, da naši ljudje spoštujejo naravne spomenike. Posek pa je bil nujen, ker smo gozdarji že pred leti ugotovili, da je jelka poškodovana, in predvidevali, da je v notranjosti trhla. Ko je vanjo pred leti udarila strela, je bilo jasno, da bo drevo v kratkem času propadlo. Krošnja, prej še polna življenja, se je začela sušiti in bilo je samo vprašanje časa, kdaj bo drevo povsem propadlo. Da bi vsaj nekaj rešili zanamcem, smo sklenili, da jo posekamo v višini treh metrov, panj primerno zavarujemo in pokrijemo, tako da bo omogočen ogled.

Posek je bil povsem upravičen, oziroma bi moral biti izveden že nekaj let prej. Drevo je bilo namreč povsem trhlo. Zdrav les se je ohranil le na obodu, ki ni bil debelejši od 10 cm, mestoma pa ga sploh ni. Tako gozdarji nismo mogli

LEPO SLOVO – Pri poseku jelke so sodelovali tudi upokojeni gozdni delavci, ki so jo, ko je bila še zdrava, varovali. (Foto: J. Primc)

zadostiti vsem željam po lepotnih barjih, ki so jih želele organizacije in posamezniki.

Običajno se žalostni dogodki ne proslavljajo. Posek te jelke je bil žalosten dogodek, vendar ni bil nujen; ker je bil pa le ne posebnega, so ga izkoristili za praznovanje letošnjih jubilej. Nedvomno je bilo okolije in bližina spomenikov iz NOB in meren prostor za izvedbo namenske proslave, kar pa nekateri napak razumijo. Gozdarji so pričakovali od javnosti, ki pa na žalost vidi drevesa, ne pa gozda.

Ne glede na vse to in na nemogočemu vrenemu je posek orjaškega drevesa nezabeno dogodek.

ANTON PRELES

V VREČI NAŠLI MRTVEGA NOVOROJENČKA

Železničar, ki je v soboto okoli 10.30 hodil po nasipu železniške proge ob Savi, je nekje med Vranjem in Gorinjim Brezovim zagledal v vodi. V polivinilnem vrečju je našel truplo malega dojenčka. Kasneje so ugotovili, da gre za 4 dni starega otroka Angele Kunaj, doma iz okolice Senovega. Po do sedanjih raziskavah gre za sedemletno dojenčico, ki je mati, ga zavila v cunje in vredn ter ga pustila na navedenem mestu. Znakov nasilja ali škodb na dojenčku ni bilo videti, natančnejših sodnih ugotovitev pa do zaključka redakcije nismo uspeli dobiti.

VOŽNJA IN SREČANJE V ČAST NOVEGA MESTA

Avtomoto društvo Novo mesto prireja 29. oktobra v čast praznika občine Novo mesto za svoje člane ocenjevalno vožnjo, kasneje pa družabno srečanje v športni dvorani. Vodstvo društva prosi člane, naj se za vožnjo, srečanje ali oboje prijavijo v krajevnih sekcijah.

Presenečenje izpred 3.000 let

Kočevje: razstava ene najbogatejših založnih najdb v Sloveniji

Pokrajinski muzej v Kočevju je za občinski praznik 3. oktober presenetil domače in tuje obiskovalce z razstavo predmetov bogate založne najdbe iz pozne bronaste dobe oziroma iz približno leta 1.100 pred našim štetjem. Te pretežno bronaste kose, skupno 147, so našli od aprila do konca junija letos na območju Debelega vrha nad Predgradom v kočevski občini. Nanje so naleteli delavci GG pri gradnji gozdne ceste.

Predmeti so torej iz pozne bronaste dobe oziroma kulture žarnih grobišč. V obdobju od 1250 do 725 pred našim štetjem sta bila po domnevah znanstvenikov dva večja nemira oziroma selitvi ljudstev. Ob takih selitvah so ljudje založili oziroma zakopali (deponirali) predmete z namenom, da se bodo kasneje vrnil ponje. Tako založno najdbo oziroma depso so odkrili šele po približno 3.000 letih na pobočju Debelega vrha.

Sedanje raziskave so pokazale, da je največ založnih najdb iz te dobe na območju severne Hrvice in sploh severne Jugoslavije. Iz tega se da sklepati, da je najnemirnejše obdobje kulture žarnih grobišč povezano z vpadi novega, še neznanega ljudstva z južnega roba Panonske nižine na naše območje.

Materialno pa označujejo to obdobje plamenoliste sulične osti, jezičastoročajni meči, tulaste sekire, množica srpov, dvorezne britve, dleta, velike okrasne plošče s „trnom“ na sredini, fibule (sponke) v obliki violinskega loka, igle itd.

„Ta razstava je na Kočevskem prvi prikaz arheologije kot znanosti. Lahko pa ugotovimo, da je ne bi bilo brez nesebične pomoči miličnikov, delavcev GG in še nekaterih, ki so pri iskanju in zbiranju storili precej več, kot je bila njihova uradna dolžnost. Predvsem njihova zasluga je, da je bila odkrita, ohranjena in predstavljena občinstvu ena najbogatejših založnih najdb v Sloveniji,“ je poudarila v svojem govoru na otvoritvi razstave, ki bo trajala še do 16. oktobra, kustodinja kočevskega Pokrajinskega muzeja Greta Merhar.

RAZSTAVA NAJDB – Najdeni predmeti iz bronaste dobe so vzbudili precejšnje zanimanje med očani, še večje pa med arheologi. (Foto: Primc)

SPET BOGATEJŠA DOLENJSKA ZRAČNA FLOTA – V nedeljo so dolenski letalci preizkusili novo jadrno letalo „standard cirrus 75“, ki ga je kot prvega te vrste izdelal Vazduhoplovno-tehniški center v Vršču. To priljubljeno visokosobno jadrno letalo, kakršnih so v nekaj inačicah naredili v Nemčiji več kot 500, je še vedno med resnimi tekmeci v svoji kategoriji. Dolenjski letalski center se je letos odločil tudi za nakup „jantarja“ iz Poljske ter tako zagotovil svojim jadralcem letala za osvajanje vrhunskih športnih dosežkov in udeležbo na najzahtevnejših tekmovanjih. Plastično letalo vrste cirrus ali jantar stane z opremo (inštrumenti, radijska postaja) okrog 250.000 dinarjev. Na sliki: upravnik letalske šole DLC Jože Golob, ki je cirrusa pripeljal iz Vršca, seznanja jadrnalne pilote z uporabnostjo letala; na domačem letališču v Prečni je z njim prvi poletel učitelj letenja Franc Klemenčič (Foto: Mirko Vesel)